

سریزه

مقدمه

د منتخبو قوانینو مجموعه

مجموعه قوانین منتخب

د منتخبو قوانینو مجموعه د افغانستان د عدلي او قضائي چارو د پروژې (AROLP) له پلوه چاپ شوه. د افغانستان د عدلي او قضائي چارو پروژه د امریکا د متحدو ایالاتو د نړیوالې پراختیا ادارې (USAID) له پلوه تمویلېږي. د افغانستان د عدلي او قضائي چارو پروژه (AROLP) په لاندې برخو کې د افغانستان د عدلي او قضائي سکتور له ارګانونو سره مرسته کوي:

مجموعه قوانین منتخب به کوشش پروژه امور عدلی و قضائی افغانستان (AROLP) به زیور چاپ آراسته گردید. پروژه امور عدلی و قضائی افغانستان از طرف اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID) تمویل می گردد. پروژه امور عدلی و قضائی افغانستان (AROLP) نهاد های سکتور عدلی و قضائی افغانستان را در عرصه های ذیل مساعدت می نماید:

(۱) د محکمو د سېستمونو پیاوړي کول او د عدلي او قضائي کارکوونکو روزنه؛

(۱) تقویت سیستم های محاکم و آموزش کارمندان عدلی و قضائی؛

(۲) د قوانینو اصلاح او تسوید؛

(۲) اصلاح و تسوید قوانین؛

(۳) عدالت، غیر رسمي سکتور ته لاس رسي؛

(۳) دسترسی به عدالت، سکتور غیر رسمي؛

(۴) د اسلام په رڼا کې د ښځو حقوق او د بشر حقوق؛

(۴) حقوق بشر و حقوق زن در پرتو اسلام؛

(۵) د بنسټونو جوړښت.

(۵) ساخت زیر بناها.

د افغانستان د عدلي او قضائي چارو د پروژې (AROLP) یو له مهمو فعالیتونو څخه د افغانستان د قوانینو راټولول او خپرول دي، چې په دې وي دې (DVD) کې د حقوقي ډیتابېس جوړول؛ او همدا راز د ټولو قوانینو، فرمانونو، مقررو او نورو مهمو حقوقي سندونو مفصل فهرست رانغاړي. مینه وال یا هر هغه څوک چې د قوانینو متنونو ته لاس رسي غواړي کولای شي د افغانستان د اسلامي جمهوریت د عدلي له وزارت څخه یې نېغ په نېغه ترلاسه کړي او یا یې هم د عدلي د وزارت په رسمي ویبپاڼه (www.moj.gov.af) کې پیدا کړي. په دې مجموعه کې د الفبا په ترتیب د منتخبو قوانینو مندرج موضوعي فهرست ته هم اشاره شویده.

د منتخبو قوانینو د مجموعې خپرول د امریکا د متحدو ایالاتو د نړیوالې پراختیا ادارې (USAID) له لارې د امریکا د خلکو د مالي او تخنیکي مرستې په مټ شوني شول. د دغې مجموعې د محتوا مسوولیت یوازې او یوازې د افغانستان د دولت پر غاړه دی او په هېڅ ډول د امریکا د متحدو

یکی از فعالیتهای مهم (AROLP)، عبارت از گردآوری و انتشار قوانین افغانستان است که شامل ایجاد و گردآوری یک مأخذ اطلاعاتی یا دیتابیس حقوقی در قالب یک دی وی دی (DVD) و گردآوری یک فهرست مفصل از همه قوانین، فرامین، مقررہ ها و سایر اسناد مهم حقوقی می باشد. علاقمندان و کسانی که می خواهند به متون قوانین افغانستان دست یابند، می توانند مواد مذکور را مستقیماً از وزارت عدلیه جمهوری اسلامی افغانستان دریافت داشته و یا از طریق وبسایت (www.moj.gov.af) این وزارت به آنها دسترسی حاصل نمایند. درین مجموعه به فهرست موضوعی مندرجہ قوانین منتخب به ترتیب الفبا نیز اشاره شده است.

نشر مجموعه قوانین منتخب با کمک و مساعدت مردم ایالات متحده امریکا و از طریق اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا (USAID) میسر گردید. از محتوای این تالیفات فقط دولت افغانستان مسوولیت دارد و بس، الزاماً منعکس کننده نظرات اداره

ایالاتو د نړیوالې پراختیا ادارې
(USAID) یا د امریکا د حکومت
نظر نه څرگندوي.

انکشاف بین المللی ایالات متحده
امریکا (USAID) و یا حکومت
ایالات متحده امریکا نمی باشد.

د افغانستان د قوانینو او حقوقي
سندونو هغه مؤثق، اصلي او رسمي
متنونه چې دلته بیا له سره چاپ
شوي د افغانستان د دولت له
اصلي چاپ شویو خپرونو څخه تر لاسه
کېدای شي. د حقوقي چارو کارکوونکو
ته سپارښتنه کېږي ترڅو ددې
مجموعې هر یو متن له هغو رسمي
خپرونو سره پرتله کړي چې په دې
وروستیو کې چاپ شوي.

متون رسمي اصلي و مؤثق قوانین
افغانستان و دیگر اسناد حقوقي
ایرا که در اینجا تجدید چاپ
گردیده اند، می توان در نشرات
چاپی اصلی دولت افغانستان
دریافت. برای دست اندر کاران
امور حقوقی یاد دهانی میگرددد
تا هر يك از متون موجود در این
مجموعه را با جدید ترین نشرات
رسمی مقابله نمایند.

دمنتخبو قوانینو مجموعه له لاندې
عناوینو څخه تشکیل شوې ده:

مجموعه قوانین منتخب حاوی
عناوین ذیل اند:

۱- د افغانستان اساسي قانون.

۱- قانون اساسی افغانستان.

۲- د بشر د حقوقو نړیواله اعلامیه.

۲- اعلامیه جهانی حقوق بشر.

۳- د افغانستان د بشر د حقوقو د
خپلواک کمېسیون د تشکیل، دندو او
واکونو قانون.

۳- قانون تشکیل، وظایف و
صلاحیت های کمیسیون مستقل
حقوق بشر افغانستان.

۴- د هر ډول توکمیز توپیر (تبعیض) د
له منځه وړلو نړیوال تړون.

۴- میثاق بین المللی رفع هر
نوع تبعیض نژادی.

۵- د اقتصادي، ټولنیز و او کلتوري

۵- میثاق بین المللی حقوق

- حقوقو بین المللي تړون. اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي.
- ۶- د مدني او سياسي حقونو بین المللي تړون. ۶- میثاق بین المللي حقوق مدني و سیاسي.
- ۷- په ټولو شکلونو کې د بنځو په وړاندې د توپیر د له منځه وړلو تړون. ۷- میثاق رفع کلیه تبعیضات علیه زنان.
- ۸- د شکنجې، ظالمانه مجازات او انساني ضد یا د سپکاوي چلند پر خلاف تړون. ۸- میثاق علیه شکنجه، مجازات ظالمانه، رفتار غیر انساني یا اهانت آمیز.
- ۹- د ماشومانو د حقوقو تړون. ۹- میثاق حقوق طفل.
- ۱۰- د افغانستان د اسلامي جمهوریت د قضائیه قوې د محکمو د تشکیلاتو او واک قانون. ۱۰- قانون تشکیلات و صلاحیت محاکم قوه قضائیه جمهوری اسلامی افغانستان.
- ۱۱- د قضاتو لپاره د قضائي سلوک د طرز مقرر. ۱۱- مقرر طرز سلوک قضائي برای قضات.
- ۱۲- د افغانستان جمهوریت د څارنوالۍ د تشکیل او صلاحیت قانون له تعدیل سره. ۱۲- قانون تشکیل و صلاحیت څارنوالی جمهوری افغانستان معه تعدیل.
- ۱۳- د افغانستان اسلامي امارت د مامورینو قانون له تعدیل سره. ۱۳- قانون مامورین امارت اسلامی افغانستان معه تعدیل.
- ۱۴- د پولیسو قانون. ۱۴- قانون پولیس.
- ۱۵- مدني قانون (۱-۴) ټوک له ۱۵- قانون مدنی (۱-۴) جلد

تعدیلونو سره.	معه تعدیلات.
۱۶- د افغانستان د جمهوریت د مدني محاکماتو د اصولو قانون.	۱۶- قانون اصول محاکمات مدني جمهوري افغانستان.
۱۷- د حقوقو د تحصیل د څرنگوالي قانون له تعدیل سره.	۱۷- قانون طرز تحصیل حقوق معه تعدیل.
۱۸- د تجارت اصولنامه له تعدیلونو سره.	۱۸- قانون تجارت معه تعدیلات.
۱۹- د تجارتي محاکمو د اصولو قانون له تعدیل سره.	۱۹- قانون اصول محاکمات تجارتي معه تعدیل.
۲۰- د تجارتي نښو اصولنامه.	۲۰- اصولنامه علايم تجارتي.
۲۱- د افلاس او لاس تنگی اصولنامه.	۲۱- اصولنامه افلاس و ورشکست.
۲۲- د بانکدارۍ قانون.	۲۲- قانون بانکدارۍ.
۲۳- د خصوصي پانگې اچونې قانون.	۲۳- قانون سرمایه گذاری خصوصی.
۲۴- د جزأ قانون له تعدیلونو سره.	۲۴- قانون جزأ معه تعدیلات.
۲۵- د جزائي اجراآتو قانون له تعدیلونو سره.	۲۵- قانون اجراآت جزائي معه تعدیلات.
۲۶- د محکمو لپاره د جزائي اجراآتو مؤقت قانون.	۲۶- قانون اجراآت جزائي مؤقت برای محاکم.
۲۷- د جرمونو د کشف او تحقیق او د	۲۷- قانون کشف و تحقیق جرایم

- تطبیق په قانونیت یې د څارنوالۍ د څارنې قانون له تعدیلونو سره.
- و نظارت څارنوالی بر قانونیت تطبیق آن معه تعدیلات.
- ۲۸- له ارتشاء او اداري فساد سره د مبارزې قانون.
- ۲۸- قانون مبارزه علیه ارتشاء و فساد ادارۍ.
- ۲۹- د محبسونو او توقیف ځایونو قانون.
- ۲۹- قانون محابوس و توقیف خانه ها.
- ۳۰- د ناریه وسلې، مهماتو او چاودېدونکو موادو قانون.
- ۳۰- قانون سلاح ناریه، مهمات و مواد منفلقه.
- ۳۱- د اطفالو د سرغړونو د رسیدگی قانون.
- ۳۱- قانون رسیدگی به تخلفات اطفال.
- ۳۲- د کورني او بهرني امنیت پر ضد جرمونو قانون.
- ۳۲- قانون جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی.
- ۳۳- د ټولنو، اعتصابونو او تظاهراتو قانون.
- ۳۳- قانون اجتماعات، اعتصابات و تظاهرات.
- ۳۴- د مخدره موادو پر ضد د مبارزې قانون.
- ۳۴- قانون مبارزه علیه مواد مخدر.
- ۳۵- د تروریزم د تمویل پر خلاف د مبارزې قانون.
- ۳۵- قانون مبارزه علیه تمویل تروریزم.
- ۳۶- د پیسو د تطهیر او له جرمونو څخه د راپیدا شوو عوایدو پر خلاف د مبارزې قانون.
- ۳۶- قانون مبارزه علیه تطهیر پول و عواید ناشی از جرایم.

- ۳۷- د واک ترافیک قانون، د نقلیه واسطو د سیر جواز، د چلولو جواز او د سیر او حرکت مقررې له تعدیلونو سره.
- ۳۸- د افغانستان اسلامي امارت د ځمکوالۍ (زمینداری) د چارو د تنظیم قانون.
- ۳۹- د ځمکي داستملاک قانون له تعدیلونو سره.
- ۴۰- د املاکو په باب د افغانستان د انتقالي اسلامي دولت د رئیس فرمان.
- ۴۱- د مهاجرینو د باعزتہ راستنېدو په باب، د افغانستان د مؤقتي ادارې د رئیس فرمان.
- ۴۲- د کار قانون.
- ۴۳- د ټولیزو رسنیو قانون.
- ۳۷- قانون ترافیک جاده و مقررہ های «جواز سیر و سائط نقلیه، جواز رانندگی، سیر و حرکت» معه تعدیلات.
- ۳۸- قانون تنظیم امور زمینداری امارت اسلامی افغانستان.
- ۳۹- قانون استملاک زمین معه تعدیلات.
- ۴۰- فرمان رئیس دولت انتقالي اسلامی افغانستان در باره املاک.
- ۴۱- فرمان رئیس اداره مؤقت افغانستان در مورد عودت باعزت مهاجرین.
- ۴۲- قانون کار.
- ۴۳- قانون رسانه های همگانی.
- مونږ د خپلې مننې مراتب د قوانینو ددې منتخبې مجموعې د راټولونکو او تصحیح کوونکو هر یو: عبدالقدوس (انډیوال)، حضرت گل (حسامي)، فریدون (یوسفی) او د سید فرهاد (هاشمي) د نشراتو د څانگې تخنیکي مسوول څخه څرگندوو.
- ما مراتب سپاس خود را از گرد آورندگان و تصحیح کننده گان این مجموعه منتخب قوانین هر يك: عبدالقدوس (انډیوال)، حضرت گل (حسامي)، فریدون (یوسفی) و سید فرهاد (هاشمي) مسوول تخنیکي بخش نشرات ابراز میداریم.

این مجلد از مجموعه قوانین
منتخب شامل سند حقوقی
ذیل می باشد:

د منتخبو قوانینو د مجموعې
دا ټوك لاندې تقينې سند
رانغاړي:

۱- قانون مدنی جلد اول.

۱- مدني قانون لومړی ټوك.

پروژه امور عدلی و قضائی
افغانستان

د افغانستان د عدلي او قضائي چارو
پروژه

مدني قانون

تمهیدي باب

(لومړۍ ټوک)

په رسمي جريدۀ کې د خپريدو نېټه: ۱۳۵۵/۱۰/۱۵ هـ. ش
پرله پسې گڼه (۳۵۳)

فرمان شماره (۱۴۵۸) مـؤرخ
نهم جدي سال ۱۳۵۵
صـدارت عظمی

د عظمی صدارت د ۱۳۵۵ کال د
مرغومي د مياشتې نهمې نېټې
(۱۴۵۸) گڼه فرمان

بناغلی دوکتور عبدالمجید وزیر
عدلیه

بناغلی دوکتور عبدالمجید عدلیه
وزیر!

مجلس عالی وزراء تحت
فیصله شماره (۱۷۲۳) در جلسه
تاریخی ۱۳۵۵/۱۰/۷ با ملاحظه
ورقه عرض شماره (۳۸۱۷)
مـؤرخ ۱۳۵۵/۱۰/۶ وزارت
عدلیه راجع به قانون
مدنی مراتب آتی را
تصویب نمود:

د وزیرانو مجلس پخپله (۱۷۲۳) گڼه
فیصله کښې د ۱۳۵۵ کال د مرغومي
د مياشتې د اوومې نېټې په غونډه
کښې د عدلي وزارت د ۱۳۵۵ کال د
مرغومي د مياشتې د شپږمې نېټې
(۳۸۱۷) گڼې عرض پانې ته په کتنه د
مدني قانون په هکله لاندې مراتب
تصویب کړل:

«قانون مدنی مشتمل بر چهار جلد
و دو هزارو چهارصدو شانزده ماده
که به مهر دارالانشاء رسیده است
منظور است.

«مدني قانون چه مشتمل دی پر څلورو
ټوکو او دوه زره او څلور سوه او
شپاړس مادو چه د دارالانشاء مهر پرې
لگیدلی منظور دی.

مراتب تصویب مجلس عالی
وزراء که به شرف منظوری
حضور رئیس دولت جمهوری
افغانستان رسیده و به شماره
(۲۴۱۸) مؤرخه ۱۳۵۵/۱۰/۸ ثبت
گردیده بشما اطلاع داده شد
تا در نشر آن به جریده رسمی
اقدام گردد.

د وزیرانو د عالي مجلس مراتب چه د
افغانستان د جمهوري دولت د رئیس د
حضور د منظوری په شرف رسیدلی او
د ۱۳۵۵ کال د مرغومي د مياشتې د
اتمې نېټې په (۲۴۱۸) گڼه کښې ثبت
شوی دی تاسي ته خبر درکي شو چه په
رسمي جريده کې يې خپريدو ته
اقدام وشي.

داکتر محمد حسن شرق

داکتر محمد حسن شرق

فهرست
باب تمهیدی
ماده (۱ - ۴۸۳)

صفحه	ماده	عنوان
۱	(۳۵-۱)	فصل اول تطبیق قانون
۱	(۹-۱)	قسمت اول قانون و حق
۱		مبحث اول ساحه تطبیق قانون
۲		مبحث دوم استعمال حق
۳	(۱۵-۱۰)	قسمت دوم تطبیق قانون از حیث زمان
۵	(۳۵-۱۶)	قسمت سوم تطبیق قانون از حیث مکان
۱۲	(۴۷۱-۳۶)	فصل دوم اشخاص
۱۲		قسمت اول شخص حقیقی
۱۲		مبحث اول احکام عمومی
۱۵		مبحث دوم حالت مدنی
۱۷		مبحث سوم اقامتگاه
۱۸		مبحث چهارم تابعیت
۱۸		مبحث پنجم فامیل
۱۹		مبحث ششم ازدواج
۲۹		مبحث هفتم آثار ازدواج
۲۹		فرع اول احکام عمومی
۳۱		فرع دوم مهر
۳۵		فرع سوم مسکن
۳۶		فرع چهارم نفقه
۴۰		مبحث هشتم انحلال ازدواج
۴۰		فرع اول احکام عمومی
۴۰		فرع دوم فسخ
۴۱		فرع سوم طلاق

عنوان	ماده	صفحه
فرع چهارم	خلع.....	۴۷
فرع پنجم	تفريق.....	۵۳
جزء اول	تفريق به سبب عيب.....	۵۳
جزء دوم	تفريق به سبب ضرر.....	۵۴
جزء سوم	تفريق به سبب عدم انفاق.....	۵۷
جزء چهارم	تفريق به سبب غياب.....	۵۸
مبحث نهم	آثار انحلال ازدواج.....	۶۰
فرع اول	عدت.....	۶۰
فرع دوم	نفقة عدت.....	۶۴
مبحث دهم	حقوق اولاد.....	۶۶
فرع اول	نسب.....	۶۶
جزء اول	ثبوت نسب در نكاح صحيح.....	۶۶
جزء دوم	ثبوت نسب بعد از تفريق يا وفات زوج.....	۶۷
جزء سوم	ثبوت نسب در نكاح فاسد و دخول به شبهه.....	۶۸
جزء چهارم	اقرار به نسب.....	۶۸
فرع دوم	رضاع.....	۷۰
فرع سوم	حضانت.....	۷۲
فرع چهارم	انفاق.....	۷۸
جزء اول	نفقه اولاد.....	۷۸
جزء دوم	نفقه ابا و اقارب.....	۸۱
فرع پنجم	اداره اموال.....	۸۲
جزء اول	ولايت.....	۸۲
جزء دوم	وصايت.....	۸۸
اول	تعيين وصي.....	۸۸
دوم	وصي اختياری.....	۸۹
سوم	وصي قضائي.....	۹۱

عنوان	ماده	صفحه
چهارم	مكلفيت هاى وصى	۹۴
پنجم	ختم وصايت	۹۸
جزء سوم	حجر	۱۰۲
جزء چهارم	غايب ومفقود	۱۰۳
جزء پنجم	مساعدت قضايى	۱۰۵
جزء ششم	نظارت	۱۰۶
جزء هفتم	مؤيدات	۱۰۷
قسمت دوم	اشخاص حكمى (۳۳۷-۴۷۱)	۱۰۹
مبحث اول	احكام عمومى	۱۰۹
مبحث دوم	وقف	۱۱۱
فرع اول	استحقاق در وقف	۱۱۶
فرع دوم	تقسيم وقف	۱۲۰
فرع سوم	اداره وقف	۱۲۱
فرع چهارم	انتهائى وقف	۱۲۷
مبحث سوم	جمعيت ها	۱۲۹
فرع اول	احكام عمومى	۱۲۹
فرع دوم	هيئت مديره	۱۳۸
فرع سوم	مجمع عمومى	۱۳۹
فرع چهارم	انحلال و تصفيه جمعيت	۱۴۲
مبحث چهارم	جمعيت هاى عام المنفعه	۱۴۴
مبحث پنجم	جمعيت خيريه	۱۴۹
مبحث ششم	جمعيت فرهنگى	۱۵۰
مبحث هفتم	مؤسسات	۱۵۰
فصل سوم	اموال (۴۷۲-۴۸۳)	۱۵۶

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدنی قانون	مدنی قانون
باب تمهیدی	تمهیدی باب
فصل اول تطبیق قانون	لومړی فصل د قانون تطبیق
قسمت اول قانون و حق	لومړی قسمت قانون او حق
مبحث اول - ساحه تطبیق قانون	لومړی مبحث - د قانون د تطبیق ساحه

ماده ۱:

(۱) در مواردیکه حکم قانون وجود داشته باشد، اجتهاد جواز ندارد. احکام این قانون باعتبار لفظ و یا فحواي آن، قابل تطبیق می باشد.

(۲) در مواردیکه حکم قانون موجود نباشد، محکمه مطابق بااساسات کلی فقه حنفی شریعت اسلام حکم صادر می نماید. که عدالت را به بهترین وجهه ممکن آن تامین نماید.

ماده ۲:

در مواردیکه حکمی در قانون و یا اساسات کلی فقه حنفی شریعت

ماده ۱:

(۱) په هغه مواردو کښی چه قانون موجود وی، اجتهاد روا نه دی، د دی قانون حکمونه د لفظ یا د هغی د فحوی په لحاظ د تطبیق وړدی.

(۲) په هغه مواردو کښی چه د قانون حکم موجود نه وی محکمه به د اسلامی شریعت د حنفی فقهی د کلی اساساتو سره سم حکم صادروي، ترڅو چه عدالت په ډیره ښه ممکنه وجهه تامین شی.

ماده ۲:

په هغه مواردو کښی چه په قانون یا د اسلام د شریعت د حنفی فقهی په کلی

اسلام موجود نباشد، محکمہ مطابق به عرف عمومی حکم صادر مینماید، مشروط بر اینکه عرف مناقص احکام قانون یا اساسات عدالت نباشد.

ماده ۳:

(۱) آنچه به زمان ثابت می گردد تا وقتیکه دلیل مخالف آن موجود نشود، مدار اعتبار شناخته میشود.

(۲) الغای حکم قانون جز توسط قانون بعدی که صراحتاً به الغایا تعدیل آن حکم نماید، صورت گرفته نمیتواند.

مبحث دوم - استعمال حق:

ماده ۴:

شخصیکه به اکتساب حق قبل از موعدهش مبادرت ورزد، بحرمان از آن محکوم می گردد.

ماده ۵:

حالت اضطرار، موجب ابطال حق غیر نمی گردد.

ماده ۶:

ضرر توسط عمل بالمثل، از بین برده نمی شود.

اساساتو کنبی یو حکم موجود نه وی، محکمہ به د عمومی عرف سره سم حکم صادروي، خو په دی شرط چه عرف ددی قانون د حکمونو یا د عدالت د اساسونو مناقض نه وی.

ماده ۳:

(۱) هغه څه چه په زمانی ثابتیږي تر څو چه د هغی مخالف دلیل موجود نه شی، د اعتبار وړ گڼل کیږي.

(۲) د قانون د حکم لغو کول بی له د اسی قانون په وسیله چه تر هغی وروسته نافذ شوی وی او په صراحت ئی د هغی د لغو کیدو یا تعدیل حکم نه وی کړی، صورت نه شی موندلی.

دوه یم مبحث - د حق استعمال:

ماده ۴:

که څوک د حق په کسبولو د هغی د وخته ترمخه اقدام وکی، د هغی څخه په محرومیدو محکومیږي.

ماده ۵:

د اضطرار حالت، دبل د حق د باطلیدو موجب نه گرځي.

ماده ۶:

ضرر د بالمثل عمل په وسیله، د مینځه نه وړل کیږي.

۷ ماده: د مفاسدو ليری کول د گټو په جلبولو وړاندی دی.

ماده ۷: دفع مفاسد بر جلب منافع مقدم می باشد.

۸ ماده: قانونی جواز ضمان نفی کوی، که څوک د قانون په حدودو کښی د خپل حق څخه گټه اخلی د هغی څخه د پیدا شوو خسارو مسؤل نه دی.

ماده ۸: جواز قانونی ضمان را نفی می کند، شخصی که از حق خود در حدود قانون استفاده میکند، مسؤل خسارات ناشی از آن نمی باشد.

۹ ماده: (۱) که څوک د خپل حق څخه تیری وکی ضمان پری لازمیری.

ماده ۹: (۱) شخصیکه از حق خود تجاوز نماید، ضمان بر او لازم می گردد.

(۲) د حق څخه تیری په لاندنیو مواردو کښی پیدا کیږی:

(۲) تجاوز از حق در موارد آتی بوجود می آید:

۱ - د عرف او عادت مخالف کارونه.

۱ - اعمال مخالف عرف و عادت.

۲ - د بل په حق باندی د تیری د قصد لرل.

۲ - داشتن قصد تعرض بر حق غیر.

۳ - د شخص د ښیگڼو جزئی والی نسبت هغه ضرر ته چه بل ته ئی رسوی.

۳ - جزئی بودن مصلحت شخص نسبت بضرریکه بغیر وارد میسازد.

۴ - د ښیگڼی ناروا والی.

۴ - غیر مجاز بودن مصلحت.

دوه یم قسمت

قسمت دوم

د زمانی له حیثه د قانون تطبیق

تطبیق قانون از حیث زمان

۱۰ ماده: (۱) د قانون حکمونه د خپریدو څخه

ماده ۱۰: (۱) احکام قانون بعد از نشر قابل

وروسته د تطبيق وړگرځي.

تطبيق می گردد.

(۲) د قانون حکمونه ما قبل ته رجعت نه کوي، مگر په هغه حالونو کې چې پخپله په قانون کېني تصريح شوي وي او يائي حکمونه د عمومي نظام پوري مربوط وي.

(۲) احکام قانون به ماقبل رجعت نمی کند، مگر در حالاتیکه در خود قانون تصريح شده و يا احکام آن متعلق به نظام عامه باشد.

۱۱ ماده:

(۱) د اهلېت پوري مربوط حکمونه په ټولو هغو اشخاصو چه د دی قانون د درج شوو شرطونو لرونکي وي، تطبيقیږي.

(۱) احکام متعلق به اهلېت بالاي جمع اشخاص واجد شرايط مندرج اين قانون تطبيق می گردد.

(۲) که څوک د نوي قانون د حکمونو په اساس د اهلېت نقصان لرونکي وپيژندل شي. نو دا حکمونه د هغه په پخوانيو تصرفونو تاثير نه لري.

(۲) در صورتیکه شخص نظر به احکام قانون جديد ناقص اهلېت شناخته شود، اين احکام به تصرفات قبلي وي تاثير ندارد.

۱۲ ماده:

دزمانی د تيريدو پوري مربوط نوي حکمونه د هغی د نافذيدو سره سم د تطبيق وړ دي. په ټولو مواردو کېني چه د پخوانی قانون سره سم د زمانی د تيريدلو موده نه وي پوره شوي، د نوي قانون د حکمونو تابع کیږي.

احکام جديد متعلق بمرور زمان بمجرد انفاذ آن قابل تطبيق است. جميع مواردیکه مدت مرور زمان مطابق به قانون سابق تکميل نشده باشد، تابع احکام قانون جديد می گردد.

۱۳ ماده:

که د نوي قانون حکمونه د زمانی د تيريدلو موده نسبت د پخوانی قانون ته کمه وټاکي، که څه هم دا موده د نوي

هرگاه احکام قانون جديد مدت مرور زمان را نسبت قانون سابق کمتر تعيين نمايد، گرچه اين مدت

قانون د نافذیدو څخه تر مخه شروع شوی وی، د نوی قانون د حکمونو تابع دی.

قبل از انفاذ قانون جدید آغاز یافته باشد، تابع احکام قانون جدید می باشد.

۱۴ ماده:

د هغه دلیلونو په مورد کښی چه تر مخه راټول شوی، د هغه قوانینو حکمونه تطبیقېږی چه د راټولولو په وخت کښی یا په هغه وخت کښی چه باید راټول شوی وی نافذ وه.

۱۴ ماده:

در مورد ادله ای که قبلاً جمع آوری شده، احکام قوانینی تطبیق می گردد که در وقت جمع آوری و یا وقتی که باید جمع آوری میگردید، نافذ بوده است.

۱۵ ماده:

موده د هجری شمسی کلیزی سره سم تطبیقېږی.

۱۵ ماده:

میعاد مطابق به تقویم هجری شمسی محاسبه می گردد.

درېیم قسمت

د مکان له حیثه د قانون تطبیق

قسمت سوم

تطبیق قانون از حیث مکان

۱۶ ماده:

په یوی قضیه کښی چه په کښی د قوانینو تنازع موجوده وی د حقوقی رابطی د تشخیص په مورد کښی، دافغانستان د قانون حکمونه د تطبیق وړ دی.

۱۶ ماده:

در موارد تشخیص رابطیه حقوقی در قضیه ای که تنازع قوانین در آن موجود گردد، احکام قانون افغانستان قابل تطبیق می باشد.

۱۷ ماده:

د مدنی حالونو او د اشخاصو د اهلیت د تثبیت په مورد کښی، د هغوی د متبوعه دولت قانون تطبیقېږی، او په هغه مالی تصرفونو کښی چه په افغانستان کښی عقدېږی او اثاری هم

۱۷ ماده:

در مورد تثبیت احوال مدنی و اهلیت اشخاص، قانون دولت متبوعه آنها تطبیق می گردد، تصرفات مالی که در افغانستان عقد گردیده و آثار مرتبه آن نیز در آن بوجود آمده

په افغانستان کښې مرتبېږي، نو که د عقد د دواړو خواوو څخه يو د باندني هيواد تبعه وي او د اهليت نقصان ولري، خو د اهليت نقصان ئې پټ سبب ته راجع وي، د پوره اهليت لرونکي گڼل کيږي.

۱۸ ماده:

د باندنيو حکمي اشخاصو په مورد کښې لکه شرکتونه، جمعيتونه، مؤسسي او نور، د هغه دولت قانون اعتبار لري چه د هغوی مرکزی اداره په هغی کښې واقع وي. که د دی اشخاصو اساسی فعالیت په افغانستان کی پیل شوی وي، نو د افغانستان د قانون تابع دی.

۱۹ ماده:

د ازدواج د صحت د موضوعی شرطونو د تحدید دپاره د دواړو زوجینو متبوع قوانین تطبیق کیږي او د ازدواج د شکلی شرطونو په مورد کښې د هغه هیواد د قانون حکمونه مراعات کیږي چه ازدواج په کښې صورت موندلی وي.

۲۰ ماده:

(۱) د ازدواج په عقد مرتب آثار او د هغی پوری په مربوطو مالی چارو، د هغه دولت قانون تطبیقېږي چه میړه د

باشد، در حالیکه یکی از طرفین عقد تبعه خارجی بوده و ناقص اهلیت باشد طوریکه نقص اهلیت آن مبنی بر سبب خفی باشد، با آنهم واجد اهلیت کامل شناخته میشود.

ماده ۱۸:

در مورد اشخاص حکمی خارجی مانند شرکتها، جمعیت ها، مؤسسات و امثال آن، قانون دولتی اعتبار دارد که اداره مرکزی آنها در آن واقع باشد. اگر فعالیت عمده این اشخاص در افغانستان دایر باشد قانون افغانستان تطبیق میگردد.

ماده ۱۹:

در مورد شرایط موضوعی صحت ازدواج، قوانین متبوعه هریک از زوجین تطبیق می گردد، و در شرایط شکلی ازدواج، احکام قانون مملکتی رعایت می گردد که ازدواج در آنصورت گرفته است.

ماده ۲۰:

(۱) در مورد آثار مرتبه بر ازدواج بسمه شمول امور مالی، قانون دولتی تطبیق می گردد

که زوج حین عقد ازدواج تابع آن باشد.

ازدواج د عقد په وخت کښی د هغی تابع وی.

(۲) در خصوص طلاق، احکام قانون دولتی تطبیق می‌گردد که زوج در حین طلاق تابع آن باشد.

(۲) د طلاق په باره کښی د هغه دولت د قانون حکمونه تطبیق‌یږی چه میړه د طلاق په وخت کښی د هغی تابع وی.

(۳) در حالات تفریق و انفصال قانون مملکتی اعتبار دارد که زوج حین اقامه دعوی تابع آن باشد.

(۳) د جلاوالی او انفصال په حالونو کښی، د هغه هیواد قانون ته اعتبار ورکول کیږی چه میړه د دعوی د اقامه کیدو په وخت کښی د هغی تابع وی.

ماده ۲۱:

در حالات مندرج مواد (۱۹ و ۲۰) این قانون، اگر یکی از زوجین حین عقد ازدواج افغان باشد به استثنای شرط اهلیت، تنها احکام قانون افغانستان تطبیق می‌گردد.

۲۱ ماده:

د دی قانون د (۱۹ او ۲۰) مادو په درج شوو حالونو کښی، که د زوجینو څخه یو د ازدواج د عقد په وخت کښی افغان وی، نو د اهلیت د شرطونو څخه غیر یواځی د افغانستان د قانون حکمونه تطبیق‌یږی.

ماده ۲۲:

در مسایل متعلق به بنوت، ولایت و سایر وجایب فیما بین پدران و فرزندان، احکام قانون متبوعه پدر تطبیق می‌گردد.

۲۲ ماده:

هغه مسئلې چه د زوی ولی، ولایت او نورو وجایبو پوری د پلرونو او زامنو ترمنځ مربوطی دی د پلار د متبوع دولت د قانون حکمونه تطبیق‌یږی.

ماده ۲۳:

در مورد اشخاص فاقد اهلیت، ناقص اهلیت و غایب، احکام قانون دولت متبوعه شان تطبیق می‌گردد. در خصوص نصب،

۲۳ ماده:

د اهلیت دنه لرونکو، د اهلیت د ناقصو او غایبو اشخاصو په مورد کښی د هغوی د متبوع دولت د قانون حکمونه تطبیق‌یږی. د قیم، وصی،

قانوني ولي او داسي نورو د نصبولو په خصوص كي، ددي موضوعاتو پوري د مربوطو قوانينو حكمونه او د نورو قوانينو حكمونه چه د ذكر شوو اشخاصو د حمايي دپاره وضع شوي وي د تطبيق وړدي.

۲۴ ماده:

په نفقه باندې د مكلف كولو په باره كښې د هغه شخص د متبوع دولت د قانون حكمونه تطبيقېږي، چه د نفقي په وركولو مكلف وي.

۲۵ ماده:

(۱) دميراث، وصيت او نورو تصرفونو پوري موضوعي مربوط حكمونه چه د مرگ څخه وروسته زماني پوري مربوط وي د مورث، وصيت كوونكي يا د هغه چاچه د هغه د مرگ په وخت كي ورڅخه تصرف شوي وي، د متبوع دولت د قانون حكمونه ئي تطبيقېږي.

(۲) د وصيت د شكلې حكمونو په باره كښې، د وصيت په وخت كښې د وصي د قانون حكمونه، يا د هغه ځاي د قانون حكمونه چه وصيت په كښې پوره شوي، تطبيقېږي.

همدارنگه د شكلې حكمونو نور

قيم، وصي، ولي قانوني و امثال آن، احكام قوانين مربوط به اين موضوعات و احكام ساير قوانينيکه بمنظور حمايت اشخاص مذکور وضع شده باشد. قابل تطبيق مي باشد.

ماده ۲۴:

در مورد التزام به نفقه، احكام قانون دولت متبوعه شخصي كه مكلف به اداي نفقه مي باشد، تطبيق مي گردد.

ماده ۲۵:

(۱) در مورد احكام موضوعي متعلق به ارث، وصيت و ساير تصرفات منسوب به بعد از وفات، احكام قانون دولت متبوعه مورث، وصي يا شخصي كه حين وفات تصرف از او بعمل آمده باشد، تطبيق ميگردد.

(۲) در خصوص احكام شكلې وصيت، احكام قانون وصي در حين وصيت و يا احكام قانون محليكه در آن وصيت تكميل شده باشد، تطبيق ميگردد.

همچنان احكام شكلې ساير

تصرفونه چه د مرگ څخه وروسته
زمانی ته منسوب وی د دی حکم تابع
دی.

۲۶ ماده:

د ملکیت د حيازت او نورو عیني
حقوقو په باره کښی د هغه ځای قانون
تطبیقیري چه عقار په کښی واقع وی،
د منقولو مالونو په باره کښی د هغه
ځای قانون تطبیقیري چه منقول مالونه
د هغه سببونو د تحقق په وخت کښی
چه پری اکتساب یا د حق د لاسه ورکول
مرتب وی، په ذکر شوی ځای کښی
موجود وی.

۲۷ ماده:

د هغه التزاماتو په باره کښی چه د
عقودو څخه پیدا شوی وی، د هغه
دولت قانون تطبیقیري چه د عقد د
واړو خواوو پکښی اوسیدنه غوره کړی
وی، په هغه صورت کښی چه
داوسیدنی ځای اختلاف ولری، د هغه
دولت قانون تطبیقیري چه عقد پکښی
پوره شوی وی. په دی شرط چه د عقد
دواړو خواوو د یو ټاکلی قانون د
حکمونو د تطبیق په باره کښی موافقه
نه وی کړی او یا دقرینو څخه معلومه
نه شی چه د عقد د دواړو خواوو مرام د
بل قانون تطبیق وو. د عقار پوری
مربوط د پوره شوو عقدونو په باره

تصرفات منسوب به بعد از
وفات تابع این حکم می
باشد.

۲۶ ماده:

در مورد حيازت ملکیت و سایر
حقوق عیني، قانون محلی
تطبیق میگردد که عقار در آن واقع
باشد و در مورد اموال منقول قانون
محلی تطبیق میگردد که اموال
منقول حین تحقق اسبابیکه بر آن
اکتساب و یا از دست دادن حق مرتب
گردیده، در محل مذکور موجود
بوده است.

۲۷ ماده:

در مورد وجائب ناشی از عقود،
قانون دولتی تطبیق میگردد که
طرفین عقد در آن اقامتگاه
اختیار نموده اند. در صورت
اختلاف اقامتگاه قانون دولتی
تطبیق میگردد که عقد در آن
تکمیل شده باشد. مشروط بر
اینکه در خصوص تطبیق احکام
کدام قانون معین، طرفین عقد
موافقه نه نموده باشند و یا از
قرائن ملومنگردد که مراد طرفین
عقد تطبیق قانون دیگری بوده
است. در مورد عقود تکمیل
شده متعلق به عقار قانون محل

کښی، د عقار د ځای قانون تطبیقېږي.

عقار تطبیق میگردد.

۲۸ ماده:

ماده ۲۸:

د عقودو د شکلی شرطونو په باره کښی، د هغه هیواد د قانون حکمونه تطبیقېږي چه عقد په کښی پوره شوی وی.

د مورد شرایط شکلی عقود، احکام قانون دولتی تطبیق می گردد که عقد در آن تکمیل شده باشد.

۲۹ ماده:

ماده ۲۹:

(۱) د غیر تعاقدي التزامونو په باره کښی، د هغه دولت د قانون حکمونه تطبیقېږي چه په هغی کښی د التزام پیدا کوونکی حادثه واقع شوی وی.

(۱) در مورد وجائب غیر تعاقدي، احکام قانون دولتی تطبیق می گردد که در آن حادثه ایجاد کننده واقع شده باشد.

(۲) که التزام د داسی حادثی څخه پیدا شوی وی چه د افغانستان څخه د باندی واقع شوی وی او حادثه په هغه ځای کښی قانونی نه وی او په افغانستان کښی قانونی و پیژندل شی، د دی مادی د لومړی فقری حکم نه تطبیقېږي.

(۲) اگر وجبیه ناشی از حادثه باشد که در خارج افغانستان واقع شده و حادثه در آن محل غیر قانونی و در افغانستان قانونی شناخته شود، حکم فقره اول این ماده تطبیق نمیگردد.

۳۰ ماده:

ماده ۳۰:

د اختصاصی قاعدو په باره کښی او د اجراآتو پوری د ټولو مربوطو کارونو په باره کښی، د هغه دولت د قانون حکمونه تطبیقېږي چه دعوی پکښی اقامه شوی وی یا اجراآت پکی شوی وی.

د مورد قواعد اختصاصیو تمام امور متعلق به اجراآت، احکام قانون دولتی تطبیق می گردد که دعوی در آن اقامه یا اجراآت در آن بعمل آمده باشد.

۳۱ ماده:

د دی قسمت پورتنی درج شوی حکمونه په هغه صورت کېنې نافذ دی، چه د هغی په خلاف بل حکم په خاص قانون کېنې یا بین الدول معاهده کېنې چه په افغانستان کېنې نافذده وی موجود نه وی.

۳۱ ماده:

احکام مندرج مواد قبلې این قسمت در صورتی نافذ می باشد که مخالف آن حکم دیگری در قانون اختصاصی یا معاهده بین الدول که در افغانستان نافذ است نباشد.

۳۲ ماده:

که د قوانینو د تنازع په باره کېنې د دی قانون په پورتنیو مادو کېنې کوم حکم پیدا نه شی، د بین الدول خصوصی حقوقو قاعدی تطبیقېږی.

۳۲ ماده:

هرگاه در مورد تنازع قوانین حکمی در مواد قبلې این قانون موجود نباشد، قواعد حقوق بین الدول خصوصی تطبیق می گردد.

۳۳ ماده:

د هغه اشخاصو په باره کېنې چه تابعیت ئی معلوم نه وی، د هغه قانون ټاکل چه تطبیق ئی واجب وی د محکمی په صلاحیت کی دی.

۳۳ ماده:

تعیین قانون واجب التطبیق در مورد اشخاصیکه تابعیت شان معلوم نباشد، از صلاحیت محکمه هاست.

۳۴ ماده:

په هغی مواردو کېنې چه د باندنیو هیوادونو د قانون تطبیق پیش بینې شوی دی، د ذکر شوی قانون هغه موضوعی حکمونه چه د بین الدول خصوصی قانون پوری مربوط نه وی، تطبیقېږی. که د هغه دولت په قانون کېنې چه حکمونه ئی د تطبیق وړ دی، د دینونو تعدد موجود وی، نو د هغه دین حکمونه تطبیقېږی چه د هغه

۳۴ ماده:

در مواردیکه تطبیق احکام قانون خارجی پیش بینې شده است، آن احکام موضوعی قانون مذکور که متعلق به قانون بین الدول خصوصی نباشد، تطبیق میگردد. اگر در قانون دولتی که احکام آن قابل تطبیق می باشد، تعدد ادیان وجود داشته باشد احکام دینیکه قانوناً دولت تعیین نموده،

دولت قانون ټاکلی وی.

تطبیق می گردد.

۳۵ ماده:

د باندنی هیواد د قانون حکمونه لکه چه د دی قسمت په پورتنیو موادو کښی تصریح شو په هغه حدودو کښی د تطبیق وړ دی، چه په افغانستان کښی د عمومی نظام یا عمومی آدابو مخالف نه وی.

۳۵ ماده:

احکام قانون خارجی به نحویکه در مواد قبلی این قسمت تصریح گردیده، در حدودی قابل تطبیق می باشد که مخالف نظام عامه یا آداب عمومی در افغانستان نباشد.

**دوه یم فصل
اشخاص**

**فصل دوم
اشخاص**

**لومړی قسمت
حقیقی شخص**

**قسمت اول
شخص حقیقی**

لومړی مبحث - عمومی حکمونه

مبحث اول - احکام عمومی

۳۶ ماده:

(۱) دانسان شخصیت د هغه د پوره ولادت سره په دی شرط چه ژوندی وزیږی شروع کیږی او په مرگ پای ته رسیږی.

۳۶ ماده:

(۱) شخصیت انسان با ولادت کامل وی به شرط زنده بودن آغاز و با وفات انجام مییابد.

۳۷ ماده:

د زیږیدنی او مرگ د نیتی ثابتنول د رسمی مربوطو د فترونو په وسیله صورت مومی، که د زیږیدنی یا د

۳۷ ماده:

تثبیت تاریخ ولادت و وفات ذریعۀ دفاتر رسمی مربوط صورت میگیرد. هرگاه اسناد مبنی بر

مرگ د ثبت په باره کښی سندونه موجود نه وی یا د ثبت د صحت په باره کښی اشتباه پیدا شی، د زیریدنی یا مرگ د ثابتولو دپاره، د ثابتولو د وسیلو د اقامه کولو څخه په داسی توگه استفاده کیږی چه په قانون کښی تصریح شوی وی.

۳۸ ماده:

هر شخص کولای شی چه پرته د خپل نوم، کورنی نوم هم غوره کړی، د کورنی نوم اولادونو ته نقلیږی، که څوک د چا د کورنی نوم ځان ته انتقال کی او یا ورسره په کی جگړه وکی او هغه ته د دی عمل څخه ضرر ورسیري، هغه چاته چه ضرر رسیدلی کولی شی چه د تعرض په منع کیدو علاوه تعویض هم و غواړی.

۳۹ ماده:

د رشد عمر پوره اتلس شمسی کلونه دی، که څوک دی عمرته ورسیري او عقلی قوه ولری د خپلو مدنی حقوقو د اجرا کولو، دپاره دپوره اهلیت خاوند گڼل کیږی.

۴۰ ماده:

که څوک د عمر د کموالی، یا معتوه والی، یا لیونتوب له امله ممیزنه وی، نه شی کولی چه حقوقی

ثبت ولادت و یا وفات موجود نبوده یا در مورد صحت ثبت اشتباه وارد گردد، برای اثبات ولادت و وفات از اقامه وسایل اثبات به ترتیبی استفاده میگردد که در قانون تصریح شده باشد.

ماده ۳۸:

هر شخص می تواند علاوه بر اسم خود، اسم خانوادگی انتخاب نماید، اسم خانوادگی به اولاد انتقال می یابد. اگر شخص اسم خانوادگی غیر را بخود انتقال دهد و این عمل او موجب خساره به شخص اول گردد، متضرر می تواند علاوه بر مطالبه منع، جبران خساره را نیز از متعرض مطالبه نماید.

ماده ۳۹:

سن رشد هجده سال مکمل شمسی می باشد. شخص رشید در حالت صحت عقل در اجرای معاملات، دارای اهلیت حقوقی کامل شناخته می شود.

ماده ۴۰:

شخصی که از نگاه صغر سن، معتوه بودن یا جنون، غیر ممیز باشد، نمی تواند معاملات حقوقی را انجام دهد.

معاملی تر سره کی، که څوک اوه کلنی ته نه وی رسیدلی غیر ممیز گڼل کیږی.

۴۱ ماده:

ممیز شخص چه د رشد عمر ته نه وی رسیدلی یا داچه د رشد عمر ته رسیدلی وی خو سفیه وی یا په غفلت مبتلاوی، د اهلیت نقصان لرونکی گڼل کیږی.

۴۲ ماده:

هغه شخص چه اهلیت یی ناقص یا فاقد وی د دی قانون د شرطونو او قاعدو سره سم د وصایت، ولایت قوامت د حکمونو تابع دی.

۴۳ ماده:

هیڅوک نه شی کولی چه د خپل قانونی اهلیت څخه تنازل یا د هغی په مرتبو آثارو کښی تعدیل راوړی.

۴۴ ماده:

آزادی دانسان طبیعی حق دی، هیڅوک نه شی کولی چه د هغې څخه تنازل وکړی.

۴۵ ماده:

د هغه چا چه په شخصی حقوقو ئی تیری کیږی، کولی شی چه د تیری د مخنیوی په غوښتنه علاوه د هغه ضرر

شخصیکه به سن هفت سالگی نرسیده باشد غیر ممیز محسوب می گردد.

ماده ۴۱:

شخص ممیزیکه به سن رشد نرسیده یا اینکه به سن رشد رسیده اما سفیه یا مبتلا به غفلت کاری باشد، ناقص اهلیت پنداشته میشود.

ماده ۴۲:

شخص ناقص اهلیت و فاقد آن تابع احکام وصایت، ولایت و قوامت مطابق به شرایط و قواعد پیش بینی شده این قانون می باشد.

ماده ۴۳:

هیچکس نمی تواند از اهلیت قانونی خود تنازل یا در آثار مرتبه آن تعدیلی وارد نماید.

ماده ۴۴:

آزادی حق طبیعی انسان است، هیچکس نمی تواند از آن تنازل نماید.

ماده ۴۵:

شخصیکه حقوق شخصی او مورد تجاوز قرار می گیرد، می تواند علاوه بر مطالبه منع تجاوز در

صورت وقوع ضرر طالب جبران
خساره گردد.

د تعویض غوښتنه هم وکی چه د ذکر
شوی تیری څخه ورته رسیدلی دی.

مبحث دوم - حالت مدنی

دوه یم مبحث - مدنی حالت

ماده ۴۶:

اشخاصیکه سن هجده سالگی را
تکمیل می کنند حالت مدنی
شان در دفاتر مخصوص ثبت
سجلات مطابق به احکام مندرج مواد
(۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰) این قانون
درج می گردد.

ماده ۴۷:

(۱) حالت مدنی یک شخص در
ورقه مخصوص هویت درج و در
صورت مطالبه برایش داده
میشود. ورقه هویت محتوی:
اسم، تخلص یا اسم فامیلی،
تاریخ و محل تولد، وظیفه،
تابعیت، محل اقامت، اسم
همسر و اولاد با تاریخ و محل
تولد شان میباشد.

(۲) تغییر حالات متذکره از قبیل
وفات، تغییر محل اقامت
یا وظیفه نیز در ورق هویت درج
می گردد.

ماده ۴۸:

اسناد مربوط به ازدواج،

ماده ۴۶:

کوم اشخاص چه د اتلس کلنی عمر
پوره کوی، د هغوی مدنی حالت د
سجلونود ثبت په مخصوصو دفرونو
کښی د دی قانون (۴۷،
۴۸، ۴۹، ۵۰) مادو د درج شوو
حکمونو سره سم ثبتیږی.

ماده ۴۷:

(۱) د شخص مدنی حالت د هویت په
مخصوصه پاڼه کښی درجیږی او د
غوښتنی په صورت کښی ورته ورکول
کیري، د هویت پاڼه مشتمله ده په:
نوم، تخلص یا د کورنی په نوم، د
زیریدنی په نېټه او ځای، وظیفی،
تابعیت، د اوسیدنی په ځای، د
میرمنی او اولاد په نومونو او دهغوی
د زیریدو د ځای او نیتی سره.

(۲) د ذکر شوو حالونو تغییر لکه
مرگ، یا د اوسیدنی د ځای یا د
وظیفی تغییر هم د هویت په پاڼه کښی
درجیږی.

ماده ۴۸:

د ازدواج، طلاق، په ولدیت او د نسب

په ثبوت د اقرار پوری مربوط سندونه چه په اختصاصی مراجعو کښی ترتیبېږي، د دی قانون د (۴۶) مادی په درج شوو دفترونو کښی ثبت ته رسیږي، ذکر شوی مراجع مکلفی دی چه پورتنی واقعی د ثبت د پاره مربوطی اداری ته په لیکلی توگه واستوی.

۴۹ ماده:

خارنوال کولی شی چه د دی قانون د (۴۶) مادی د درج شوو سچلونو او مخصوصو دفترونو د ثبت په جریان اطلاع حاصله کی، که په کښی تخلف یا بد اجرات وگوری نو قانونی اقدام به کوی.

۵۰ ماده:

ددی قانون د (۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹) مادو ټول درج شوی حالونه چه د سچلونو د ثبت په مخصوصو دفترونو کښی یا د نفوسو په تذکره کښی درج شوی، د بل په مقابل کښی حجت گڼل کیږي، په دی سندونو اعتراض کول جواز نلری، مگر داچه اعتراض د ذکر شوو سندونو په جعل یا تزویر بناوی.

طلاق، اقرار به بنوت و ثبوت نسبه که در مراجع اختصاصی ترتیب می گردد، در دفاتر مندرج ماده (۴۶) این قانون به ثبت میرسد، مراجع موصوف مکلف اند وقایع مذکور را جهت ثبت به اداره مربوط کتباً اطلاع دهند.

۴۹ ماده:

خارنوال میتواند از جریان ثبت سجلات، دفاتر مخصوصه مندرج ماده (۴۶) این قانون اطلاع حاصل و در صورت مشاهده تخلف و سوء اجرات به اقدامات قانونی بپردازد.

۵۰ ماده:

جميع حالات مندرج مواد (۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹) این قانون که در دفتر مخصوص ثبت سجلات یا تذکره نفوس درج گردیده، در مقابل غیر، حجت شناخته میشود. اعتراض در مورد همچو اسناد مجاز نیست، مگر اینکه اعتراض بر جعلیت یا تزویر اسناد مذکور بنا یافته باشد.

درېم مېحث - د او سیدنی ځای

مېحث سوم - اقامتگاه

۵۱ ماده:

ماده ۵۱:

(۱) د او سیدلو ځای هغه دی چه شخص په کښی په عادی توگه سکونت لری، عام له دی چه دا سکونت دایمی وی یا مؤقت.

(۱) اقامت گاه جایست که شخص عادتاً در آن سکونت دارد، خواه این سکونت دایم یا مؤقت باشد.

(۲) یو شخص کولای شی چه دیوه خڅه زیات د اوسیدلو ځایونه ولری.

(۲) شخص می تواند بیش از یک اقامتگاه داشته باشد.

۵۲ ماده:

ماده ۵۲:

(۱) د اهلیت نقص لرونکی، محجور، مفقود او د غایب د اوسیدلو ځای د هغوی د قانونی قایم مقام د اوسیدلو د ځای خڅه عبارت دی.

(۱) اقامت گاه ناقص اهلیت، محجور، مفقود و غایب عبارت از اقامتگاه قایم مقام قانونی شان میباشد.

(۲) هغه اشخاص چه د اهلیت نقصان ولری او د تجارت کولو اجازه ورته شوی وی، کولی شی چه د معاملو د اجراء کولو اوجایزو تصرفونو د پاره د اوسیدنی د خاص ځای لرونکی وی.

(۲) اشخاص ناقص اهلیت که ماذون به تجارت باشند، می توانند در مورد اجرای معاملات و تصرفات مجوزه، صاحب اقامتگاه خاص شناخته شوند.

۵۳ ماده:

ماده ۵۳:

په هغه ځای کښی چه شخص تجارت یا کسب غوره کوی، د هغی پوری د مربوطو کارونو د اداری له امله د هغه د او سیدلو ځای گڼل کیږی.

جائیکه شخص در آن تجارت یا پیشه اختیار می نماید، از جهت اداره امور متعلق به آن اقامتگاه وی شناخته می شود.

۵۴ ماده:

ماده ۵۴:

(۱) شخص کولای شی د یو ټاکلی

(۱) شخص میتواند برای اجرای یک

عمل معين قانوني اقامتگاه
اختياري داشته باشد.

قانوني عمل د اجراء كولو دپاره د
اوسيدلو اختياري ځاي ولري.

(۲) اقامت گاهي كه براي اجراي يك
معامله معين قانوني اختيار
ميگردد، براي جميع مسايل
مربوط به آن به شمول اجراءات متعلق
به تنفيذ اجباري اعتبار دارد، مگر
اينكه اقامتگاه مذكور صراحتاً
براي معاملات مشخص تعيين
شده باشد.

(۲) د اوسيدلو هغه ځاي چه د يوي
ټاكلي قانوني معاملي دپاره
اختيارپرې، د هغي پوري د ټولو
مربوطو كارونو دپاره په شمول د
اجباري تنفيذ اجراءاتو اعتبار لري،
مگر دا چه د اوسيدلو ذكر شوي ځاي
په صراحت سره د مشخصو معاملو د
پاره ټاكل شوي وي.

(۳) اثبات اقامتگاه اختياري بدون
اسناد كتبي جواز ندارد.

(۳) د اوسيدلو د اختياري ځاي ثابتول
بي له ليكلوسندونو څخه جواز نه لري.

مبحث چهارم - تابعیت

څلورم مبحث - تابعیت

ماده ۵۵:

تابعیت افغانی توسط قانون خاص
تنظیم می گردد.

۵۵ ماده:

افغانی تابعیت د خاص قانون په وسیله
تنظیمیږي.

مبحث پنجم - فامیل

پنځم مبحث - کورنی

ماده ۵۶:

فامیل انسان متشکل از اقارب است
که توسط یک اصل مشترک با هم
جمع شده باشند.

۵۶ ماده:

د انسان کورنی د هغه خپلوانو څخه
متشکله ده چه دیوه شریک اصل په
وسیله سره جمع شوي وي.

ماده ۵۷:

قربابت مستقیم عبارت از نسبت
اصل و فرع می باشد و قربابت غیر

۵۷ ماده:

مستقیمه خپلوی د اصل او فرعی د
نسبت څخه عبارت ده، او غیر

مستقيم څپلوی د دوه اشخاصو د نسبت څخه عبارت ده، په داسې توگه چه يو شريك اصل ولری بی له دی چه يو د بل فرع وی.

۵۸ ماده:

(۱) د مستقيمي څپلوی د درجی په محاسبه کښی، د فرعی څخه اصل ته، هره فرعه يوه درجه گڼل کیږی، او خپله اصل په دی محاسبه کښی شامل نه دی.

(۲) د غیر مستقيمي څپلوی د درجی په محاسبه کښی، د فرعی څخه شريك اصل ته او د هغی عکس، هره فرعه يوه درجه شمارل کیږی، او شريك اصل په محاسبه کښی شامل نه دی.

۵۹ ماده:

د زوجینو څخه دیوه څپلوان د بل زوج په باره کښی په عین څپلوی او درجی کښی پیژندل کیږی.

شپږم مبحث - ازدواج

۶۰ ماده:

ازدواج يو عقد دی چه د ښځی او سړی معاشرت یی د فامیل د تشکیلولو په مقصد مشروع کړی او د دواړو خواوو حقوق او واجبات تنظیموی.

مستقیم نسبت بین اشخاص است، که دارای اصل مشترک بوده بدون اینکه یکی فرع دیگری باشد.

۵۸ ماده:

(۱) در محاسبه درجه قرابت مستقیم از فرع به اصل، هر فرع یک درجه شناخته شده و خود اصل درین محاسبه شامل نمی باشد.

(۲) در محاسبه درجه قرابت غیر مستقیم از فرع به اصل مشترک و عکس آن، هر فرع یک درجه شناخته شده و اصل مشترک درین محاسبه شامل نمی باشد.

۵۹ ماده:

اقارب یکی از زوجین در مورد زوج دیگر به عین قرابت و درجه شناخته میشود.

مبحث ششم - ازدواج

۶۰ ماده:

ازدواج عقدیست که معاشرت زن و مرد را به مقصد تشکیل فامیل مشروع گردانیده حقوق و واجبات طرفین را بوجود می آورد.

۶۱ ماده:

(۱) د ازدواج عقد په رسمي نکاح نامي کښي د مربوطي اداري په وسيلي په دري نقلونو کښي ترتيب او ثبتيږي، اصلي يې په مربوطي اداري کښي حفظ او د عقد هري خواته د هغی یونقل ورکول کيږي. د ازدواج عقد په مخصوصو دفترونو کښي د ثبتيدلو وروسته د دې قانون د (۴۶) مادې د درج شوي سجلونو د ثبت اداري ته اطلاع ورکول کيږي.

۶۱ ماده:

عقد ازدواج در نکاح نامه رسمی توسط اداره مربوط در سه نقل ترتیب و ثبت میگردد، اصل آن در اداره مربوط حفظ و بهر یک از طرفین عقد یک نقل آن داده می شود. عقد ازدواج بعد از ثبت به دفاتر مخصوص باطلاع اداره ثبت سجلات مندرج ماده (۴۶) این قانون رسانیده میشود.

۶۲ ماده:

کوژده د هغی ښځی سره جواز لری چه دبل شخص په نکاح او عدت کښي نه وی.

۶۲ ماده:

نامزدي با زني جـواز دارد که در قـيد نکاح و عدت غير نباشد.

۶۳ ماده:

د معتدي خطبه په صراحت او کنایي سره جواز نلري، عام له دې چه ښځه د رجعي يا بائن طلاق معتده وي او صريح عبارت د وفات معتدي ته جواز نلري.

۶۳ ماده:

خواستگاري زن در عدت طلاق رجعي يا باين عبارت صريح و کنايه و در عدت وفات عبارت صريح جواز ندارد.

۶۴ ماده:

کوژده د ازدواج د وعدی څخه عبارت ده، د عقد دواړه خواوې کولی شی چه ور څخه منصرف شی.

۶۴ ماده:

نامزدی عبارت از وعده به ازدواج است، هر یک از طرفین می تواند از آن منصرف شود.

۶۵ ماده:

که دکوژدی دواړه خوا یوه و بل ته تحفه ورکړی وی، تحفه ورکونکي کولی شی د بلی خوا د عدول په صورت کښی عین تحفه که موجوده وی او که موجوده نه وی د هغی د اخیستلو د ورځنی قیمت غوښتنه وکي. که عدول د تحفی ورکونکي له خوا صورت ومومی یا تحفه د مینځه ولاړه شی یا استهلاک شوی وی، د هغی بیرته اخیستل په هیڅ صورت سره نه شی کولی.

۶۵ ماده:

هرگاه نامزد به نامزد خود هدیه داده باشد، هدیه دهنده می تواند در صورت انصراف جانب مقابل و موجودیت هدیه، عین یا قیمت روز خرید آن را مطالبه نماید. اگر انصراف از طرف هدیه دهنده صورت بگیرد یا هدیه هلاک و یا استهلاک گردیده باشد، رد آن را به هیچ صورت مطالبه کرده نمیتواند.

۶۶ ماده:

د ازدواج عقد په صریح ایجاب او قبول سره چه فوریت او استمرار افاده کی بی د وخت د قید څخه په یوه مجلس کښی صورت مومی.

۶۶ ماده:

عقد ازدواج با ایجاب و قبول صریح که فوریت و استمرار را افاده کند بدون قید وقت در مجلس واحد صورت می گیرد.

۶۷ ماده:

ازدواج چه د غیر محقق شرط پوری معلق وی یا راتلونکی زمانی ته مضاف وی نه شی عقد کیدای.

۶۷ ماده:

ازدواج در صورت تعلیق آن به شرط غیر محقق یا مضاف ساختن آن بزمان آینده عقد شده نمیتواند.

۶۸ ماده:

که د ازدواج په عقد کښی داسی شرط کښیښودل شی چه د قانون او ازدواج د هدفونو څخه مخالف وی، عقد صحیح او شرط باطل گڼل کیږی.

ماده ۶۸:

هرگاه در عقد ازدواج شرطی گذاشته شود که مخالف قانون و اهداف ازدواج باشد، عقد صحیح و شرط باطل پنداشته میشود.

۶۹ ماده:

د بدل ازدواج په عقد کښی یوه بنځه د بدلی بنځی په بدل کی نه واقع کیږی اوهری یوی بنځی ته مهر مثل لږمیږی.

ماده ۶۹:

در عقد ازدواج بدل زن، بدل زن دیگر قرار نگرفته و برای هریک از زوجه ها مهر مثل لازم میگردد.

۷۰ ماده:

د ازدواج اهلیت هغه وخت پوره کیږی چه نارینه وود د (۱۸) کلنی عمر او بنځو د شپاړس کلنی عمر پوره کړی وی.

ماده ۷۰:

اهلیت ازدواج وقتی کامل می گردد، که ذکور سن (۱۸) و اناث شانزده سالگی را تکمیل کرده باشند.

۷۱ ماده:

(۱) که جلی ددی قانون د (۷۰) مادی درج شوی درشد عمر نه وی پوره کړی دهغی د ازدواج عقد یواځی دپلار په وسیله چه د صحیح تصرف لرونکی وی یا دصلاحیت لرونکی محکمی په وسیلی صورت موندلی شی.

ماده ۷۱:

(۱) هرگاه دختر سن مندرج ماده (۷۰) این قانون را تکمیل نکرده باشد، عقد ازدواج وی تنها توسط پدر صحیح التصرف یا محکمه با صلاحیت صورت گرفته میتواند.

۷۲ ماده:

(۱) د ازدواج د عقد دپاره د وکیل

ماده ۷۲:

(۱) گرفتن وکیل برای عقد ازدواج

نيول جواز لری.

جواز دارد.

(۲) وکیل نه شی کولی چه خپله مؤکله د خپلی نکاح په عقد کښی راوړی، مگر دا چه د وکالت په عقد کښی پری تصریح شوی وی.

(۲) وکیل نمی تواند مؤکله خود را به عقد نکاح خود درآورد، مگر اینکه در عقد وکالت به آن تصریح شده باشد.

۷۳ ماده:

وکیل نه شی کولی چه د ازدواج په عقد کښی بی د صلاحیت د تفویض څخه یا دخپل وکیل یا مؤکلی د اجازی په غیر، بل شخص د وکیل په صفت انتخاب کی.

وکیل نمی تواند در عقد ازدواج بدون تفویض صلاحیت یا اجازه مؤکل یا مؤکله خود، شخص دیگری را بصفت وکیل انتخاب نماید.

۷۴ ماده:

وکیل نه شی کولی داسی کار وکی چه د هغه د وکالت د حدودو څخه خارج وی، د وکالت د حدودو څخه بیرون یو کار دفضولی عمل حکم لری، د مؤکل یا مؤکلی د اجازی پوری موقوف دی.

وکیل نمی تواند عملی را که خارج از حدود وکالت او باشد، انجام دهد. تصرف خارج از حدود وکالت بمثابة عمل فضولی بوده و موقوف به اجازه مؤکل یا مؤکله او می باشد.

۷۵ ماده:

وکیل میړه ته د ښځی په تسلیمولو او د مهر په ورکولو مکلف نه دی، مگر په هغه صورت کښی چه د مهر د ورکولو ضمانت یی کړی وی. په دی صورت کښی وکیل نه شی کولی چه ورکول شوی مهر د میړه څخه و غواړی، مگر په هغه حالت کښی چه د وکیل ضمانت دمیره په اجازی صورت

وکیل به تسلیم زوجه به زوج و پرداخت مهر مکلف نمی باشد، مگر اینکه از پرداخت مهر ضمانت کرده باشد. درین صورت وکیل نمی تواند که مهر تادیه شده را از زوج مطالبه نماید. جز درحالتی که ضمانت وکیل به اجازه زوج صورت

موندلی مومی.

گرفته باشد.

۷۶ ماده:

په هغه صورت کښی چه د عقد دواړه خواوی اصالتاً، شرعاً یا د وکالت په توګه، دیوه شخص د ولایت لاندی واقع وی، شخص کولی شی په یواځنی ډول د عقد د دواړو خواوو له پلوه، ایجاب او قبول وکړی، خو په دی شرط چه د عقد قانونی شرطونه مراعات شوی وی.

ماده ۷۶:

در صورتیکه طرفین عقد اصالتاً شرعاً یا توکلاً تحت ولایت شخص واحد قرار داشته باشند، شخص می تواند به تنهایی از جانب طرفین عقد ایجاب و قبول نماید، مشروط بر این که شرایط قانونی عقد رعایت شده باشد.

۷۷ ماده:

د نکاح د عقد د صحت د پاره او د هغی د نافذیدو دپاره لاندینی شرطونه لازم دی:

ماده ۷۷:

برای صحت عقد نکاح و نفاذ آن شرایط آتی لازم است:

۱ - د عقد د دواړو خواوو یا د هغوی دولیانو یا وکیلانو په وسیله د صحیح ایجاب او قبول ترسره کول.

۱- انجام ایجاب و قبول صحیح توسط عاقدین یا اولیاء یا وکلای شان.

۲ - د اهلیت لرونکو دوه شاهدانو حضور.

۲ - حضور دو نفر شاهد با اهلیت.

۳ - د نکاح کوونکی او نکاح کیدونکی ترمینځ د دایمی یا مؤقتی حرمت نشتوالی.

۳- عدم موجودیت حرمت دائمی و یا مؤقت بین ناکح ومنکوحه.

۷۸ ماده:

قاضی د هغه اشخاصو ولی دی چی ولی نه لری.

ماده ۷۸:

قاضی ولی اشخاصی است که ولی نداشته باشند.

۷۹ ماده:

هغه اشخاص چه د دی قانون د (۷۸) مادی د درج شوی حکم سره سم د قاضی د ولایت لاندی واقع کیږی، قاضی حق نه لری چه هغوی د خپل ازدواج د عقد لاندی یا د خپلو اصولو یا فروعو د ازدواج د عقد لاندی راوړی.

۷۹ ماده:

اشخاصیکه طبق ماده (۷۸) این قانون تحت ولایت قاضی قرار می گیرند، قاضی نمیتواند آنها را به عقد ازدواج خود یا اصول و فروع خویش در آورد.

۸۰ ماده:

که عاقله او رشیده بی د ولی د موافقی خخه ازدواج وکی، د نکاح عقد نافذ او لازم دی.

۸۰ ماده:

هرگاه عاقله رشیده بدون موافقه ولی ازدواج نماید، عقد نکاح نافذ و لازم میباشد.

۸۱ ماده:

د شخص ازدواج د خپلو اصولو او فروعو سره، د پلار او مور د فروعو سره او د نیکونو د لومړی طبقی د فروعو سره په دایمی ډول حرام دی.

۸۱ ماده:

ازدواج شخص با اصول و فروع خود و فروع پدر و مادر و طبقه اول فروع اجداد بطور ابدی حرام است.

۸۲ ماده:

د شخص ازدواج د خپلی ښځی د اصولو سره په مطلق صورت او د خپلی ښځی د فروعو سره د دخول په صورت کښی په دایمی ډول حرام دی.

۸۲ ماده:

ازدواج شخص با زوجه اصول و زوجه فروع خودش بطور دایم حرام است. همچنان ازدواج شخص با اصول زوجه اش مطلقاً و با فروع زوجه در صورت دخول بطور دایم حرام میباشد.

۸۳ ماده:

د زنا کوونکی ازدواج د زنا کړی شوی د اصل او فرعی سره همدارنگه د زنا

۸۳ ماده:

ازدواج زنی با اصل و فرع مزنیسه همچنان ازدواج

کړې شوی ازدواج د زنا کوونکي د اصولو او فروعو سره حرام دی. مزنيه با اصول و فروع زانی حرام میباید.

د زنا کړې شوی د اصولو او فروعو ازدواج د زنا کوونکي د اصولو او فروعو سره د دی حکم څخه مستثنی دی. ازدواج اصول و فروع مزنيه با اصول و فروع زانی ازین امر مستثنی است.

ماده ۸۴:

حرمت رضاعی به استثنای حالات ذیل مانند حرمت نسبی است:

- ۱ - خواهر پسر رضاعی.
- ۲ - مادر خواهر یا برادر رضاعی.
- ۳ - مادر کلان پسر یا دختر رضاعی.
- ۴ - خواهر برادر رضاعی.

ماده ۸۵:

در حالات ذیل حرمت مؤقت موجود میگردد:

- ۱ - جمع در نکاح بین دو زنیکه هرگاه یکی آنها مرد فرض شود، حرمت ازدواج بین شان بوجود آید.

- ۲ - مطلقه ثلاثه تا زمانیکه با شخص دیگری ازدواج نماید.

ماده ۸۴:

دلاندنیو حالونو په استثنی، رضاعی حرمت د نسبی حرمت په څیر دی:

- ۱ - د رضاعی زوی، خور.
- ۲ - د رضاعی خوریا ورور، مور.
- ۳ - د رضاعی ځوی یا لور نیا.
- ۴ - د رضاعی ورور، خور.

ماده ۸۵:

په لاندنیو حالونو کېنې مؤقتی حرمت پیدا کېږي:

- ۱ - د دوه داسې ښځو ترمنځ په نکاح کېنې یو ځای کیدل، چه که دهغوی څخه یو نارینه فرض کړی شی، نو دهغوی ترمنځ د ازدواج حرمت منځته راشی.

- ۲ - د دری طلاقو مطلقه تر څو چه دبل شخص سره ازدواج وکي.

- ۳ - دبل نکاح کړی او معتده.
- ۳ - منکوحه و معتده غیر.
- ۴ - هغه ښځه چه لعان شوی وی، ترڅو چه ميره خپل ځان دروغجن کی.
- ۴ - زنیکه لعان شده باشد تا وقتیکه، شوهر خود را تکذیب نماید.
- ۵ - هغه ښځه چه کتابی نه وی.
- ۵ - زنیکه اهل کتاب نباشد.

۸۶ ماده:

د یوی څخه د زیاتو ښځو ازدواج دراتلونکو حالونو دتحقق څخه وروسته صورت نیولی شی:

ماده ۸۶:

ازدواج به بیش از یک زن بعد از تحقق حالات آتی صورت گرفته میتواند:

- ۱ - په هغه حالت کښی چه د ښځو ترمینځ د بی عدالتی ویره
- ۱ - در حالتيکه خوف عدم عدالت بين زوجات موجودنباشد.
- ۲ - په هغه حالت کښی چه شخص د ښځو دنفقې د تامین د پاره لکه غذا، کالی، د اوسیدلو د ځای او د مناسبی معالجی مالی توان ولری.
- ۲ - در حالتيکه شخص کفایت مالی برای تأمین نفقه زوجات از قبیل غذا، لباس، مسکن و تداوی مناسب را دارا باشد.
- ۳ - د مشروعی ښیځنې په حالت کښی لکه د لمړنی ښځی شندوالی او یا د هغی په داسی رنځونو مبتلا کیدل، چه علاج یی ډیر سخت وی.
- ۳ - در حالتيکه مصلحت مشروع مانند عقیم بودن زوجه اولی و یا مصاب بودن وی به امراض صعب العلاج، موجود باشد.

۸۷ ماده:

د کومی ښځی ميره چه د دی قانون د (۸۶) مادې د حکم په خلاف ازدواج کړی وی، کولی شی چه د دی قانون د (۱۸۳) مادې د درج شوو حکمونو سره سم، د ضرر په سبب د جدایی په

ماده ۸۷:

زنیکه شوهر وی بر خلاف حکم ماده (۸۶) این قانون ازدواج نموده باشد، می تواند مطابق به احکام مندرج ماده (۱۸۳) این قانون، بر اساس تفریق به

سبب ضرر از محکمه مطالبه
طلاق نماید.

ماده ۸۸:

زن می تواند هنگام عقد ازدواج شرط گذارد که اگر زوج وی مخالف احکام مندرج ماده (۸۶) این قانون به زن دیگر ازدواج کند، صلاحیت طلاق به او انتقال داده میشود. این شرط وقتی اعتبار دارد که در وثیقه نکاح درج شده باشد.

ماده ۸۹:

شخصیکه در ازدواج به بیش از یک زن مطابق حکم مندرج ماده (۸۶) این قانون متاهل بودن خود را کتمان نماید و رضایت و موافقه صریح زنی را که جدیداً به نکاح گرفته است در مورد بدست نیاورده باشد، درینصورت زوجه جدید می تواند در صورت عدم رضایت به دوام معاشرت به زوج، مطابق به احکام مندرج ماده (۱۸۳) بر اساس تفریق به سبب ضرر از محکمه مطالبه طلاق نماید.

اساس د محکمی خخه د طلاق
غوښتنه وکي.

۸۸ ماده:

ښځه کولی شي چه د ازدواج د عقد په وخت کېنې دا شرط کېښي چې که مېرپه يې د دې قانون د (۸۶) مادې د درج شوو حکمونو په خلاف د بلې ښځې سره ازدواج وکي، نو د طلاق واک به هغې ته نقلیږي. دا شرط هغه وخت اعتبار لري چه د نکاح په وثيقي کېنې درج شوی وي.

۸۹ ماده:

که څوک د یوې ښځې خخه په زیات ازدواج کېنې د دې قانون د (۸۶) مادې د حکم سره سم، خپل متاهل والی پټ کي او د هغې ښځې چه نوی یی نکاح کړی د هغې صریحه رضاء او موافقه په دی باره کېنې نه وی ترلاسه کړي، په دی صورت کېنې نوی ښځه کولی شي که د مېرپه سره د معاشرت په دوام راضي نه وي، د دې قانون د (۱۸۳) مادې د درج شوو حکمونو سره سم د ضرر په سبب د جدایی په اساس د محکمی خخه د طلاق غوښتنه وکي.

اووم مبحث - د ازدواج آثار

مبحث هفتم - آثار ازدواج

لومړی فرعه - عمومی حکمونه

فرع اول - احکام عمومی

۹۰ ماده:

ماده ۹۰:

په صحیحی او نافذی نکاح د هغی ټول آثار لکه د بنځی نفقه، د میراث حقوق، د نسب ثبوت او د مصاهرت حرمت مرتبېږي.

بر نکاح صحیح و نافذ تمام آثار آن از قبیل نفقه زوجه، حقوق میراث، ثبوت نسب و حرمت مصاهره مرتب میگردد.

۹۱ ماده:

ماده ۹۱:

د ټول مهر د لزوم په باره کښی، که نکاح صحیح وی، نو صحیحه خلوت د دخول حکم لری، که څه هم میړه عینین وی. همدارنگه د نسب د ثابولو، نفقی، د بنځی د خور د نکاح حرمت په باره کښی د صحیح خلوت حکم لکه په صحیحی نکاح کښی عیناً د دخول حکم لری.

در مورد لزوم کل مهر، خلوت صحیحه، حکم دخول را در نکاح صحیح دارد، گرچه زوج عینین باشد. همچنان در مورد اثبات نسب، نفقه، حرمت نکاح خواهر زوجه، حکم خلوت صحیحه، عیناً حکم دخول در نکاح صحیح را دارا می باشد.

۹۲ ماده:

ماده ۹۲:

(۱) د مسلمانی بنځی نکاح د نا مسلمان سړی سره باطله ده. مسلمان سړی کولی شی چه د کتابی بنځی سره ازدواج وکی.

(۱) ازدواج زن مسلمان با مرد غیر مسلمان باطل است. مرد مسلمان می تواند با زن اهل کتاب ازدواج نماید.

(۲) د کتابی بنځی ازدواج د هغی د کتابی ولی په وسیله د دوه کتابی شاهدانو په حضور صورت موندلی شی. د دی مادی په درج شوو مواردو کښی اولاد د پلار د دین

(۲) ازدواج زن اهل کتاب توسط ولی کتابی وی بحضور دو نفر شاهد اهل کتاب صورت گرفته می تواند. در موارد مندرج این ماده اولاد تابع دین پدر

تابع گنل کیږی.

شناخته می شود.

۹۳ ماده:

د کتابی بنځی نکاح په مسلمانې بنځی او عکس یی جواز لری.

ماده ۹۳:

نکاح زن اهل کتاب بالای زن مسلمان و عکس آن جواز دارد.

۹۴ ماده:

که په نا صحیح نکاح کښی دمیره او بنځی، د دخول او دهغی د مقدمو ترمخه جدایی صورت ومومی، د مصاهرت د حرمت موجب نه گرځی.

ماده ۹۴:

هرگاه در نکاح غیر صحیح بین زوج و زوجه قبل از دخول و مقدمات آن تفريق صورت بگیرد، موجب حرمت مصاهره نمی گردد.

۹۵ ماده:

په باطل ازدواج که څه هم دخول په کښی صورت موندلی وی، د صحیح ازدواج د آثارو څخه هیڅ یو پری نه مرتبیری.

ماده ۹۵:

هیچ یک از آثار ازدواج صحیح بر ازدواج باطل گرچه دخول در آن صورت گرفته باشد، مرتب نمیگردد.

۹۶ ماده:

که ازدواج په ایجاب او قبول صورت موندلی وی خو بعضی شرطونه یی نه وی پوره شوی، فاسد گنل کیږی او د ازدواج حکمونه پری نه مرتب کیږی.

ماده ۹۶:

ازدواجیکه با ایجاب و قبول صورت گرفته و بعضی شرایط آن تکمیل نگردیده باشد، فاسد و احکام ازدواج بر آن مرتب نمی گردد.

۹۷ ماده:

(۱) فاسد ازدواج د دخول ترمخه د باطلی نکاح حکم لری.

ماده ۹۷:

(۱) ازدواج فاسد قبل از دخول در حکم نکاح باطل است.

(۲) که د فاسد ازدواج څخه وروسته د خول صورت و مومی نو مهر، نسب، د مصاهرت حرمت، عدت، جدایی او

(۲) هرگاه بعد از ازدواج فاسد دخول صورت بگیرد، مهر، نسب، حرمت مصاهره، عدت، تفريق و نفقه

نقشه ثابتېږي.

ثابت ميگردد.

دوه يمه فرعه - مهر

فرع دوم - مهر

۹۸ ماده:

ماده ۹۸:

په دخول، صحيح خلوت يا د زوجينو څخه د يوه په مرگ كه څه هم دا مرگ د دخول يا صحيح خلوت تر مخه صورت موندلی وي، ټول مهر لږميږي.

كل مهر باوړی، خلوت صحيحه يا وفات يکي از زوجين گرچه قبل از دخول يا خلوت صحيحه صورت گرفته باشد، لازم ميگردد.

۹۹ ماده:

ماده ۹۹:

بنځه د مسمي مهر مستحقه گڼل كيږي. كه مهر د عقد په وخت كښي نه وي ټاكل شوی او يا نفی شوی وي، نو مهر مثل لږميږي.

زوجه مستحق مهر مسمي می باشد. اگر مهر حين عقد تعيين نشده و يا نفی آن بعمل آمده باشد، مهر مثل لازم می گردد.

۱۰۰ ماده:

ماده ۱۰۰:

مال چه د تملك قابليت ولری، مهر ټاكل كېدای شي.

مال قابل تملك، مهر تعيين شده می تواند.

۱۰۱ ماده:

ماده ۱۰۱:

(۱) ټول مهر يا يوه حصه يي په معجله يا موجهه ډول ټاكل كېدای شي.

(۱) كل يا قسمتي از مهر، حين عقد طور معجل يا مؤجل تعيين شده می تواند.

(۲) په هغه صورت كښي چه په تعجيل يا تأجيل تصريح نه وي شوی، عرف ته رجوع كيږي. د جدایی او وفات په صورت كښي د مؤجل مهر ورکول د لنډي مودې تابع دی، مگر داچه د عقد په وخت كښي په ټاكلي مودې تصريح

(۲) در صورت عدم تصريح، بعرف رجوع می گردد. پرداخت مهر مؤجل در صورت تفريق يا وفات تابع مدت كوتاه تر می باشد، مگر اينكه حين عقد مدت معيني تصريح

شوی وی.

شده باشد.

۱۰۲ ماده:

ماده ۱۰۲:

(۱) میره کولی شی چه د عقد خخه وروسته د مهر اندازه زیاته کی.

(۱) زوج می تواند مقدار مهر را بعد از عقد تزئید نماید.

(۲) په پورتنی حالت کبسی د مهر زیاتوالی د لاندیو شرطونو تابع دی:

(۲) در حالت فوق زیادت در مهر تابع شرایط ذیل است:

۱ - دمهر دزیاتوالی اندازه دی معلومه وی.

۱ - مقدار زیادت مهر معلوم باشد.

۲ - بنځه یا دهغی ولی دی دا زیاتوالی قبول کی.

۲ - زوجه یا ولی او این زیادت را قبول نماید.

۳ - د زوجیت رابطه دی باقی وی.

۳ - رابطه زوجیت باقی باشد.

۱۰۳ ماده:

ماده ۱۰۳:

(۱) بالغه بنځه چه د قانونی ازدواج عمر یی پوره کړی وی د صحت په حالت کبسی او پخپله رضا کولی شی، هغه مهر چه ورته نقد ټاکل شوی، ټول او یا یوه حصه یی د میره د ذمی خخه ساقط کی.

(۱) زوجه بالغه که سن ازدواج قانونی را تکمیل نموده باشد، می تواند در حالت صحت و رضای خود مهری را که نقداً تعیین شده باشد، کلاً و یا قسماً از ذمه زوج ساقط نماید.

(۲) بنځی چه د دی قانون د (۷۰) مادی درج شوی عمر یی نه وی پوره کړی د هغی پلار په هیڅ صورت نه شی کولی چه مهر د میره د ذمی خخه ساقط کی.

(۲) پدر زوجه ایکه سن مندرج ماده (۷۰) این قانون را تکمیل نکرده باشد، به هیچ صورت نمی تواند مهر را از ذمه زوج ساقط نماید.

ماده ۱۰۴:

کومی ښځی چه د مهر د ټاکلو اختیار میړه ته سپارلی وی او مهر یی نه وی مسمی شوی، کولی شی چه د عقد څخه وروسته او د دخول ترمنځه د مهر ټاکل وغواړی، میړه مکلف دی چه مهر یی وټاکي، که میړه د مهر د ټاکلو څخه ځان وژغوره، ښځه کولی شی چه د صلاحیت لرونکی محکمی څخه د مهر مثل ټاکل وغواړی.

ماده ۱۰۴:

زنی که اختیار تعیین مهر را به زوج تفویض نموده و مهر او تسمیه نشده باشد، می تواند بعد از عقد و قبل از دخول، تعیین مهر را مطالبه نماید. زوج مکلف است مهر او را معین کند در صورت امتناع، زوجه می تواند تعیین مهر مثل را از محکمه با صلاحیت مطالبه بدارد.

ماده ۱۰۵:

که جدایی د دخول یا صحیح خلوت څخه ترمنځه واقع شی نو که مهر مسمی شوی وو، نو ښځه د نیمایی مسمی شوی مهر او که نه وو، مسمی شوی د نیمایی مهر مثل مستحقه ده.

ماده ۱۰۵:

هرگاه تفریق قبل از دخول یا خلوت صحیحه واقع گردد، در صورت تسمیه، زوجه نصف مهر مسمی و در غیر آن نصف مهر مثل را مستحق می شود.

ماده ۱۰۶:

که جدایی د صحیح خلوت یا دخول ترمنځه د ښځی له خوا صورت ونیسی، ټول مهر یی ساقطیږی.

ماده ۱۰۶:

هرگاه تفریق قبل از دخول یا خلوت صحیحه از طرف زوجه صورت گیرد، مهر وی کاملاً ساقط میگردد.

ماده ۱۰۷:

که د زوجینو ترمنځ جدایی د دخول یا صحیح خلوت ترمنځه واقع شی، د ښځی دپاره متعه چه د معمولو کالو او امثالو څخه عبارت ده، لارمیری. د متعی په ټاکلو کښی د میړه مالی قدرت په نظر کښی نیول کیږی خو په

ماده ۱۰۷:

هرگاه تفریق بین زوجین قبل از دخول یا خلوت صحیحه واقع گردد، برای زوجه، متعه ای که عبارت از البسه معمول و امثال وی می باشد، واجب می گردد. در تعیین متعه، توان مالی زوج در نظر گرفته شده و به هیچ

صورت قیمت آن از نصف مهر مثل تجاوز نمی کند.

ماده ۱۰۸:

(۱) هرگاه طلاق قبل از دخول واقع گردیده و مهر مسمی باشد و یا زوج وفات نماید، متعه برای زوجه واجب نمی گردد.

(۲) در صورتیکه طلاق بعد از دخول واقع گردد، خواه مهر مسمی باشد یا نه، ادای متعه برای زوجه جواز دارد.

ماده ۱۰۹:

هرگاه شخصی در حین مرض موت خود ازدواج نموده و مهر زوجه اش را بیشتر از مهر مثل تعیین کرده باشد، این زیادت تابع احکام وصیت می گردد.

ماده ۱۱۰:

مهر، ملکیت زوجه محسوب می گردد. زوجه می تواند در مهر خود هر نوع تصرف مالکانه بنماید.

ماده ۱۱۱:

هرگاه زوجه کل مهر یا قسمتی از آن را قبل یا بعد از قبض به زوج هبه نموده و قبل از دخول، طلاق واقع

هیچ صورت د هغی قیمت دنیمایی مهر مثل خخه نه شی زیاتیدای.

ماده ۱۰۸:

(۱) که طلاق د دخول خخه ترمخه واقع شی او مهر مسمی وی او یا میړه مړ شی، بنځی ته متعه نه لارمیړی.

(۲) په هغه صورت کښی چه طلاق د دخول خخه وروسته واقع شی، که مهر مسمی شوی وی او که نه وی مسمی شوی، بنځی ته دمتعی ورکول جواز لری.

ماده ۱۰۹:

که یو سړی د مرگ د مرض په وخت کښی ازدواج وکی او د خپلی بنځی مهیری د مهر مثل خخه زیات ټاکلی وی، دا زیاتوالی د وصیت د حکمونو تابع گرځی.

ماده ۱۱۰:

مهر، د بنځی ملکیت دی. بنځه کولی شی پخپل مهر کښی هر نوع مالکانه تصرف وکی.

ماده ۱۱۱:

که بنځه ټول مهر او یایی یوه حصه د قبض خخه ترمخه یا وروسته خپل میړه ته هبه کی او د دخول خخه ترمخه

گردد، زوج نمی تواند نصف مهر را مطالبه نماید.

ماده ۱۱۲:

هرگاه مهر پول نقده یا شی مثلی نبوده و زوج نصف یا کل آنرا به زوج هبه نماید، در صورت وقوع طلاق قبل از دخول، زوج نمی تواند هیچ چیز را به عنوان مهر مطالبه نماید.

ماده ۱۱۳:

پدر نمیتواند مهر دختر خود را کلاً یا قسماً هبه نماید.

ماده ۱۱۴:

زوج مجبور گردانیده نمی شود، تا کل یا قسمتی از مهر خود را به زوج یا شخص دیگری واگذار شود. در صورتیکه زوج قبل از قبض کل مهر وفات نماید، ورثه وی می تواند از زوج و در صورت وفات زوج از ورثه او پس از وضع حق الارث زوج مهر باقیمانده را مطالبه نمایند.

فرع سوم - مسکن

ماده ۱۱۵:

زوج مطابق به توان مالی خود برای زوج اش مسکن مناسب

طلاق واقع شی، میره نه شی کولی نیمایی مهر و غواری.

ماده ۱۱۲:

که مهر نقدی پیسی یا مثلی شی نه وی، او بنسخی د هغی نیمایی یا ټول میره ته هبه کړی، نوکه طلاق د دخول څخه تر مخه واقع شو، میره نه شی کولی چه د مهر په نامه څه شی و غواری.

ماده ۱۱۳:

پلار نه شی کولی چه د خپلی لور ټول یا یوه حصه مهر هبه کی.

ماده ۱۱۴:

هیڅوک نه شی کولی چه بنځه مجبوره کی چه خپل ټول مهر اویایی یوه حصه، میره ته یا بل چاته پریردی. په هغه صورت کښی چه بنځه د ټول مهر د قبضولو تر مخه مړه شی، ورثه یی کولی شی چه دمیر په څخه یی او که میره یی مړ وو د میره دورثی څخه یی، د بنسخی د میراث د حق د وضع کیدو وروسته، پاتی مهر و غواری.

درېمه فرعه - د اوسیدلو ځای

ماده ۱۱۵:

میر په به د خپل مالی قدرت سره سم د خپلی بنسخی دپاره د اوسیدلو مناسب

ځای برابروي.

تهیه مینماید.

۱۱۶ ماده:

که یوسړې دیوی څخه زیاتې ښځې ولري، نه شی کولی چه د هغوی د رضا په غیر د اوسیدلو په یوه ځای کښی هغوی اوسیدو ته مجبور کی.

ماده ۱۱۶:

هرگاه شخصی بیش از یک زوجه داشته باش، نمی تواند بدون رضائیت، آنها را در مسکن واحد مجبور به رهایش گرداند.

څلورمه فرعه - نفقه

فرع چهارم - نفقه

۱۱۷ ماده:

(۱) د صحیحی او نافذی نکاح په عقد، د ښځی نفقه په میړه لږمیرې که څه هم ښځه د خپلوانو په کورکښی ژوند کوی، که ښځه ناحقه دمیره کورته د تللو څخه ځان وژغوری نو نفقه یی په میړه نه لږمیرې.

ماده ۱۱۷:

(۱) با عقد نکاح صحیح و نافذ نفقه بر زوج لزم میگردد، گرچه زوجه در مسکن اقاربش رهایش داشته باشد. اگر زوجه از رفتن به مسکن زوج بدون حق امتناع ورزد، نفقه وی بر زوج لزم نمیگردد.

(۲) ښځه هغه وخت حق لری چه د میړه کورته د تللو څخه ځان وژغوری، چه د دی قانون د (۱۱۵-۱۱۶) مادو د حکمونو سره سم ورته د میړه له خوا د اوسیدلو مناسب ځای نه وی برابر شوی، او یایی معجل مهر نه وی ورکول شوی.

(۲) زوجه وقتی حق دارد از رفتن بمسکن زوج امتناع ورزد که مسکن مناسب مطابق به مواد (۱۱۵ و ۱۱۶) این قانون از طرف زوج تهیه نشده و یا مهر معجل وی تأدیه نگردیده باشد.

۱۱۸ ماده:

د ښځی نفقه مشتمله ده په خوراک، لباس، داوسیدلو په ځای او د ښځی په دارو کولو. خو د میړه د مالی قدرت په تناسب.

ماده ۱۱۸:

نفقة زوجه مشتمل استبر طعام، لباس، مسکن و تداوی متناسب به توان مالی زوج.

۱۱۹ ماده:

که میره د نفقی د ورکولو څخه ځان وژغوری یا یی په نفقه کښی تقصیر ثابت شی، صلاحیت لرونکی محکمه به میره د نفقی په ورکولو مکلفوی.

۱۱۹ ماده:

هرگاه زوج از ادای نفقه امتناع ورزد یا تقصیر وی در آن ثابت گردد، محکمه با صلاحیت زوج را به ادای نفقه مکلف میگرداند.

۱۲۰ ماده:

د ښځی نفقه د میره د بندۍ کیدو له امله که څه هم د نفقی د ورکولو قدرت ونه لری، د میره د ذمی څخه نه ساقطیږی.

۱۲۰ ماده:

نفقهٔ زوجه به اثر حبس زوج گرچه توان ادای آن را نداشته باشد، از ذمه وی ساقط نمی گردد.

۱۲۱ ماده:

که میره غایب وی د ښځی نفقه د میره د مالونو څخه چه په نفقه کښی شاملیدای شی او د هغی په تصرف کی وی، تامینیږی.

۱۲۱ ماده:

هرگاه زوج غایب باشد، نفقه زوجه از اموال زوج که شامل نفقه شده بتواند و بدسترس وی قرار داشته باشد، تأمین میگردد.

۱۲۲ ماده:

په لاندنیو حالونو کښی ښځه د نفقی حق نه لری:

۱۲۲ ماده:

در حالات ذیل زوجه مستحق نفقه نمی گردد:

۱ - که ښځه بی دمیره د اجازی یا د جایزو مقصدونو په غیر داوسیدلو د ځای څخه ووځی.

۱ - زوجه بدون اجازهٔ زوج یا بغیر مقاصد جایز از مسکن خارج گردد.

۲ - که ښځه د زوجیت په امورو کښی اطاعت ونه لری.

۲ - زوجه به امور زوجیت اطاعت نداشته باشد.

۳ - مانع انتقال زوجه به مسکن زوج موجود باشد.

ماده ۱۲۳:

نفقة زوجه مطابق به توان مالی زوج تأمین می‌گردد، مشروط بر اینکه نفقه از حداقل کفاف زوجه کمتر نباشد.

ماده ۱۲۴:

زیادت و تنقیص نفقه تابع تحول توان مالی زوج و تغییر قیمت اشیاء در محل می باشد، ادعای زیادت و یا تنقیص نفقه متعینه قبل از سپری شدن شش ماه از تاریخ تعیین آن پذیرفته نمی شود.

ماده ۱۲۵:

هرگاه زوج از ادای نفقه واجبه امتناع ورزد، از تاریخ امتناع به ادای نفقه زوجه مکلف می‌گردد.

ماده ۱۲۶:

مطلقه از تاریخ طلاق تاختم عدت مستحق نفقه می‌گردد.

ماده ۱۲۷:

ادعای مطلقه در مورد نفقه ایام عدت اگر بیشتر از

۳ - که د میړه کورته د ښځی د نقلولو مانع موجودی وی.

۱۲۳ ماده:

د ښځی نفقه د میړه د مالی قدرت سره سم تأمینېږی، خو په دی شرط چه نفقه د ښځی د کمی اندازی د کفایت څخه لږ نه وی.

۱۲۴ ماده:

د نفقی کموالی او زیاتوالی د میړه د مالی قدرت د تحول او په محل کښی د شیانو د قیمت د تغییر، تابع دی. د ټاکل شوی نفقی د زیاتوالی یا کموالی دعوی، ترڅو چه د نفقی د ټاکلو په نېټه شپږ میاشتې نه وی تیری، نه اوریدله کیږی.

۱۲۵ ماده:

که میړه د واجبی نفقی د ورکولو څخه ځان وژغوری، د ځان ژغورلو د نېټی څخه د نفقی په ورکولو مکلف کیږی.

۱۲۶ ماده:

طلاقه شوی د طلاق د نېټی څخه د عدت د پای ته رسیدو پوری د نفقی حق لری.

۱۲۷ ماده:

د عدت د ورځو د نفقی په باره کښی د طلاق شوی ښځی دعوی که د طلاق

یکسال از تاریخ طلاق باشد، قابل سمع نیست.

ماده ۱۲۸:

نفقة واجبه جز به اداء یا ابراء از آن ساقط نمی گردد.

ماده ۱۲۹:

ابراء از نفقه قبل از اینکه تعیین شده باشد باطل است، خواه تعیین نفقه رضائی باشد یا قضائی. اما ابراء از نفقه بعد از تعیین وقتی صحیح میگردد که ابراء از نفقه ایام گذشته باشد. ابراء از نفقه روز، هفته، ماه و سال آینده وقتی صحیح میگردد که نفقه بالترتیب طور روزمره، هفته وار، ماهوار و سالانه تعیین شده باشد.

ماده ۱۳۰:

دین نفقه زوجه بر ذمه زوج یا اینکه بر ذمه زوجه باشد باساس مطالبه هر یک از زوجین مجرا شده می تواند.

مبحث هشتم - انحلال ازدواج

فرع اول - احکام عمومی

ماده ۱۳۱:

عقد ازدواج با فسخ، طلاق، خلع یا

دنبتی خخه تر یو کال زیاته موده تیره شوی وی، نه اوریدل کیږی.

ماده ۱۲۸:

واجبه شوی نفقه بی له اداء کولو یا دهغی خخه په ابراء کولو نه ساقطیږی.

ماده ۱۲۹:

پخوا له دی چه نفقه و ټاکل شی د هغی خخه ابراء کول باطل دی، عام له دی چه د نفقی تعیین رضایی وی او که قضایی، خو د نفقی د ټاکلو وروسته د هغی خخه ابراء کول هغه وخت صحیح کیږی چه ابراء د تیرو ورځو د نفقی خخه وی دراتلونکی ورځی، هفتی، میاشتی او کال د نفقی ابراء کول هغه وخت صحیح کیږی چه نفقه په ترتیب سره په ورځنی، هفته ایزی، میاشتنی اوکلنی توگه ټاکل شوی وی.

ماده ۱۳۰:

د نفقی پور چه ښځه پر خپل میړه او یا میړه پر خپله ښځه لری د زوجینو خخه دهر یوه په غوښتنه مجرا کیدای شی.

اتم مبحث - د ازدواج منحل کیدل

لومړی فرع - عمومی حکمونه

ماده ۱۳۱:

د دی قانون د درج شوو حکمونو سره

تفریق مطابق به احکام مندرج این قانون منحل میگردد.

سم د ازدواج عقد په فسخ، طلاق، خلع او یا جدایی سره منحل کیږي.

فرع دوم - فسخ

دوه یمه فرع - فسخ

ماده ۱۳۲:

۱۳۲ ماده:

فسخ عبارت است از نقض عقد ازدواج به سبب وقوع خلل در حین عقد و یا بعد از آن، به نحویکه مانع دوام ازدواج گردد.

فسخ عبارت ده د ازدواج د عقد د ماتولو څخه د عقد په وخت کی د خلل د واقع کیدو په سبب یا تر هغی وروسته، په داسی توگه چه د ازدواج د دوام منع کیدونکی وگرځي.

ماده ۱۳۳:

۱۳۳ ماده:

حالات مذکور ماده (۱۳۲) که موجب فسخ عقد ازدواج شناخته میشود قرار ذیل می باشد:

د دی قانون د (۱۳۲) مادی درج شوی حالونه چه د ازدواج د عقد د فسخ کیدو موجب گڼل کیږي په لاندینی ډول دی:

۱ - خلل در حین عقد ناشی از اسباب ذیل می باشد:

۱ - د عقد په وخت کښی خلل د لاندنیو سببونو څخه پیدا کیږي:

الف - فقدان یکی از شروط صحت عقد.

الف - د عقد د صحت د شرطونو څخه دیوه نشتوالی.

ب - خیار افقاه (زوال جنون) وعته.

ب - د ادراک خیار، د لیونتوب او معنوهیت زوال.

ج - نقصان مهر از اندازه مهر مثل زوجه.

ج - د ښځی د مهر مثل د اندازی څخه د مهر کموالی.

۲ - خلل بعد از عقد که مانع دوام ازدواج میگردد، ناشی از

۲ - د عقد څخه وروسته کوم خلل چه د ازدواج د دوام منع کیدونکی وگرځي،

د لاندنيو سببونو څخه پيدا کېږي: اسباب ذيل مياشتد:

الف - د مصاهرت حرمت. الف - حرمت مصاهره.

ب - لعان. ب - لعان.

ج - د غير کتابي بنځي د مسلماني څخه ځان ژغورل که يي ميره مسلمان شوی وي. ج - امتناع زوجه غير کتابي از مسلمان شدن در صورتیکه زوج او مسلمان شده باشد.

ماده ۱۳۴: ماده ۱۳۴:

(۱) ددی قانون د (۱۳۳) مادی په دواړو درج شوو حالونو کېنې، د ازدواج د عقد فسخ کيدل، د صلاحيت لرونکي محکمی په قطعی حکم صورت مومی. (۱) فسخ عقد ازدواج در هر دو حالت مندرج ماده (۱۳۳) این قانون به حکم قطعی محکمه با صلاحیت صورت میگیرد.

(۲) د دی قانون د (۱۳۳) مادی د (دوه یم ی) فقری د درج شوو سببونو څخه پيدا شوی فسخ د زوجینو په رضا، بی د محکمی د حکم نه هم جواز لری. (۲) فسخ ناشی از اسباب مندرج فقره (دوم) ماده مذکور برضایت زوجین بدون حکم محکمه نیز جواز دارد.

درېمه فرعه - طلاق فرع سوم - طلاق

ماده ۱۳۵: ماده ۱۳۵:

(۱) طلاق عبارت دی صحیح زوجیت د رابطی د منحل کولو څخه په حال یا راتلونکي وخت کېنې د ميره او بنځي ترمنځ، په داسی الفاظو سره چه په صریحه توگه ورڅخه طلاق افاده شی. (۱) طلاق عبارت از انحلال رابطه زوجیت صحیحه در حال یا آینده، بین زوج و زوجه، به الفاظیکه وقوع طلاق صراحتاً از آن افاده شده بتواند.

(۲) طلاق از جانب زوج يا محکمه با صلاحيت بدرخواست زوجه مطابق به احکام اين قانون صادر میگردد.

ماده ۱۳۶:

طلاق تنها بالاي زوجه ايکه در نکاح صحيح يا در عدت طلاق رجعي باشد، واقع میگردد.

ماده ۱۳۷:

طلاق هر زوج عاقل و بالغ واقع میگردد، گرچه زوج سفیه يا مريض غير مختل العقل باشد.

ماده ۱۳۸:

طلاق بحالت سکر واقع نميگردد.

ماده ۱۳۹:

(۱) زوج ميتواند بصورت شفوي و يا تحريري زوجه اش را طلاق نمايد. هرگاه زوج فاقد اين دو وسيله باشد، طلاق به اشارات معموله که صراحتاً معنی طلاق را افاده نمايد، صورت گرفته می تواند.

(۲) طلاق به الفاظ صريح ايکه در عرف معنی طلاق را افاده کند، بدون نيت واقع میگردد.

(۲) د دی قانون د حکمونو سره سم، طلاق د ميرپه له خوا يا د صلاحيت لرونکي محکمی له خوا د ښځی په غوښتنه صادرېږي.

ماده ۱۳۶:

طلاق يواځی په هغه ښځه واقع کېږي، چه په صحيحی نکاح يا د رجعی طلاقو په عدت کښی وی.

ماده ۱۳۷:

د هر عاقل بالغ ميرپه طلاق واقع کېږي، که څه هم ميرپه سفیه يا داسی مريض وی چه عقل یی اختلال نه وی پيدا کړي.

ماده ۱۳۸:

د نیشی په حالت کښی طلاق نه واقع کېږي.

ماده ۱۳۹:

(۱) ميرپه کولی شی چه خپله ښځه په شفوي يا ليکلی توگه طلاقه کي، که ميرپه دا دواړه وسيلی ونه لری نو طلاق په معمولو اشارو چه په صراحت سره د طلاق معنهی افاده کي، صورت نيولی شی.

(۲) طلاق په صريحو لفظونو سره چه په عرف کښی د طلاق معنی افاده کي، بی له نېتیه واقع کېږي.

۱۴۰ ماده:

د قاصر بنځه، دمیره له خوا یا دمیره د پلار له خوا نه شی طلاقیدلی.

ماده ۱۴۰:

زوجه قاصر، از جانب زوج یا پدر زوج طلاق شده نمی تواند.

۱۴۱ ماده:

دلاندنیو اشخاصو طلاق اعتبار نه لری:

ماده ۱۴۱:

طلاق اشخاص ذیل اعتبار ندارد:

۱ - دلیونی، مگر په هغه صورت کښی چه طلاق یی د لیونتوب څخه ترمخه دیوه شرط پوری معلق کړی وی او شرط د لیونتوب په حالت کښی موجود شی.

۱ - مجنون، مگر در صورتیکه طلاق را قبل از جنون به شرطی معلق ساخته و شرط در حال جنون موجود شود.

۲ - د معتوه.

۲ - معتوه.

۳ - د هغه چاچه زور پری شوی وی.

۳ - مکره.

۴ - د ویده.

۴ - نایم.

۵ - دهغه چاچه عقل یی د ډیر عمر یا مرض له امله مختل شوی وی.

۵ - شخصیکه عقلش به علت زیادت سن و یا مرض مختل گردیده باشد.

۶ - د هغه مدهوش چه خپله ممیزه قوه یی د غضب په علت یا دنورو عواملو له امله دلاسه ورکړی وی اونه پوهیږی چه څه وایی.

۶ - شخص مدهوش که قوه ممیزه اش را به علت غضب یا عوامل دیگری از دست داده و قولش را درک نکند.

۱۴۲ ماده:

میره کولی شی چه خپلی بنځی ته د قانونی وکیل په وسیله طلاق ورکی یا دا چه د طلاق صلاحیت پخپله

ماده ۱۴۲:

زوج می تواند زوجه اش را توسط وکیل قانونی طلاق دهد یا اینکه صلاحیت طلاق را بخود زوجه

بنځی ته وسپاری.

تفویض نماید.

۱۴۳ ماده:

ماده ۱۴۳:

که سړی خپلی بنځی ته د طلاق
صلاحیت وسپاری نو نشی کولی چه
ورڅخه بیرته وگرځی، مگر په هغه
صورت کښی چه بنځه ورسپارل شوی
صلاحیت قبول نه کی.

زوج بعد از تفویض صلاحیت
طلاق نمی تواند از آن رجوع
کند، مگر اینکه زوجه
صلاحیت مفوضه را قبول
نکرده باشد.

۱۴۴ ماده:

ماده ۱۴۴:

میره د بنځی په مقابل کښی د دری
طلاقو صلاحیت لری.

زوج در برابر زوجه صلاحیت سه
طلاق را دارد.

۱۴۵ ماده:

ماده ۱۴۵:

طلاق د عدد سره یو ځای عام له دی
چه په لفظونو یا اشاری یی صورت
موندلی وی، یو طلاق گڼل کیږی.

طلاق مقترن بعدد خواه به الفاظ یا
اشاره صورت گرفته باشد، یک طلاق
شناخته میشود.

۱۴۶ ماده:

ماده ۱۴۶:

طلاق په عمومی صورت رجعی او په
لاندنیو مواردو کښی باین وی:

طلاق بطور عموم رجعی و در موارد
ذیل باین می باشد:

۱ - درېم طلاق.

۱ - طلاق سوم.

۲ - د دخول څخه تر مخه طلاق.

۲ - طلاق قبل دخول.

۳ - طلاق دیو شی په عوض.

۳ - طلاق به عوض.

۴ - هغه طلاق چه په دی قانون کښی د
بائن په لفظ ذکر شوی.

۴ - طلائیکه درین قانون باین
خوانده شده.

۱۴۷ ماده:

ميره نه شی کولی چه د خپلی په دری طلاقو، طلاقى شوى ښځى سره بيا ازدواج وکى، مگر داچه په دری طلاقو، طلاقه شوى دبل سړى سره ازدواج وکى او ددوه يېم ازدواج د دخول څخه وروسته طلاقه شى او عدت پوره کى.

۱۴۷ ماده:

زوج نېمى تواند با مطلقه ثلاثه خود دوباره ازدواج نمايد، مگر اينكه مطلقه ثلاثه با شخص ديگري ازدواج نموده و بعد از دخول ازدواج دومى طلاق گرديده و عدت را تکميل کرده باشد.

۱۴۸ ماده:

د دخول څخه تر مخه دښځى هر نوع طلاق همدارنگه يو يا دوه رجعى طلاقونه چه رجوع پکښى صورت نه وى نيولى، بائن صغرى طلاق ورته ويل کيږى.

۱۴۸ ماده:

هر نوع طلاق زوجه قبل از دخول همچنان يك يا دو طلاق رجعى كه در آن رجوع صورت نگرفته باشد، طلاق باين صغرى گفته ميشود.

۱۴۹ ماده:

د ازدواج آثار او دميره صلاحيت په يوه يا دوه رجعى طلاقونو د طلاق د عدت دمودى پورى له منځه نه ځى، پخپل حال باقى پاتى كيږى.

۱۴۹ ماده:

آثار ازدواج و صلاحيت زوج با يك يا دو طلاق رجعى تا زمان تکميل عدت طلاق از بين نرفته، بحال خود باقى مى ماند.

۱۵۰ ماده:

راتلونكى زمانى ته د رجوع كولو تعليق يا بل كوم شرط ته جواز نه لرى. د رجوع د صحت دپاره د شاهدانو حضور شرط نه دى.

۱۵۰ ماده:

تعليق رجوع بزمان آينده يا بكدام شرط جواز ندارد. در صحت رجوع حضور شهود شرط نېمى باشد.

۱۵۱ ماده:

په رجعى طلاقو كښى د زوجيت رابطه

۱۵۱ ماده:

رابطه زوجيت در طلاق رجعى با

د درېم حیض څخه د پاکوالی وروسته قطع کړی او د میره د رجوع کولو حق ساقطیږي.

۱۵۲ ماده:

د باین صغری طلاق د ازدواج عقد منحلوی او په هغی مرتب آثار د منځه وړي، دمیره صلاحیت او د عدت څخه په غیر د زوجیت ټولی رابطی د واقع کیدو سره یو ځای ساقطوی.

۱۵۳ ماده:

(۱) د باین صغری طلاق دمیره سره د طلاقی شوی ښځی د ازدواج مانع نه ګرځي.

(۲) میره کولی شی د باین صغری طلاقی شوی ښځی سره د عدت په وخت کښی یا دهغی څخه وروسته بیا ازدواج وکي، خو په دی شرط چه دا ازدواج دښځی په رضا او په نوی عقد او مهر صورت ونیسی.

۱۵۴ ماده:

که طلاقه شوی دبل چا سره ازدواج وکي او ددخول څخه وروسته طلاقه شی، کولی شی چه دلمړنی میره سره ازدواج وکي، په دی صورت کښی مخکنی طلاقونه ساقط او میره بیا د دری طلاق و صلاحیت پیدا کوی.

پاک شـدن از حیض سـوم قطع و حق رجوع زوج ساقط میگردد.

ماده ۱۵۲:

طلاق باین صغری عقد ازدواج را منحل و آثار مرتب بر آن را از بین می برد. صلاحیت زوج و جمیع روابط زوجیت را به استثنای عدت، به مجرد وقوع ساقط می سازد.

ماده ۱۵۳:

(۱) طلاق باین صغرا موجب حرمت ازدواج مطلقه به زوج نمی گردد.

(۲) زوج می تواند با مطلقه باین صغری در حین عدت و یا بعد از آن مجدداً ازدواج نماید، مشروط بر اینکه این ازدواج به رضای زن و به عقد و مهر جدید صورت بگیرد.

ماده ۱۵۴:

هرگاه مطلقه با شخص دیگری ازدواج نموده و پس از دخول طلاق گردد، می تواند با زوج اول ازدواج نماید. درین صورت طلاق های قبلی از اعتبار ساقط، زوج مجدداً صلاحیت سه طلاق را کسب مینماید.

۱۵۵ ماده:

که میړه د مرګ د مرض په حالت کښی خپله ښځه په باین طلاق، طلاقه کی دا طلاق که د ښځی عدت د مرګ تر مخه پوره شوی نه وی د هغی د میراث د حق نه مانع کیږی، خوپه دی شرط چه طلاقه شوی د مرګ تر وخته پوری په بل سبب د میراث له حقه نه وی محرومه شوی.

ماده ۱۵۵:

هرگاه زوج در حال مرض موت، زوجه خود را به طلاق باین طلاق نماید، این طلاق مانع حق ارث زوجه که عدت او قبل از وفات تکمیل نشده باشد، نمی گردد، مشروط بر اینکه مطلقه از وقوع طلاق تا وفات به سبب دیگری از حق میراث محروم نگردیده باشد.

څلورمه فرعه - خلع

۱۵۶ ماده:

(۱) خلع عبارت ده د ازدواج د عقد د منحلولو څخه د هغه مال په بدل کښی چه ښځه یی میړه ته ورکوی.

ماده ۱۵۶:

(۱) خلع عبارت است از انحلال عقد ازدواج در بدل مالیکه زوجه آنرا برای زوج می پردازد.

(۲) خلع د هغی په صریح لفظ یا بل هر لفظ چه د خلعی مفهوم افاده کی، صورت نیسی.

ماده ۱۵۷:

(۲) خلع به لفظ صریح آن یا بهر لفظ دیگریکه مفهوم خلع را افاده نماید، صورت می گیرد.

۱۵۷ ماده:

خلع هغه وخت صحیح کیږی چه میړه د طلاق ورکولو صلاحیت ولری او ښځه د هغی محل وی.

ماده ۱۵۷:

خلع وقتی صحیح میگردد که زوج واجد صلاحیت طلاق و زوجه محل آن باشد.

۱۵۸ ماده:

کوم مال چه د مهر په صفت قبلیدای شی، د خلعی بدل کیدای هم شی.

ماده ۱۵۸:

مالیکه به صفت مهر قبول شده بتواند، بدل خلع نیز قبول میگردد.

۱۵۹ ماده:

د هغی بنځی خلع چه اهلیت نه لری
جواز لری، مگر بنځه بی د هغی د مال
د ولی د موافقی څخه د خلعی د بدل
په ورکولو مجبوره کولی نه شی.

۱۵۹ ماده:

خلع زوجه ایکه فاقد اهلیت باشد،
جواز دارد. مگر زوجه بدون موافقت
ولی مال وی، به پرداخت بدل خلع
مجبور گردانیده نمی شود.

۱۶۰ ماده:

خلع د باین طلاق حکم لری، د
محکمی د حکم پوری موقوفه نه ده.

۱۶۰ ماده:

خلع در حکم طلاق باین بوده، موقوف
بحکم محکمه نمی باشد.

۱۶۱ ماده:

د زوجینو څخه هریو کولی شی چی د
مقابل خوا د قبلولو ترمخه د خپل
ایجاب څخه رجوع وکی.

۱۶۱ ماده:

هریک از زوجین می توانند قبل از
قبولی طرف مقابل از ایجاب خود
رجوع نمایند.

۱۶۲ ماده:

که خلع د مهر څخه په غیر دیو ټاکلی
مال په بدل کښی صورت ونیسی،
بنځه د هغی په ور کولو مکلفه ده، د
زوجیت د حقوقو څخه بله پیدا شوی
غوښتنه لکه مهر، یا د تیرو ورځو نفقه
چه یویی دبل په ذمه ولری، صورت نه
شی نیولی.

۱۶۲ ماده:

هرگاه خلع در بدل مال معین بغیر از
مهر صورت گیرد، زوجه به پرداخت آن
مکلف گردیده، مطالبه دیگری ناشی
از حقوق زوجیت از قبیل مهر یا نفقه
ایام گذشته آن که در حین خلع بذمه
یکدیگر داشته باشند، صورت گرفته
نمی تواند

۱۶۳ ماده:

که خلع د ټول مهر په بدل کښی شوی
وی په هغه صورت کښی چه بنځه ټول
مهر یا یوه حصه ئی تسلیم شوی وی،
مکلفه ده چه تسلیم شوی اندازه بیرته
ورکی، او که بنځی ته هیڅ مهر نه وی

۱۶۳ ماده:

هرگاه خلع در بدل کل مهر صورت
گرفته باشد. در صورتیکه زوجه
کل مهر و یا قسمتی از آنرا تسلیم
شده باشد، مکلف است تا اندازه
تسلیم شده را اعاده نماید. در

ورکول شوی نو دمیره د ذمی څخه ساقطیږی، عام له دی چه خلع د دخول څخه تر مخه یا دهغی څخه وروسته شوی وی.

غیر آن مهر از ذمه زوج ساقط میگردد. خواه خلع قبل از دخول و یا بعد از آن صورت گرفته باشد.

۱۶۴ ماده:

که د خلعی په وخت کښی بدل نه وی ټاکل شوی، د زوجیت ټول حقوق د زوجینو د ذمی څخه ساقطیږی، میره نه شی کولی هغه څه چه یی ښځی ته ورکړی ورڅخه یی بیرته واخلي، یا که ښځه دمیره په ذمه څه شی باقی ولری هغه وغواړی، عام له دی چه دا خلع د دخول څخه تر مخه شوی وی یا دهغی څخه وروسته.

ماده ۱۶۴:

هرگاه بدل هنگام خلع تعیین نشده باشد، جمیع حقوق زوجیت از ذمه زوجین ساقط گردیده، زوج نمی تواند آنچه را زوجه تسلیم شده از او استرداد یا زوجه آنچه را بر ذمه زوج باقیمانده، مطالبه نماید. خواه این خلع قبل از دخول صورت گرفته باشد یا بعد از آن.

۱۶۵ ماده:

که د خلعی په وخت کښی د خلعی بدل نفی شوی وی، باین طلاق واقع کیږی خود د زوجیت د حقوقو د ساقطیدو موجب نه گرځی.

ماده ۱۶۵:

هرگاه بدل هنگام خلع نفی شده باشد، طلاق باین واقع شده موجب اسقاط حقوق زوجیت از یکدیگر نمی گردد.

۱۶۶ ماده:

که میره د خلعی بدل ناحقه واخلي، په هغه صورت کښی چه نکاح فاسده وی، خلع نه صحیح کیږی، ښځه کولی شی چه بدل یی هم بیرته واخلي.

ماده ۱۶۶:

هرگاه زوج بدل خلع را بغیر حق اخذ نماید، در صورتیکه نکاح فاسد باشد، خلع صحیح نمی گردد. زوجه می تواند بدل آنرا نیز استرداد نماید.

۱۶۷ ماده:

که د خلعی بدل میره ته د تسلیمیدو

ماده ۱۶۷:

هرگاه بدل خلع قبل از تسلیم به زوج،

څخه ترمخه د مېنځه لارېشۍ يا په استحقاق ويوړ شۍ، بڼځه د مثل په ورکولو يا د هغۍ په قيمت مکلفه ده.

۱۶۸ ماده:

په خلع کښۍ د عدت نفقه نه ساقطېږي، مگر دا چه زوجينو په صريح ډول د هغۍ په ساقطيدو موافقه کړي وي.

۱۶۹ ماده:

که د طفل د شيدو ورکولو يا ساتنۍ اجوره د نفقۍ په شمول په يوۍ ټاکلۍ مودۍ کښۍ د بڼځۍ له خوا د خلعي بدل قبول شۍ، بڼځه د خپل تعهد په ترسره کولو مکلفه ده.

۱۷۰ ماده:

که بڼځه په يوه علت لکه دبل سړي سره ازدواج، فرار، يا د طفل مرگ يا پخپله د هغۍ مرگ خپل تعهد د شيدو ورکولو، ساتنۍ او د طفل د نفقۍ په باره کښۍ پوره ترسره نه کي، ميره کولۍ شۍ د رضاع د مودۍ اجوره او پاتې نفقه وغواړي، مگر دا چه د خلعي په وخت کښۍ د بڼځۍ سره، د طفل يا د بڼځۍ د وفات په صورت کښۍ د نه غوښتنۍ موافقه شوي وي.

هلاک گرديده ويا به استحقاق برده شود، زوجه به پرداخت مثل يا قيمت آن مکلف می باشد.

ماده ۱۶۸:

در خلع نفقهٔ عدت ساقط نمی گردد. مگر اینکه زوجین هنگام خلع صراحتاً به اسقاط آن موافقه کرده باشند.

ماده ۱۶۹:

هرگاه اجرت شیر دادن طفل در مدت رضاع یا حفاظت وی به شمول نفقه در یک مدت معین از طرف زوجه بدل خلع قبول گردد، زوجه مکلف به ایفای تعهدش می باشد.

ماده ۱۷۰:

هرگاه زوجه به علتی از قبیل ازدواج با شخص دیگر، فرار، فوت خود و یا طفلش، تعهدش را در مورد شیر دادن، حفاظت و نفقهٔ طفل را کاملاً ایفا نه نماید، زوج می تواند اجرت باقیمانده مدت رضاع و نفقه باقیمانده را مطالبه نماید، مگر اینکه بعدم مطالبه در صورت وفات طفل یا زوجه هنگام خلع موافقه شده باشد.

۱۷۱ ماده:

که د زیریدو ترمخه طفل ته د شیدو ورکول د خلعی بدل ټاکل شوی وی، ترهغی وروسته ثابته شی چه حمل موجود نه وو یاسقط شوی دی یا داچه طفل د دوه کلونو د شیدو خوړلو د پوره کیدو ترمخه مړشی، میره کولی شی چه د شیدو ورکولو د ټولی مودی یا دپاتی مودی د اجوری معادل وغواړی.

ماده ۱۷۱:

هرگاه قبل از ولادت، شیر دادن طفل بدل خلع تعیین گردد، پس از آن ثابت شود که حمل موجود نبوده یا سقط شده است و یا اینکه طفل قبل از تکمیل دو سال شیرخوارگی وفات نماید، زوج، معادل اجرت شیر دادن تمام یا مدت باقیمانده را مطالبه کرده می تواند.

۱۷۲ ماده:

بنځه هغه وخت کولی شی چه د طفل ساتنه د بلوغ تر عمره پوری د خلعی بدل وټاکي چه طفل، جلی وی، که بنځه د دی مودی په اوږدو کښی د بل سړی سره ازدواج وکی، دجلی پلار کولی شی چه خپله لور د بنځی څخه تسلیم شی، او دساتنی د پاتی مودی داجوری معادل وغواړی، که څه هم ترمخه موافقه شوی وی چه طفل دی دموړ سره وی.

ماده ۱۷۲:

زوجه وقتی می تواند حفاظت طفل را تا سن بلوغ بدل خلع تعیین نماید که طفل، دختر باشد. هرگاه زوجه در خلال این مدت با شخص دیگری ازدواج نماید. پدر دختر می تواند طفلش را از زوجه تسلیم گردیده و معادل اجرت حفاظت مدت باقیمانده را مطالبه نماید. گرچه به بودن طفل نزد مادر قبلاً موافقه صورت گرفته باشد.

۱۷۳ ماده:

(۱) که دخلعی په وخت کښی، شرط شوی وی چه طفل دی د حضانت په دوره کښی د میره سره وی، د خلعی عقد صحیح او شرط باطل دی. بنځه کولی شی چه طفل د حضانت د دوری دپوره کیدو پوری د خپل ځان سره

ماده ۱۷۳:

(۱) هرگاه هنگام خلع، بودن طفل در دوره حضانت نزد زوج شرط شده باشد. عقد خلع صحیح و شرط باطل می باشد. زوجه می تواند طفل را تا تکمیل دوره حضانت نزد خود حفاظت نماید، مشروط بر

اینکه این حق بعلت دیگری ساقط نشده باشد.

وساتی، خویه دی شرط چه دا حق په بل علت نه وی ساقط شوی.

(۲) اجرت حضانت و نفقه طفل در صورتیکه طفل فقیر باشد، بدوش پدر وی می باشد.

(۲) که طفل فقیر وی نو د حضانت اجوره او د هغه نفقه د پلار په غاړه ده.

ماده ۱۷۴:

۱۷۴ ماده:

زوج نمی تواند دینی را که بر ذمه زوجه اش دارد، در عوض دین نفقه طفل مجرا نماید. اگر نفقه طفل بدل خلع تعیین گردد و زوجه معسر باشد، زوج مکلف پرداخت نفقه طفل میباشد. در صورت یسار زوجه، زوج میتواند مبالغ پرداخته شده را از وی مطالبه نماید.

میرپه نه شی کولی کوم پور چه یی د خپلی ښځې په ذمی لری هغه د طفل د نفقی په عوض مجری کړی، که د طفل نفقه د خلعی بدل و ټاکل شی، که ښځه خواره وی میرپه د طفل د نفقی په ورکولو مکلف دی، که ښځه غنی وی، میرپه کولی شی چه ورکړ شوی پیسی ورڅخه و غواړی.

ماده ۱۷۵:

۱۷۵ ماده:

(۱) هرگاه زوجه در حال مرض موت با زوج خلع نماید، خلع صحیح و به اثر آن طلاق باین واقع میگردد. در صورتیکه زوجه در اثنای عدت وفات نماید، زوج از جمله حق ارث، بدل خلع یا ثلث ترکه، آنچه کمترین باشد مستحق می گردد. در صورت وفات بعد از عدت از جمله ثلث ترکه و بدل خلع کمتر آنرا مستحق می شود.

(۱) که ښځه د مرگ د مرض په حالت کښی د میرپه سره خلع وکی، خلع صحیح ده او دهغی په اثر بائن طلاق واقع کیږی، که ښځه د عدت په وخت کښی مړه شی، پری د خلعی بدل لارمیرې خو میرپه د میراث د حق د جملی څخه د خلعی د بدل څخه اود ترکی ددرېمی حصی څخه کوم یو چه کم وی د هغی مستحق گرځی. که ښځه د عدت څخه وروسته مړه شوه، د ترکی د درېمی حصی او د خلعی د بدل څخه چه هریوکم وو د هغی مستحق کیږی.

(۲) اگر زوجه صحت یابد، زوج تمام بدل تعیین شده خلع را مستحق میشود.

(۲) که بنسخه جوړه شوی، میړه د خلعی د ټول ټاکلی بدل مستحق کیږي.

فرع پنجم - تفریق

پنځمه فرع - جدائی

جزء اول - تفریق به سبب عیب

لومړی جزء - د عیب په سبب جدائی

ماده ۱۷۶:

زوجه وقتی می تواند مطالبه تفریق نماید، که زوج مبتلا به مرضی باشد که اعاده صحت وی غیر ممکن یا مدت طولانی برای معالجه او لازم باشد، به نحویکه معاشرت با زوج بدون ضرر کلی متعذر باشد.

ماده ۱۷۷:

هرگاه زوجه هنگام عقد یا قبلاً آن بعیوب متذکره ماده (۱۷۶) این قانون واقف بوده یا در صورت وقوع عیب بعد از عقد طور صریح یا ضمنی به آن رضایت نشان داده باشد، نمی تواند مطالبه تفریق نماید.

ماده ۱۷۸:

در تثبیت عیوب متذکره ماده (۱۷۶) این قانون از نظریات اهل خبره استفاده بعمل میآید.

۱۷۶ ماده:

بنسخه هغه وخت کولی شی چه د جداوالی غوښتنه وکي، چه میړه یی په داسی مرض اخته وی چه بیرته جوړیدل یی ممکن نه وی یا د هغه د معالجه د پاره اوړده موده لازمه وی، په داسی توگه چه یوځای اوسیدل ورسره بی له کلی ضرر څخه نا ممکن وی.

۱۷۷ ماده:

که بنسخه د ازدواج د عقد په وخت کښی یا دهغی ترمخه د دی قانون د (۱۷۶) مادی د درج شوو عیبونو څخه خبره وی یا د عقد څخه وروسته د عیب د واقع کیدو په صورت کښی په صریح یا ضمنی ډول په هغی رضایت ښکاره کی، نو د جداوالی غوښتنه نه شی کولی.

۱۷۸ ماده:

ددی قانون د (۱۷۶) مادی د درج شوو عیبونو د تثبیت په باره کښی د اهل خبره د نظریو څخه استفاده کیږي.

۱۷۹ ماده:

که عیب له داسی نوعی څخه تثبیت شی چه جوړیدل ورڅخه ناممکن وی، محکمه به بی د درنگه د زوجینو په جدائی حکم کوی، که عیب د علاج وړ وو خو د معالجه د پاره یی اوږده موده لازم وه، محکمه به د جدائی غوښتنه چه د یوه کال څخه زیاته نه وی په ځنډ کښی اچوی.

۱۷۹ ماده:

هرگاه عیب از نوعی تثبیت گردد که اعاده صحت وی غیر ممکن باشد، محکمه بدون تعویق به تفریق زوجین حکم می نماید. در صورتیکه عیب قابل علاج بوده و مدت طولانی برای معالجه لازم باشد، محکمه مطالبه تفریق را تا مدتی که متجاوز از یکسال نباشد به تعویق می اندازد.

۱۸۰ ماده:

د عیب په سبب جدائی، بائن طلاق دی.

۱۸۰ ماده:

تفریق به سبب عیب، طلاق بائن است.

۱۸۱ ماده:

د عیب په سبب جدایی د دایمی حرمت موجب نه گرځی، زوجین کولی شی د جدائی وروسته یو تر بله ازدواج وکی، عام له دی چه په عدت کښی وی یا ترهغی وروسته.

۱۸۱ ماده:

تفریق به سبب عیب موجب حرمت ابدی نگرديده، زوجین می توانند بعد از تفریق دوباره با هم ازدواج نمایند، خواه در عدت باشد یا بعد از آن.

۱۸۲ ماده:

که دهغه زوجینو څخه چه د عیب په سبب د هغوی ترمنځ جدایی واقع شوی وی یو مړ شی بل طرف دهغه څخه دمیراث وړلو حق نه لری.

۱۸۲ ماده:

هرگاه یکی از زوجین که به سبب عیب بین آنها تفریق واقع شده وفات نماید، طرف دیگر مستحق ارث از وی نمی گردد.

دوه یم جزء - د ضرر په سبب جدائی

جزء دوم - تفریق به سبب ضرر

۱۸۳ ماده:

که ښځه د مېړه د یو ځای اوسیدلو څخه

۱۸۳ ماده:

هرگاه زوجه از معاشرت با زوج

ضرری را ادعا کند که دوام
معاشرت را در چنین حالت
بین امثال زوجین غیر ممکن
گرداند، می تواند از محکمه
مطالبه تفریق نماید.

ماده ۱۸۴:

(۱) هرگاه ضرر مورد ادعا ثابت
گردیده و اصلاح بین زوجین صورت
گرفته نتواند، محکمه ه تفریق حکم
مینماید.

(۲) تفریق، حکم یک طلاق بائن را
دارد.

ماده ۱۸۵:

هرگاه ضرر مورد ادعا ثابت نگردیده و
زوجه به ادعای خود اصرار داشته
باشد، محکمه دو شخص را بحیث
حکم جهت اصلاح بین زوجین تعیین
مینماید.

ماده ۱۸۶:

(۱) حکم باید شخص عادل بوده
یکی از اقارب زوج و دیگری از
اقارب زوجه باشد. اگر اقارب
زوجین موجود نباشند، حکم از
اشخاصی تعیین میگردد که از
احوال زوجین معلومات کافی
داشته به اصلاح بین زوجین

داسی ضرر دعوی وکی چه دیو خای
اوسیدلو دوام په داسی حالت کښی د
زوجینو د امثالو ترمنځ ناممکن کی،
کولی شی چه د محکمی څخه د
جداوالی غوښتنه وکی.

ماده ۱۸۴:

(۱) که د دعوی د مورد ضرر ثابت شی
او د زوجینو ترمنځ اصلاح صورت ونه
نیسی، محکمه به په جدائی حکم
کوی.

(۲) جدائی، دیوه بائن طلاق حکم
لری.

ماده ۱۸۵:

که هغه ضرر چه پری دعوه ده ثابته
نه شی او ښځه پخپله دعوی اصرار
لری، محکمه به دوه نفره د حکم په
حیث د زوجینو ترمنځ د صلحی د پاره
ټاکی.

ماده ۱۸۶:

(۱) حکم باید چه عادل شخص وی،
یودی دمیره د خپلوانو او بل دی د
ښځی د خپلوانو څخه وی، که د
زوجینو خپلوان موجود نه وی، نو حکم
به د داسی اشخاصو د جملی څخه
ټاکل کیږی چه د زوجینو په حالونو
پوره خبر وی یا دزوجینو ترمنځ په صلح

کولو قادر وی.

قادر باشد.

(۲) حکم باید په محکمه کښی قسم وکی چه خپله وظیفه به په عدل کولو او امانت لرلو ترسره کوی.

(۲) حکم باید در محکمه سوگند یاد نماید که وظیفه خود را به عدل و امانت داری ایفا می کند.

۱۸۷ ماده:

کوم اشخاص چه د حکم په حیث ټاکل کیږی باید د زوجینو ترمنځ د اختلاف په سپونو ځان خبر کی او د زوجینو ترمنځ د اصلاح کولو لازمی تشخیص کی، او په اصلاح کولو کی دی کوشش وکی.

ماده ۱۸۷:

اشخاصیکه بحیث حکم تعیین می‌شوند، باید علل اختلاف و طرق اصلاح بین زوجین را تشخیص نموده در تأمین اصلاح کوشش نمایند.

۱۸۸ ماده:

(۱) که حکم د زوجینو ترمنځ په اصلاح کولو موفق نه شی او د اختلاف منشاء میره یا زوجین وی یا د اختلاف منشاء بیخی معلومه نه وی، محکمه د هغوی ترمنځ د جدایی حکم کوی.

ماده ۱۸۸:

(۱) هرگاه حکم به اصلاح بین زوجین موفق نشود و منشاء اختلاف زوج یا زوجین بوده و یا اصلاً معلوم نباشد، محکمه به تفریق بین آنها حکم مینماید.

۱۸۹ ماده:

(۱) هغه اشخاص چه د حکم په حیث ټاکل شوی دی که د هغوی په نظریو کښی اختلاف موجود شی، د محکمی له خوا به د نظریو په تجدید

ماده ۱۸۹:

(۱) هرگاه در نظریات اشخاصیکه بحیث حکم تعیین شده اند، اختلاف موجود گردد، از طرف محکمه مکلف به تجدید

مكلف کيږي.

نظر ميگردند.

(۲) که اختلاف دوام وکه، محکمه به نوراشخاص ددی قانون د (۱۸۶) مادی د درج شوی حکم سره سم د حکم په حیث ټاکی.

(۲) در صورت دوام اختلاف محکمه اشخاص دیگری را مطابق حکم مندرج ماده (۱۸۶) این قانون بحیث حکم تعیین می نماید.

۱۹۰ ماده:

حکم به خپل تصمیمونه محکمی ته وړاندی کوی او محکمه به د هغی سره سم حکم صادروی.

حکم تصامیم خود را به محکمه تقدیم و محکمه مطابق به آن حکم صادر مینماید.

درېیم جزء - د نفقی دنه ورکولو په سبب جدائی

جزء سوم - تفريق به سبب عدم اتفاق

۱۹۱ ماده:

که ميره د نفقی د ورکولو څخه ځان وژغوري، که په ظاهر کبني دشتمنی مالک نه وی او د نفقی د ورکولو څخه یی بی وسی هم ثابته نه شی، بنځه کولی شی چه د جدایی غوښتنه وکی.

هرگاه زوج از ادای نفقه امتناع ورزد در حالیکه ظاهراً مالک دارائی نبوده و عجز وی از ادای نفقه نیز ثابت شده نتواند، زوجه می تواند مطالبه تفريق نماید.

۱۹۲ ماده:

که ميره د نفقی د ورکولو څخه خپله بی وسی ثابته کی، محکمه به یوه مناسبه موده چه د دری میاشتو څخه زیاته نه وی، هغه ته مهلت ورکوی. که بیا هم د نفقی په ورکولو قادر نه شی، محکمه به د زوجینو په جدایی حکم کوی.

هرگاه زوج عجز خود را از ادای نفقه ثابت نماید، محکمه مدت مناسبی را که از سه ماه تجاوز نکند، به وی مهلت میدهد. در صورتیکه باز هم به ادای نفقه قادر نشود، محکمه به تفريق بين زوجين حکم مینماید.

ماده ۱۹۳:

جدایی چه د زوجینو ترمنځ د نفقی د نه ورکولو په سبب د محکمی په حکم صورت مومی، د رجعی طلاقو حکم لری، میړه کولی شی چه خیلی بنځی ته د عدت د مودی په اوږدو کښی رجوع وکی خو په دی شرط چه میړه د نفقی د ورکولو دپاره خپل مالی قدرت او تیاری ثابت کی.

ماده ۱۹۳:

تفریق بین زوجین که به سبب عدم ادای نفقه به حکم محکمه صورت بگیرد، در حکم طلاق رجعی بوده، زوج می تواند به زوجه اش در خلال عدت رجوع نماید. مشروط بر اینکه زوج توان مالی و آمادگی خود را به ادای نفقه ثابت نماید.

خلورم جزء - د غیابت په سبب جدائی

ماده ۱۹۴:

که میړه دری کاله یا تر هغی څخه زیات بی له معقول عذر څخه غایب شی، په هغه صورت کښی چه بنځه د هغه د غیابت څخه ضرر وگوری، کولی شی چه د محکمی څخه جدائی وغواړی، که څه هم میړه د شتمنی خاوند وی او بنځه ورڅخه خپله نفقه پوره کولی شی.

ماده ۱۹۴:

هرگاه زوج مدت سه سال یا زیاده از آن بدون عذر معقول غایب گردد، در صورتیکه زوجه از غیاب وی متضرر شود، می تواند از محکمه مطالبه تفریق نماید. گرچه زوج مالک دارائی بوده و زوجه از آن نفقه خود را تأمین کرده بتواند.

ماده ۱۹۵:

(۱) دمیرپه د غیابت په صورت کښی وروسته له دی چه محکمه د بنځی له خوا د جدایی غوښتنه واورى، موضوع به غایب میړه ته په لیکلی توگه اعلاموی، او په هغی کښی به یوه موده ټاکي چه میړه د هغی په اوږدو کښی د خپل فامیل د اوسیدو ځای ته بیرته راشی یا خپله بنځه د خپلی اوسیدنی

ماده ۱۹۵:

(۱) در صورت غیابت زوج، محکمه بعد از استماع مطالبه تفریق از جانب زوجه، موضوع را به زوج غایب کتباً اعلام نموده و مدتی را تعیین مینماید تا در خلال آن زوج مذکور به مسکن فامیل عودت نموده یا زوجه خود را به اقامت گاه خویش

خای ته وغواړي.

طلب نماید.

(۲) په هغه صورت کښی چه غایب میړه د محکمی د اعلام سره سره بی د معقول عذر څخه خپل غیابت ته دوام ورکی یا دا چه د اعلام رسیدل میړه ته بیخی ممکن نه وی، په داسی حالونو کښی به محکمه د زوجینو ترمنځ د جدایی حکم کوی.

(۲) در صورتیکه زوج غایب با وجود اعلام محکمه، بدون عذر معقول به غیابت خود ادامه بدهد یا اصلاً وصول اعلام به زوج غیر ممکن باشد، در چنین احوال، محکمه به تفریق بین زوجین حکم مینماید.

۱۹۶ ماده:

که میړه د محکمی په قطعی حکم په لس کلن یا ترهغی زیات حبس باندی محکوم شوی وی، ښځه کولی شی چه د پنځو کلونو د مودی څخه وروسته د جدایی غوښتنه وکی. که څه هم حبس شوی میړه د نفقی د ورکولو قدرت ولری.

هرگاه زوج به حکم قطعی محکمه به حبس ده سال یا بیشتر از آن محکوم گردیده باشد، زوجه می تواند پس از مدت پنج سال مطالبه تفریق نماید گرچه زوج محبوس توان ادای نفقه را داشته باشد.

۱۹۷ ماده:

(۱) د غیابت په سبب جدایی د رجعی طلاق حکم لری.

(۱) تفریق به سبب غیاب در حکم طلاق رجعی میباشد.

(۲) که غایب میړه حاضر یا بندی شوی میړه خلاص شی، کولی شی چه د عدت د پوره کیدو ترمنځه خپلی ښځی ته رجوع وکی.

(۲) هرگاه زوج غایب حاضر با زوج محبوس رها گردد، میتواند قبل از تکمیل عدت به زوجه خود رجوع نماید.

نهم مبحث - د ازدواج د منحلیدلو آثار
- لومړۍ فرعه - عدت

۱۹۸ ماده:

عدت دیوی ټاکل شوی مودی څخه عبارت دی چه د هغی په تیریدو سره د ازدواج ټول مرتب آثار د منځه ځی

۱۹۹ ماده:

(۱) دعدت دپوره کیدو ترمنځ هېڅوک بی دمیره څخه نه شی کولی چه د معتدی سره ازدواج وکی.

(۲) په لاندنیو مواردو کښی په بنځه عدت لزمیری:

۱- په هغه حالت کښی چه د زوجینو ترمنځ جدایی په صحیحی نکاح یا فاسدی نکاح کښی د دخول یا صحیح خلوت یا فاسد خلوت څخه وروسته په صحیحی نکاح کښی صورت موندلی وی، عام له دی چه دا جدایی د رجعی، یا بائن صغری یا باین کبری طلاق په اساس صورت موندلی وی.

۲ - په هغه حالت کښی چه جدایی د لعان، عیب، دمهر دکموالی، دبلوغ دخیار، دنفقی د نه ورکولو، فسخ، په فاسدی نکاح کښی د متارکی یا په شبهی سره د وطی په سبب صورت موندلی وی.

مبحث نهم - آثار انحلال ازدواج
فرع اول - عدت

۱۹۸ ماده:

عدت عبارت از مدت معینیست که با انقضای آن تمام آثار مرتبه ازدواج از بین میروند.

۱۹۹ ماده:

(۱) قبل از تکمیل عدت هیچکس بدون از زوج نمی تواند با معتده ازدواج نماید.

(۲) در موارد ذیل عدت بر زوجه لازم میگردد:

۱ - در صورتیکه تفریق بین زوجین در نکاح صحیح یا فاسد، بعد از دخول و یا بعد از خلوت صحیح یا خلوت فاسده در نکاح صحیح صورت گرفته باشد. خواه این تفریق باساس طلاق رجعی، بائن صغرا یا طلاق باین کبری صورت گرفته باشد.

۲ - در حالیکه تفریق به سبب لعان، عیب، نقصان مهر، خیار بلوغ و افاقه، فسخ، متارکه در نکاح فاسد یا وطی به شبهه صورت گرفته باشد.

۲۰۰ ماده:

که می‌په په صحیحی نکاح کښی د دخول څخه ترمخه یا د دخول څخه وروسته مړشی، پر ښځه عدت لارمیری.

۲۰۰ ماده:

هرگاه زوج در نکاح صحیح قبل از دخول و یا بعد از آن وفات نماید، عدت بر زوجه لازم می‌گردد.

۲۰۱ ماده:

(۱) د طلاق عدت او د فسخی د ټولو انواعو عدت د داسی ښځی د پاره چه د صحیحی نکاح کی پری په حقیقی یا حکمی توگه دخول شوی وی او حامله نه وی، دری پوره حیضونه دی، که حیضه کیږی.

۲۰۱ ماده:

(۱) عدت در طلاق و تمام انواع فسخ بعد از نکاح صحیح برای زن مدخول بهای حقیقی یا حکمی که حامله نبوده و حیض گردد، سه حیض کامل می‌باشد.

۲۰۲ ماده:

(۲) په هغه حیض کښی چه طلاق یا جدائی صورت موندلسی، نه حسابیږی.

۲۰۲ ماده:

(۲) حیضیکه در آن طلاق یا تفریق صورت گرفته در عدت محسوب نمی‌گردد.

۲۰۳ ماده:

د هغی ښځی دپاره چه صغیره وی یا یی حیض قطع شوی وی یا منکوحه چه د بلوغ عمرته رسیدلی وی خو نه حیضه کیږی، په طلاق یا فسخ کښی یی عدت پوره دری میاشتی دی.

۲۰۳ ماده:

عدت در طلاق یا فسخ برای منکوحه آیسسه یا منکوحه ایکه به سن بلوغ رسیده و حیض نگردیده سه ماده کامل می‌باشد.

۲۰۴ ماده:

که مراهمی او هغی ښځی چه حیض یی قطع شوی وی او خپل عدت یی د میاشتی په حساب شروع کړی وی او د دری میاشتو دپوره کیدو ترمخه

۲۰۴ ماده:

هرگاه راهقه و آیسسه عدت شان را بحساب ماه آغاز کرده و قبل از تکمیل سه ماه حیض نشوند،

عدت شان سه حیض کامل
میباشد.

ماده ۲۰۴:

(۱) عدت زوجه عادی به طهر
متداوم، یک سال کامل
است. مشروط بر اینکه معتده
در خلال این مدت حیض
نشود. در صورت حیض شدن
در سال اول، عدت با ختم
سال دوم که معتده در آن
حیض نشده باشد، تکمیل
میگردد.

(۲) اگر در سال دوم نیز حیض
نگردد، عدت به مجرد
مشاهده خون در سال سوم و یا
به ختم آن، بدون مشاهده خون
تکمیل می گردد.

ماده ۲۰۵:

عدت زوجه عادی به خون
ریزی متداوم که ترتیب عادت
ماهوار خود را فراموش کرده
باشد، بعد از وقوع طلاق و یا
فسخ، هفت ماه کامل میباشد.

ماده ۲۰۶:

عدت زوجه حامله با وضع کامل
حمل تکمیل میگردد. مشروط بر

حایضی شی، دهغوی عدت پوره دری
حیضه دی.

ماده ۲۰۴:

(۱) دعادی بنخی عدت چه دوام
لرونکی پاکی ولری اونه حیضه کیبری
پوره یو کال دی، په دی شرط چه
معتده د دی مودی په اوږدو کنبی
حایضه نه شی. په هغه صورت کی چه
په لمړنی کال کنبی حیضه شی،
نوعدت د دوه یم کال په پای کنبی چه
معتده په کنبی حیضه نه شی، پوره
کیبری.

(۲) که په دوه یم کال کنبی هم حیضه
شی، نوعدت په درېم کال کنبی د وینو
دلیدو سره سم او که په درېم کال کنبی
یی وینه ونه لیده، دهغی کال په پای
کنبی یی عدت پوره کیبری.

ماده ۲۰۵:

که بنخی په دوام لرونکی وینی توئید
داسی عادت پیدا کړی وی چه خپل
میاشتني عادت یی هیرکړی وی، نو
د داسی بنخی عدت د طلاق یا فسخ
کیدو وروسته، پوره اووه میاشتی دی.

ماده ۲۰۶:

د حاملی بنخی عدت د حمل د پوره
زیږیدو سره پوره کیبری، په دی شرط

اینکه تشکل اعضای حمل تماماً و یا قسماً ظاهر باشد.

ماده ۲۰۷:

عدت وفات چهار ماه و ده روز است، مگر اینکه زوجه حامله باشد. درین صورت حکم مندرج ماده (۲۰۶) این قانون تطبیق میگردد.

ماده ۲۰۸:

هرگاه زوج قبل از تکمیل عدت طلاق زوجه خود وفات نماید، عدت طلاق تماماً ملغی و عدت وفات مطابق به حکم ماده (۲۰۷) این قانون لازم میگردد. خواه این طلاق در حال صحت و یا مرض موت زوج صورت گرفته باشد.

ماده ۲۰۹:

هرگاه زوجیکه در حال مرض موت، زوجه اش را بدون رضای وی طلاق بائن نموده و در خلال عدت وفات نماید، زوجه مستحق میراث گردیده، هر یک از عدت طلاق یا وفات را که مدت آن بیشتر باشد، تکمیل مینماید.

ماده ۲۱۰:

هرگاه زوج با معتده طلاق بائن

چه د حمل د اعضا وو تشکل پوره یا یوه حصه یی ظاهر شوی وی.

ماده ۲۰۷:

د مرگ عدت څلور میاشتی اولس ورځی دی، مگر داچه ښځه حامله وی، په دی صورت کښی ددی قانون د (۲۰۶) مادی درج شوی حکم تطبیقیری.

ماده ۲۰۸:

که میړه د خپلی ښځی د عدت دپوره کیدو ترمنځه مړشو، د طلاق عدت بیځی لغو او د دی قانون د (۲۰۷) مادی د درج شوی حکم سره سم د وفات عدت لازمیری، عام له دی چه دا طلاق د میړه په صحت یا دمرگ په مرض کښی واقع شوی وی.

ماده ۲۰۹:

که میړه د مرگ په مرض کښی خپله ښځه بی د هغی د رضا څخه په بائن طلاق، طلاقه کی او دعدت په اوږدو کښی مړ شی، ښځه د میراث حق لری، په طلاق او وفات دواړو کښی چه د هریو د عدت موده اوږده وه هغه به پوره کوی.

ماده ۲۱۰:

که میړه د بائن صغری د طلاق معتدی

سره دعدت په اوږدو کښی ازدواج وکی او بیایی طلاقه کی، په دی صورت کښی ښځه دپوره مهر حق لری، نوی عدت به پوره کوی که څه هم دا طلاق د دخول څخه ترمرخه واقع شوی وی.

۲۱۱ ماده:

عدت د طلاق د واقع کیدو، وفات، فسخ، جدایی او یا په فاسده نکاح کښی د متارکی سره یو ځای پیل کیږی.

صغری در خلال عدت ازدواج نموده و مجدداً طلاق نماید، درین صورت زوجه مهر کامل را مستحق گردیده عدت جدید را تکمیل مینماید. گرچه این طلاق قبل از دخول صورت گرفته باشد.

ماده ۲۱۱:

عدت به مجرد وقوع طلاق، وفات، فسخ، تفريق و یا متارکه در نکاح فاسد آغاز می گردد.

دوه یمه فرعه - دعدت نفقه

۲۱۲ ماده:

هرنوع جدایی چه دمیره له خوا واقع کیږی، عام له دی چه طلاق وی یا فسخ، دعدت د نفقی د ساقطیدو موجب نه گرځی، که څه هم میړه په هغی کښی قصور ونه لری د لاندنیو معتدو نفقه پر میړه لارمه ده:

فرع دوم - نفقه عدت

ماده ۲۱۲:

هر نوع تفريق که از جانب زوج واقع می گردد، خواه طلاق باشد و یا فسخ، موجب اسقاط نفقه عدت زوجه نمی گردد، گرچه زوج قصوری در آن نداشته باشد. نفقه معتدات آتی الذکر بر زوج لازم است:

۱ - د رجعی، بائن صغری، بائن کبری معتده، عام له دی چه ښځه حامله وی او که نه وی.

۱ - معتده طلاق رجعی، بائن صغری و بائن کبری، خواه زوجه حامله باشد یا نه.

۲ - د لعان، ایلاء او خلع معتده، مگر داچه د نفقی څخه یی ابراء ورکړی وی.

۲ - معتده لعان، ایلاء و خلع. مگر اینکه از نفقه خود ابراء داده باشد.

۳ - د هغی معتدی چه جدایی د اسلام

۳ - معتده ایکه تفريق وی به سبب

امتناع زوج از قبول اسلام صورت گرفته باشد.

څخه د هغی د میړه د ځان ژغورلو په سبب صورت موندلی وی.

۴ - معتنه ایکه زوج عقد نکاح را به سبب خیار بلوغ و افاقه، فسخ نموده باشد.

۴ - هغه معتنه چه میړه د نکاح د عقد د بلوغ د خیار او ادراک په سبب فسخ کړی وی.

۵ - معتنه ایکه تفریق وی به اثر مرتد شدن زوج یا به اثر ارتکاب فعلیکه موجب حرمت مصاهره می گردد، صورت گرفته باشد.

۵ - هغه معتنه چه دهغی جدایی دمیرمه دمترد کیدو په اثر یا د داسی فعل د ارتکاب په اثر صورت موندلی وی، چه د مصاهرت د حرمت موجب وگرځی.

ماده ۲۱۳:

۲۱۳ ماده:

نفقة معتنه ایکه عقد نکاح را به سبب خیار بلوغ، نقصان مهر یا معیوب بودن زوج فسخ نموده باشد، ساقط نمی گردد. مشروط بر اینکه معتنه در مورد فوق قصوری نداشته باشد.

د هغی معتنی نفقه چه د نکاح عقد یی د بلوغ د خیار، د نفقی د کموالی یا د میړه د معیوبیت په سبب فسخ شوی وی، نه ساقطیږی. خو په دی شرط چه معتنه په پورتنیو مواردو کښی قصور ونه لری.

ماده ۲۱۴:

۲۱۴ ماده:

هر نوع تفریقیکه به سبب قصور زوج و مطالبه وی واقع شده باشد، موجب اسقاط نفقه عدت میگردد. در صورت فوق گرچه سبب تفریق قبل از تکمیل عدت از بین رفته باشد، معتنه دو باره مستحق نفقه نمی گردد.

هر نوع جدایی چه د ښځی د قصور او غوښتنی په سبب واقع شوی وی، د عدت د نفقی د سقوط موجب کیږی. په ذکر شوی صورت کښی که څه هم د جدایی سبب د عدت د پوره کیدو ترمخه له منځه تللی وی، معتنه بیا د نفقی حق نه لری.

۲۱۵ ماده:

د مېړه د وفات په صورت کېنې، ښځه د نفقې حق نه لري عام له دې چه حامله وي او که نه وي.

۲۱۵ ماده:

در صورت وفات زوج، زوجه مستحق نفقه نمي گردد، خواه زوجه حامله باشد يا نه.

۲۱۶ ماده:

که د معتدي نفقه د مېړه له خوا ونه ټاکل شي او معتده هم د عدت تر پاي پوري د هغې غوښتنه ونه کي، د عدت نفقه ساقطېږي.

۲۱۶ ماده:

هرگاه نفقه معتده از طرف زوجه تعيين نگردیده و معتده نیز مطالبه آنرا تا ختم عدت نکرده باشد، نفقه عدت ساقط میگردد.

لسم مبحث - د اولاد حقوق

لومړۍ فرعه - نسب

لومړۍ جزء - په صحيحې نکاح کې نسب ثبوت

مبحث دهم - حقوق اولاد

فرع اول - نسب

جزء اول - ثبوت نسب در نکاح صحيح

۲۱۷ ماده:

د حمل کمه موده شپږ مياشتي او زياته موده يي يو کال دی.

۲۱۷ ماده:

کمترین مدت حمل شش ماه واکثر آن یکسال است.

۲۱۸ ماده:

په صحيح ازدواج کېنې دهرې ښځې طفل مېړه ته منسوبېږي، په دې شرط چه د ازدواج په عقد کېنې د حمل کمه موده تيره شوي وي د مېړه او د ښځې ترمنځ يوځای والی او صحيح خلوت ثابت وي.

۲۱۸ ماده:

طفل هر زوجه در ازدواج صحيح منسوب به زوج میگردد. مشروط بر اینکه کمترین مدت حمل در عقد ازدواج سپری شده مقاربت و خلوت صحیح به بین زوجین ثابت باشد.

۲۱۹ ماده:

که ښځه د ازدواج د عقد څخه وروسته د شپږو مياشتو څخه په کمه موده کښی طفل وزیږوی، نو طفل میړه ته نه منسوبیږی. مگر داچه میړه یی د زنا د لاری څخه د طفل نسبت ځان ته وکی.

۲۱۹ ماده:

هرگاه زوجه در مدت کمتر از ششماه از عقد ازدواج وضع حمل نماید، چنین طفل منسوب به زوج نمی گردد. مگر اینکه زوج نسبت طفل را بغیر از طریق زنا بخود ادعا نماید.

دوه یم جزء - د جدائی او دمیره د مرگ وروسته، د نسب ثبوت

جزء دوم - ثبوت نسب بعد از تفریق یا وفات زوج

۲۲۰ ماده:

که د طلاق یا وفات معتده د میړه د طلاق یا وفات څخه وروسته د یوه کال څخه په زیاته موده کښی وزیږیږی، د داسی معتدی د نسب دعوی نه اوریدله کیږی. مگر داچه د طلاق په صورت کښی پخپله میړه او د وفات په صورت کښی د میړه ورثه، د طفل نسبت خپل ځان ته وکی.

۲۲۰ ماده:

هرگاه معتده طلاق یا وفات در مدت بیشتر از یکسال از طلاق یا وفات زوج وضع حمل نماید، دعوی نسب چنین معتده قابل سمع نمی باشد. مگر اینکه در صورت طلاق زوج و در وفات، ورثه زوج نسبت طفل را بخود ادعا نماید.

۲۲۱ ماده:

که طلاقه شوی یا ښځه د خپل میړه د مرگ څخه وروسته د خپل عدت په پوره کیدو اقرار وکی، د هغوی د طفل نسبت میړه ته هغه وخت ثابتیږی چه زیږیدنه د اقرار څخه وروسته د شپږو مياشتو څخه په کمه موده کښی یا دمیره د طلاق یا وفات څخه دیوه کال نه په کمه موده کښی صورت موندلی وی.

۲۲۱ ماده:

هرگاه مطلقه یا زوجه بعد از وفات زوج به تکمیل عدت خود اقرار نماید، نسبت طفل او به زوج وقتی ثابت می گردد که وضع حمل در مدت کمتر از شش ماه از اقرار او یا کمتر از یک سال از طلاق یا وفات زوج، صورت گرفته باشد.

جزء سوم - ثبوت نسب در نکاح فاسد
و دخول به شبهه

ماده ۲۲۲:

(۱) طفل زوجه در نکاح فاسد وقتی به زوج منسوب میگردد که طفل اقلاً بعد از ششماه از تاریخ دخول تولد شده باشد.

(۲) در صورت متارکه یا تفریق، طفل وقتی به زوج منسوب میگردد که حداکثر در خلال مدت یکسال تولد شده باشد.

ماده ۲۲۳:

در صورت ثبوت نسب گرچه در نکاح فاسد یا دخول به شبهه باشد، آثار مرتبه قرابت از قبیل نفقه، ارث، حرمت و امثال آن ثابت می گردد.

جزء چهارم - اقرار به نسب

ماده ۲۲۴:

ثبوت نسب توسط اقرار به بنوت گرچه در حال مرض موت باشد، وقتی صورت می گیرد که:

۱ - مقرر در سنی باشد که مقرر له فرزندی وی

درهم جزء - په فاسده نکاح کنبی او
دشبهی په دخول کنبی د نسب ثبوت

۲۲۲ ماده:

(۱) د بنځی طفل په فاسده نکاح کنبی هغه وخت میړه ته منسوبیږي چه طفل کم ترکمه شپږ میاشتی وروسته د دخول د نېټې څخه زیږیدلی وی.

(۲) د متارکي یا جدائی په حالت کنبی، طفل هغه وخت میړه ته منسوبیږي چه کم ترکمه د یوه کال په اوږدو کنبی زیږیدلی وی.

۲۲۳ ماده:

د نسب د ثبوت په حالت کنبی که څه هم نکاح فاسده وی یا دخول په شبهی سره صورت موندلی وی، د خپلوی مرتب آثار لکه نفقه، میراث، حرمت او داسی نور ثابتیږي.

خلورم جزء - په نسب اقرار

۲۲۴ ماده:

په نسبت ثبوت د زوی ولی د اقرار په وسیله که څخه هم د مرگ په مرض کنبی وی، هغه وخت صورت موندلی شی چه:

۱ - اقرار کوونکی په داسی عمر کنبی وی چه اقرار کړه شوی د هغه زوی

کيدلی شی

شده بتواند.

۲ - اقرار کره شوی معلوم نسب ونه لری.

۲ - مقررله نسب معلوم نداشته باشد.

۳ - ممیز اقرار کره شوی د اقرار کوونکی د عوی تصدیق کی.

۳ - مقررله ممیز ادعای مقرر تصدیق نماید.

۲۲۵ ماده:

د نسب اقرار د بنځی یا معتدی په وسیله، هغه وخت ثابتیږی چه میړه د بنځی اقرار تصدیق یا د بنځی له خوا ثابتوونکی دلیلونه اقامه شوی وی.

نسب توسط اقرار زوجه یا معتده، وقتی ثابت میگردد که زوج اقرار زوجه را تصدیق و یا از طرف زوجه ادله مثبتة ارائه گردیده باشد.

۲۲۶ ماده:

که د چا نسب معلوم نه وی او دبل چا په پلار ولی یا مور ولی اقرار وکی، د هغه نسب هغه وخت ثابتیږی چه:

شخصیکه نسب وی معلوم نباشد و به ابوت یا امومت شخص اقرار نماید، نسب وی وقتی ثابت می گردد که:

۱ - اقرار کوونکی په داسی عمر کی وی چه د اقرار کره شوی زوی کیدلی شی.

۱ - مقرر در سنی باشد که فرزند مقررله شده بتواند.

۲ - اقرار کره شوی د اقرار کوونکی دعوی تصدیق کړی. په دی صورت کښی د پلار ولی او زوی ولی حقوق د یو په بل ثابتیږی.

۲ - مقررله ادعای مقرر تصدیق نماید. درین صورت حقوق ابوت و بنوت در برابر یکدیگر ثابت میگردد.

۲۲۷ ماده:

په نسب اقرار د زوی ولی، پلار ولی او

اقرار به نسب در خارج از بنوت، ابوت

و امومت بر غیر تاثیرى ندارد، مگر اینکه تصدیق نموده باشد.

ماده ۲۲۸:

شخصیکه نسب وی معلوم بوده و به صفت فرزند خوانده شود، آثار ثبوت نسب از قبیل نفقه، اجرت حضانت، میراث، حرمت مصاهره و حرمت ازدواج مطلقه بر آن مرتب نمی گردد.

فرع دوم - رضاع

ماده ۲۲۹:

اجرت شیر دادن طفل بزمه شخصی است که به ادای نفقه وی مکلف است. این اجرت به مقابل تغذیه طفل پرداخته میشود.

ماده ۲۳۰:

مادر تا وقتی که در قید نکاح زوج بوده یا در عدت طلاق رجعی باشد، مستحق اجرت شیر دادن طفل نمی گردد.

ماده ۲۳۱:

هرگاه مادر طفلش را در خلال عدت طلاق بائن یا بعد از تکمیل آن شیر بدهد، مستحق اجرت میگردد.

مور ولی نه بهر په بل چا تاثیر نلری، مگر د اچه تصدیق یی کړی وی.

ماده ۲۲۸:

که د چا نسب معلوم وی او د زوی په صفت و نیول شی، د نسب د ثبوت آثار لکه نفقه، د حضانت اجوره، میراث، د مصاهره حرمت او د طلاقى شوی بنځى حرمت پری نه مرتبېږي.

دوه یمه فرع - رضاع

ماده ۲۲۹:

د طفل دشیدو ورکولو اجوره د هغه چا په غاړه ده چه د هغه د نفقى په ورکولو مکلف وی. دا اجوره د طفل د تغذیې په مقابل کښی ورکول کیږي.

ماده ۲۳۰:

مورچه ترڅو د میړه د نکاح په قید یا د رجعی طلاق په عدت کښی وی، طفل ته دشیدو دورکولو د اجوری حق نه لری.

ماده ۲۳۱:

که مور خپل طفل ته دبائن طلاق د عدت په اوږدو کښی یا د هغی د پوره کیدو وروسته، شیدی ورکى، د اجوری حق لری.

ماده ۲۳۲:

مور د دوه کلونو څخه له زياتي مودی، طفل ته د شيدو د ورکولو د اجوري حق نه لري.

ماده ۲۳۲:

مادر بيش از دو سال، مستحق اجرت شير دادن طفل نمي گردد.

ماده ۲۳۳:

که بله بنځه بي له اجوري يا د هغي اجوري څخه چه د طفل مور يي غواړي، په کمه اجوره د طفل شيدو ورکولو ته حاضره شي، مور د شيدو ورکولو حق نه لري.

ماده ۲۳۳:

هرگاه زن ديگري بدون اجرت يا به اجرت کمتر از آنچه مادر مطالبه مي نمايد، به شير دادن طفل حاضر شود، مادر مستحق اجرت شير دادن نمي گردد.

ماده ۲۳۴:

کومه اجوره چه د شيدو ورکولو له امله مورته ټاکل شوی، د طفل د پلار د مړيني له امله نه ساقطیږي او د مړي د ترکي څخه دنورو قرضونو په څير اداء کيږي.

ماده ۲۳۴:

اجرتيکه نسبت شير دادن برای مادر تعيين گرديده، به علت وفات پدر طفل ساقط نشده، از ترکه متوفی مثل ساير ديون پرداخته ميشود.

ماده ۲۳۵:

کومه بنځه چه طفل ته د هغه د زيږيدو د نيته څخه تر دوه کلونو پوري شيدی ورکي، د طفل رضاعي مور او د کوم سړي د يوځای والي څخه چه د هغي شيدی پيدا شوی، د طفل رضاعي پلار گڼل کيږي او د دی قانون د (۸۴) مادي درج شوی حکمونه ور باندی تطبيقيږي.

ماده ۲۳۵:

زنیکه طفلی را قبل از تکمیل مدت دو سال از تولد وی شیر بدهد، مادر رضاعي طفل و شخصیکه به سبب مقاربت او شیر بوجود آمده باشد، پدر رضاعي وی محسوب شده و احکام مندرج ماده (۸۴) این قانون بر آن تطبیق می گردد.

درېمه فرعه - حضانت

فرع سوم - حضانت

۲۳۶ ماده:

ماده ۲۳۶:

(۱) حضانت د طفل دساتنی او پالنې څخه په هغې مودې کښې عبارت دی، چه طفل د ښځې ساتنې او پالنې ته محتاج وی.

(۱) حضانت عبارت از حفاظت و پرورش طفل است در مدتی که طفل به حفاظت و پرورش زن محتاج باشد.

(۲) حضانت د هغه چا حق دی چه د دی قانون په اساس تنظیم شوی دی.

(۲) حضانت حق اشخاصیست که به اساس این قانون تنظیم گردیده است.

۲۳۷ ماده:

ماده ۲۳۷:

نسبی مورد زوجیت په اوږدوکی او د جدایی وروسته د طفل د ساتنې او پالنې په باره کښې د لومړیوالی حق لری، خو په دی شرط چه د حضانت د شرطونو لرونکی وی.

مادر نسبی در خلال زوجیت و بعد از تفریق به حفاظت و پرورش طفل حق اولیت دارد. مشروط بر اینکه واجد شرایط اهلیت حضانت باشد.

۲۳۸ ماده:

ماده ۲۳۸:

کومه ښځه چه د طفل حضانت په غاړه اخلی باید چه عاقله، بالغه او امینه وی چه د طفل ضایع کیدل د هغې دبی پروایي له امله متصور نه وی، او د طفل د ساتنې او پالنې توان ولری.

زنی که حضانت طفل را بعهده می گیرد باید عاقله، بالغه و امینه بوده که خوف ضیاع طفل نسبت عدم واریسی وی متصور نباشد و توان حفاظت و پرورش طفل را داشته باشد.

۲۳۹ ماده:

ماده ۲۳۹:

کومی ښځې چه د طفل د حضانت حق لری، د حق لرلو د درجې په ترتیب په لاندې ډول دی:

زناني که حق حضانت طفل را دارند به ترتیب درجه استحقاق عبارت اند از:

۱ - مور، د مور مور او یا ترهغی پورته.	۱ - مادر، مادر مادر و یا بالاتر از آن.
۲ - دپلار مور.	۲ - مادر پدر.
۳ - اعیانی خور.	۳ - خواهر اعیانی.
۴ - اخیافی خور.	۴ - خواهر اخیافی.
۵ - علاتی خور.	۵ - خواهر علاتی.
۶ - د اعیانی خور لور.	۶ - دختر خواهر اعیانی.
۷ - داخیافی خور لور.	۷ - دختر خواهر اخیافی.
۸ - د علاتی خور لور.	۸ - دختر خواهر علاتی.
۹ - اعیانی ترور.	۹ - خاله اعیانی.
۱۰ - اخیافی ترور.	۱۰ - خاله اخیافی.
۱۱ - علاتی ترور.	۱۱ - خاله علاتی.
۱۲ - دپلار اعیانی ترور.	۱۲ - خاله اعیانی پدر.
۱۳ - دپلار اخیافی ترور.	۱۳ - خاله اخیافی پدر.
۱۴ - دپلار علاتی ترور.	۱۴ - خاله علاتی پدر.
۱۵ - دمور عمه.	۱۵ - عمه مادر.
۱۶ - دپلار عمه.	۱۶ - عمه پدر.

۲۴۰ ماده:

که د دی قانون د (۲۳۹) مادی اشخاص موجود نه شو یا د حضانت د شرطونو اهلیت ونه لری، د حضانت حق د طفل عصبه ووته د میراث په ترتیب انتقالیږی.

ماده ۲۴۰:

هرگاه اشخاص مندرج ماده (۲۳۹) این قانون وجود نداشته یا فاقد شرایط اهلیت حضانت باشند، حق حضانت به عصبات طفل به ترتیب میراث انتقال مینماید.

۲۴۱ ماده:

که د دی قانون د (۲۳۹ - ۲۴۰) مادو درج شوی اشخاص موجود نه وو یا د حضانت د شرطونو اهلیت ونه لری نو طفل د ساتنې او پالنې د پاره د ذوی الارحامو د جملې څخه نږدی محرم ته د حق لرلو د درجې په ترتیب، لاندینو اشخاصو ته سپارل کیږی:

ماده ۲۴۱:

هرگاه اشخاص مندرج مواد (۲۳۹) و (۲۴۰) این قانون وجود نداشته یا فاقد شرایط اهلیت حضانت باشند، طفل جهت حفاظت پرورش به نزدیکترین محرم از ذوی الارحام وی به ترتیب درجه استحقاق، به اشخاص ذیل سپرده میشود:

۱ - دمور پلار.

۱ - پدر مادر.

۲ - اخیافی ورور.

۲ - برادر اخیافی.

۳ - د اخیافی ورور ځوی.

۳ - پسر برادر اخیافی.

۴ - اخیافی تره.

۴ - کاکای اخیافی.

۵ - اعیانی ماما.

۵ - مامای اعیانی.

۶ - علائی ماما.

۶ - مامای علائی.

۷ - اخیافی ماما.

۷ - مامای اخیافی.

دکاکا لور، د عمی لور، د ماما لور او د ترور لور (د خاله لور) د هلکانو د

دختر کاکا، دختر عمه، دختر ماما و دختر خاله در صورتیکه طفل پسر

باشد، همچنان پسر کا کا، پسر عمه، پسر ماما و پسر خاله در صورتیکه طفل دختر باشد، حق حضانت وی را ندارد.

ماده ۲۴۲:

هرگاه بیش از یک نفر حق حضانت طفل را داشته باشند، محکمه می تواند هر کدام را که بیشتر به مصلحت طفل باشد، انتخاب نماید.

ماده ۲۴۳:

هرگاه حق حضانت به سببی از اسباب قانونی ساقط گردد، با از بین رفتن سبب مذکور، این حق دوباره اعاده میگردد.

ماده ۲۴۴:

اجرت حضانت غیر از اجرت رضاع و نفقه بوده و پدر طفل به پرداخت آن مکلف میباشد. در صورتیکه طفل مالک دارائی شخصی باشد، این اجرت از دارائی وی پرداخته میشود. مگر اینکه پدر تبرعاً آنرا بپردازد.

ماده ۲۴۵:

(۱) مادر تا وقتی که در قید نکاح یا عدت طلاق رجعی زوج باشد، مستحق اجرت حضانت نمیگردد.

(۲) در صورتیکه در عدت طلاق

حضانت حق نه لری. د کا کا زوی، د عمی زوی، د ماما زوی، او د ترور زوی (د خاله زوی) د جنکیانو د حضانت حق نه لری.

ماده ۲۴۲:

که له یوه څخه زیات اشخاص د حضانت حق ولری، قاضی کولی شی هغه شخص انتخاب کی چه د طفل په گټه وی.

ماده ۲۴۳:

که د حضانت حق په یوه قانونی سبب ساقط شی، نو کله چه سبب د مینځه ولاړشی، دا حق بیرته عودت کوی.

ماده ۲۴۴:

د حضانت اجوره په پلار لازمه ده او دا درضاع او نفقی څخه جدا ده، که طفل د شخصي شتمنی خاوند وی نو د حضانت اجوره د هغه د شتمنی څخه ور کوله کیږی، مگر دا چه پلاری په تبرعی صورت ورکی.

ماده ۲۴۵:

(۱) مورچه ترخو د نکاح په قید یا درجعی طلاقو په عدت کښی وی، د حضانت د اجوری حق نه لری.

(۲) که د طفل مور د بائن طلاق په

بائن بډه يا با شخصي كه محرم
طفل است ازدواج كرده و يا معتده
او باشد، مستحق اجرت حضانت مي
گردد.

ماده ۲۴۶:

هر گاه شخص مكلف به پرداخت
اجرت حضانت، معسر بوده و
يكي از محارم حضانت طفل
را تبرعاً بعهده گيرد،
حاضنه مخير است كه
حضانت را بدون اجرت
بعده گيرفته و يا او را به
متبرع واگذار شود.

ماده ۲۴۷:

هر گاه شخص مكلف به پرداخت
اجرت حضانت، موسر بوده و طفل نيز
مالك دارائي باشد، طفل در مقابل
اجرت مثل، به مادر تسليم ميگردد.
گرچه اين اجرت از دارائي صغير
پرداخته شود.

ماده ۲۴۸:

هرگاه زوجه ناشزه گردد و سن طفل از
پنج سال متجاوز باشد، محكمه
مي تواند طفل را بهر يك از
زوجين كه بيشتر به مصلحت طفل
باشد، تسليم نمايد.

عدت كي وي يا يي د طفل د محرم
سره نكاح كړي وي او يا د هغه په
عدت كښي وي، د حضانت د
اجوري حق لري.

ماده ۲۴۶:

كه څوك د حضانت د اجوري په وركولو
مكلف وي خو غريب وي او د طفل يوه
محرمه د هغه حضانت يي له اجوري په
غاړه واخلي، نو هغه څوك چه د
حضانت حق لري، كولي شي چه دور
كوتي حضانت بي له اجوري په غاړه
واخلي او يا يي هغه چاته پريږدي چه
اجوره نه غواړي.

ماده ۲۴۷:

كه څوك د حضانت د اجوري په وركولو
مكلف وي او شتمن وي او طفل هم
شتمن وي، طفل د مثلي اجوري په
مقابل كښي مورته سپارل كيږي، كه
څه هم دا اجوره د طفل د شتمني څخه
ور كول شي.

ماده ۲۴۸:

كه ښځه ناشزه شي او د طفل عمر د
پنځو كلونو څخه زيات وي، محكمه
كولي شي چه د زوجينو څخه هريو
چه د طفل په گټه وي هغه ته يي
تسليم كي.

مادۀ ۲۴۹:

د هلک د حضانت موده پوره اووه کاله او د جلي پوره (۹) کاله ده.

مادۀ ۲۴۹:

مدت حضانت پسر با سن هفت و از دختر با سن (۹) سالگی تمام خاتمه پیدا میکند.

مادۀ ۲۵۰:

محکمه کولي شي چه د دي قانون د (۲۴۹) مادي درج شوي د حضانت موده اوږده کي. خو په دي شرط چه د دوه کلونو څخه زياته نه وي.

مادۀ ۲۵۰:

محکمه می تواند مدت حضانت مندرج مادۀ (۲۴۹) این قانون را تمدید نماید. مشروط بر اینکه مدت تمدید شده از دو سال تجاوز نکند.

مادۀ ۲۵۱:

که ثابتۀ شي هغه څوک چه د طفل حضانت په غاړه لري د طفل په گټه نه وي، که څه هم پلار يي وي، په دي صورت کښی محکمه کولي شي چه طفل دساتني او پالني دپاره هغه چاته وسپاري چه په دوه يم ه درجه کښي د حضانت حق لری.

مادۀ ۲۵۱:

هرگاه ثابت گردد شخصیکه حضانت طفل را بعهده دارد گرچه پدر وی نیز باشد، به مصلحت طفل تمام نمی شود، محکمه می تواند طفل را جهت حفاظت و پرورش به شخصیکه به درجه دوم مستحق حضانت است، تسلیم نماید.

مادۀ ۲۵۲:

مور چه ترڅو د نکاح او عدت په قيد کي وي، نه شي کولي چه طفل د ځان سره بي د هغه د پلار د اجازی سفر ته ويسي.

مادۀ ۲۵۲:

مادر تا وقتی که در قيد نکاح يا عدت باشد، نمی تواند بدون اجازه پدر، طفل را با خود به سفر ببرد.

مادۀ ۲۵۳:

که حاضنه د مور څخه پرته بل څوک وي، نو نه شي کولي چه د طفل د ولي د اجازی په غير هغه د ځان سره

مادۀ ۲۵۳:

حاضنه غیر از مادر نمی تواند بدون اجازه ولی، طفل را با

سفرته ویسی.

خود به سفر ببرد.

۲۵۴ - ماده:

د طفل پلار نه شي کولي چه د حضانت په موده کښي د حاضني د اجازي په غير، طفل د ځان سره سفر ته ویسی.

ماده- ۲۵۴:

پدر طفل نمی تواند در خلال مدت حضانت بدون اجازه حاضنه، طفل را با خود به سفر ببرد.

۲۵۵ ماده:

کومه ښځه چه ميره نه لري او د نفقي قدرت هم نه لري، نفقه به یی محرم ولي ترهغی ورکوی چه د محرم ولي سر یو ځای اوسیږی.

ماده ۲۵۵:

زنیکه شوهر نداشته و نتواند تأمین معیشت نماید، نفقه وی را ولی محرمش تا وقتی میپردازد که مشارالیه در مسکن ولی محرم مذکور سکونت داشته باشد.

څلورمه فرعه - د نفقي ورکول

فرع چهارم - انفاق

لومړی جزء - د اولاد نفقه

جزء اول - نفقه اولاد

۲۵۶ ماده:

نفقه د ټولو انواعو سره د صغیر هلک د پاره ترهغه وخته پوري چه د کسب او کار قدرت پیدا کي، اود صغیري جلي دپاره ترهغه وخته پوري چه ازدواج وکي، دپلار په غاړه ده.

ماده ۲۵۶:

نفقه با تمام انواع آن در قسمت پسر صغیر تا وقت توان کسب و کار و در قسمت دختر صغیره تا وقت ازدواج بدوش پدر می باشد.

۲۵۷ ماده:

د بالغ زوي نفقه چه د کسب او کار قدرت نه لري او فقيروي او همدا رنگه د بالغې فقيری لور نفقه، ترڅو چه واده شي، د پلار په غاړه ده.

ماده ۲۵۷:

نفقه پسر کبير که توان کسب و کار را نداشته و فقير باشد، همچنان نفقه دختر کبيره فقيره تا وقت ازدواج بدوش پدر وی ميباشد.

ماده ۲۵۸:

(۱) دهلك يا جلي د نفقي مصرف چه د كسب او كار خاوندان وي د هغوي د عايداتو څخه تامينيږي او كه عايداتو يي نفقه نه پوره كوله نو پاتي برخه نفقه يي د پلار په غاړه ده.

ماده ۲۵۸:

(۱) مصارف نفقه پسر يا دختر صاحب كسب و كار در صورت كفايت از عوايدشان تأمين گرديده و در صورت عدم كفايت بقيه نفقه از طرف پدر تكميل ميگردد.

(۲) كه دهلك او جلي د كسب او كار عايدات د هغوي د نفقي د اندازي څخه زيات وي، زياته برخه عايدات د پلار له خوا ذخيره كيږي، د بلوغ څخه وروسته هغوي ته وركول كيږي.

(۲) هر گاه عوايد كسب و كار اولاد بيشتر از مصارف نفقه شان باشد، مقدار اضافي از طرف پدر ذخيره شده بعد از بلوغ به آنها مسترد ميگردد.

ماده ۲۵۹:

كه پلار خپل اولاد ته د نفقي وركولو قدرت و نه لري او د كسب او كار څخه هم عاجز وي، د نفقي د وركولو مكلفيت هغه ولي ته انتقاليږي چه د پلار پسي درجي كښي واقع دي.

ماده ۲۵۹:

هر گاه پدر توان پرداخت نفقه اولاد خود را نداشته و از كسب و كار نيز عاجز باشد، مكلفيت نفقه اولاد به ولي بعد از پدر انتقال مينمايد.

ماده ۲۶۰:

كه پلار غريب وي او د كسب او كار قدرت ولري، د اولاد د نفقي وركول دهغه د ذمي څخه نه ساقطيږي. په دي صورت كښي هغه ولي چه د پلار پسي درجي كښي واقع دي د پلار دشتمني پوري د اولاد په نفقي وركولو مكلف دي.

ماده ۲۶۰:

هر گاه پدر معسر بوده و از كسب و كار عاجز نباشد، پرداخت نفقه اولاد از ذمه وی ساقط نمی گردد. درین صورت ولی ایكه بعد از پدر قرار دارد، مكلف به پرداخت نفقه اولاد بوده، حين يسار پدر مصارف نفقه را از وی مطالبه مينمايد.

۲۶۱ ماده:

کوم طفل چه پلار نه لري او د شخصي شتمني مالک هم نه وي، نوکه د طفل خپلوان ځيني اصول وي او ځيني يې د اصولو حواشي وي، نفقه يې په راتلونکي ترتيب ورکول کېږي:

۲۶۱ ماده:

طفليکه پدرش وجود نداشته و مالک دارائی شخصی نباشد در حالیکه اقارب طفل مرکب از اصول و حواشی باشد، نفقه وی به ترتیب آتی پرداخته می شود:

۱ - که يواځي اصول يا يواځي حواشي وارثان وي، د طفل نفقه په اصولو لږمه ده عام له دي چه وارثان وي او که نه وي.

۱ - در صورتیکه تنها اصول و یا حواشی وارث طفل باشد. اصول خواه وارث طفل گردد یا نه، مکلف به پرداخت نفقه می باشد.

۲ - که اصول او حواشي دواړه وارثان وي، د طفل د نفقي ورکول د هغوی د ميراث د حصي په اندازي لږمېږي.

۲ - در صورتیکه اصول و حواشی مشترکاً وارث طفل باشند، نفقه به تناسب سهم ميراث هر کدام پرداخته ميشود.

۲۶۲ ماده:

پلار د خپل زوي دبنځي په نفقي ورکولو مکلف نه دي، مگر داچه ترمرخه يې د هغي د ورکولو وعده کړي وي، په دي صورت کښي به نفقه په زوي د هغه تر شتمني پوري پور وي.

۲۶۲ ماده:

پدر مکلف به پرداخت نفقه زوجه پسرش نمی باشد، مگر اینکه قبلاً به آن تعهد نموده باشد. درینصورت پدر حين یسار مصارف نفقه را از وی مطالبه مینماید.

۲۶۳ ماده:

زوجین کولي شي چه د خپل اولاد د نفقي د مصرف په باره کښي صلحه وکي. که صلحه د نفقي د لږمي اندازي څخه په کمه اندازه شوي وي، پلار د نفقي په پوره کولو مکلف دي،

۲۶۳ ماده:

زوجین می توانند در مورد مصارف نفقه اولاد شان صلح نمایند. هرگاه صلح به کمتر از نفقه لږمه صورت گرفته باشد، پدر مکلف به تکمیل

او که صلحه د نفقي د لازمي اندازی
خخه په زیاته اندازه وي او د فاحش
تفاوت سره يي صورت موندلي وي،
پلار د زیاتي اندازي په ورکولو نه
مکلف کیږي.

نفسقه بوده و در صورت صلح به
مقدار بیشتر از نفقه لازمه و
وجود تفاوت فاحش، پدر به پرداخت
مقدار اضافی مکلف گردانیده
نمی شود.

دوه یم جزء - د پلرونو او خپلوانو نفقه

جزء دوم - نفقه آبا و اقارب

۲۶۴ ماده:

دمور، پلار، نیکونو، او نیاگانو نفقه که
د کسب قدرت ولري او که يي ونه لري
خوچه فقیر وي د هغه اولاد په
غاړه ده چه شتمن وي عام له دي
چه اولاد زوي وي یا لور، صغیر وي
او که کبیر.

ماده ۲۶۴:

نفقه والدین، اجداد و جداتیکه
فقیر باشند خواه توان کسب و کار
را داشته باشند یا نه، بدوش
فرزندیت که موسر باشد خواه
فرزند پسر باشد یا دختر، صغیر
باشد یا کبیر.

۲۶۵ ماده:

که خوک فقیر وي او د جسمي، عقلي
او عصبی مرضونو له امله د کسب
او کار قدرت ونه لري دهغه نفقه د
میراث د حصي په تناسب د شتمنو
خپلوانو په غاړه ده.

ماده ۲۶۵:

نفقه شخص فقیر که بعلت مریضی
جسمی یا عقلی و عصبی توان
کسب و کار را نداشته باشد، به
تناسب سهم ارث بدوش اقارب موسر
می باشد.

۲۶۶ ماده:

د اصولو او فروعو د نفقي خخه په
غیر، نفقه د دین په اختلاف
ساقطیږي.

ماده ۲۶۶:

به استثنای نفقه اصول و فروع،
نفقه با اختلاف دین ساقط
میگردد.

۲۶۷ ماده:

د خپلوانو نفقه د هغوي د غوښتنې د
نېتي خخه لازمیږي.

ماده ۲۶۷:

نفقه اقارب از تاریخ مطالبه آن لازم
می گردد.

پنځمه فرعه - د مالونو اداره

فرع پنجم - اداره اموال

لومړۍ جزء - ولايت

جزء اول - ولايت

ماده ۲۶۸:

ماده ۲۶۸:

(۱) د اهليت نقصان لرونکو اولادونو د مالونو ولايت په لومړۍ درجه کښي د پلار بيا د صحيح نيکه دي. خو په دي شرط چه د پلار له خوا وصي نه وي ټاکل شوي.

(۱) ولايت اموال اولاد ناقص اهليت، بدرجه اول به پدر و ثانياً به جد صحيح، تعلق می گیرد. مشروط بر اينکه از طرف پدر وصی تعيين نگردیده باشد.

(۲) ولي او وصي نه شي کولي چه بي د صلاحيت لرونکي محکمي له اجازي د هغه د مال د پالنې او ساتني څخه ځان وژغوري.

(۲) درينصورت ولی و وصی نمی توانند، بدون اجازه محکمه با صلاحيت از سرپرستی اموال وی کناره گیری نمایند.

ماده ۲۶۹:

ماده ۲۶۹:

ولي هغه وخت کولي شي چه د ولايت پوري د مربوطو حقوقو څخه استفاده وکي چه د خپلو مالونو په باره کښي د عين حقوقو د استفادي کولو پوره اهليت ولري.

ولی وقتی می تواند از حقوق متعلق به ولايت استفاده نماید که واجد اهليت کامل در مورد استفاده از عين حقوق متعلق به اموال خود باشد.

ماده ۲۷۰:

ماده ۲۷۰:

ولي کولي شي چه دکومو اشخاصو مالونه د هغه د ولايت لاندې دي، د دي قانون د حکمونو سره سم د هغوي د مالونو د اداري او پالنې په منظور، تصرف وکي.

ولی بمنظور اداره و سرپرستی اموال اشخاص تحت ولايت خود، می تواند مطابق به احکام مندرج اين قانون تصرف نماید.

۲۷۱ ماده:

که داهليت ناقصو اشخاصو ته يو مال په تبرع ورکول شي او دا شرط شوي وي چه ذکر شوي مال دي د ولي د ولايت لاندې نه ايښودل کېږي نو په استثنائي توگه دارنگه مالونه د ولي د ولايت څخه ويستل کېږي.

۲۷۱ ماده:

هرگاه باشخاص ناقص اهليت مالی تبرع گردیده و چنان شرط گذاشته شده باشد که مال مذکور تحت ولايت ولی قرار داده نشود، استثناء چنين مال از تحت ولايت ولی خارج ساخته ميشود.

۲۷۲ ماده:

ولي نه شي کولي د هغه اشخاصو مالونه چه د ده د ولايت لاندې دي بي د صلاحيت لرونکي محکمي داجازي څخه، چاته په تبرع ورکي.

۲۷۲ ماده:

ولی نمی تواند اموال اشخاص تحت ولايت خود را بدون اجازه محکمه با صلاحيت به احدی تبرع نماید.

۲۷۳ ماده:

(۱) ولي نه شي کولي بي د صلاحيت لرونکي محکمي داجازي څخه د خپل ولايت لاندې اشخاصو په منقولو مالونو کښي داسي تصرف وکي چي په هغي کي پخپله د ولي يا د هغه دښخي يايي تر څلورمي درجي پوري د خپلوانو گټه وي.

۲۷۳ ماده:

(۱) ولی نمی تواند بدون اجازه محکمه با صلاحيت در اموال غير منقول اشخاص تحت ولايت خود چنان تصرفات نماید که نفع خود، ولی یا زوجه یا اقارب شان تا درجه چهارم در آن مضمر باشد.

۲۷۴ ماده:

پلار نه شي کولي بي د صلاحيت

۲۷۴ ماده:

پدر نمی تواند بدون اجازه

لرونکي محکمې د اجازي د خپل ولایت لاندې اشخاصو په غیر منقولو مالونو، لکه تجارتخانه او قیمتې پانې او مالي سندونو کښې چه دشل زرو افغانیو څخه زیات قیمت ولري، تصرف وکي. په داسي مواردو کښې به محکمه د تصرف د جواز په باره کي د حکم د صادرولو څخه ځان نه ژغوري. مگر دا چه دپلار تصرف د هغه د ولایت لاندې اشخاصو د مالونو د تلفولو یا د مال د قیمت د پنځمې حصي د قیمت څخه د زیات غبن سبب شی.

۲۷۵ ماده:

که د اهلیت نقصان لرونکي شخص مورث وصیت کړی وي چه ولي دي په میراثي مال کښې تصرف نه کوي، نو ولي نه شی کولي چه بي د صلاحیت لرونکي محکمې د اجازي او نظارت څخه په هغي کښې تصرف وکي.

۲۷۶ ماده:

ولي نه شي کولي بي د صلاحیت لرونکي محکمې د اجازي څخه د خپل ولایت لاندې اشخاصو په مالونو کښې لاندیني تصرفونه وکي:

۱ - قرض ورکول یا قرض اخیستل.

۲ - ترهغي مودي پوري په اجاره

محکمه با صلاحیت در اموال غیر منقول، تجارتخانه و اوراق و اسناد مالی و بهادار اشخاص تحت ولایت خود که بیش از بیست هزار افغانی قیمت داشته باشد، تصرف نماید. در همچو موارد محکمه از اصدار حکم مبنی بر جواز تصرف و قتی امتناع می ورزد، که تصرف پدر در اموال اشخاص تحت ولایت سبب اتلاف و یا غبن بیش از خمس قیمت مال مذکور گردد.

ماده ۲۷۵:

هرگاه مورث شخص ناقص اهلیت به عدم تصرف ولی در اموال موروثه وصیت نموده باشد، ولی نمی تواند بدون اجازه و نظارت محکمه با صلاحیت در آن تصرف نماید.

ماده ۲۷۶:

ولی نمی تواند در اموال اشخاص تحت ولایت خود بدون اجازه محکمه با صلاحیت تصرفات ذیل را بعمل آرد:

۱ - قرض دادن یا قرض گرفتن.

۲ - اجاره دادن به مدتی که بعد

ورکول چه د رشد د عمر څخه وروسته
دوام کوي.

از رسیدن به سن رشد دوام
نماید.

۳ - هغه تجارت ته دوام ورکول چه د
اهلیت نقصان لرونکي شخص پوري
مربوط وی.

۳ - دوام دادن به تجارتیکه به
شخص ناقص اهلیت تعلق
بگیرد.

۴ - د داسي هبي يا وصیت قبلول چه
دټاکلو ذمه واریو سره یو ځاي وی.

۴ - قبول نمودن هبه یا وصیتیکه توام
با تعهدات معین باشد.

۲۷۷ ماده:

(۱) که صغیر د شپاړس کلني عمر ته
رسیدلي وي، ولي کولي شي چه د
تجارت د پاره څه پیسي ورکي، خو په
دي شرط چه د صلاحیت لرونکي
محکمي څخه يي اجازه اخیستی وي.

ماده ۲۷۷:

(۱) هرگاه صغیر به سن (۱۶)
سالگی رسیده باشد، ولی می
تواند به اجازه محکمه با
صلاحیت مبلغی را برای تجارت
بدسترس وی بگذارد.

(۲) د تجارت اجازه مطلقه وي او که
مقیده، دولی په مرگ یا عزل د مینځه
نه ځي.

(۲) اذن به تجارت، خواه مطلق باشد
یا مقید، با وفات یا عزل ولی از بین
نمیرود.

۲۷۸ ماده:

د ماذون صغیر تصرفونه په هغه حدودو
کښی چه صلاحیت لرونکي محکمي
ورته پخپل مال کښی اجازه ورکړی د
هغه شخص په څیردی چه د رشد عمر
ته رسیدلی وی.

ماده ۲۷۸:

تصرفات صغیر ماذون در
حدودیکه محکمه با صلاحیت در
اموال وی مجاز قرار داده است،
بمنزله تصرف شخصیت که به سن
رشد رسیده باشد.

۲۷۹ ماده:

پلار کولي شي يو عقد دخپل ولایت
لاندې شخص په نامه په خپل حساب یا

ماده ۲۷۹:

پدر می تواند عقدی را به اسم
شخص تحت ولایت خویش بحساب

دېل شخص په حساب منعقد کي. مگر دا چه قانون د هغي په خلاف حکم کړي وي.

۲۸۰ ماده:

نیکه نه شی کولی بی د صلاحیت لرونکي محکمي د اجازي د خپل ولایت لاندې اشخاصو په مالونو کښی تصرف وکړي یا داسي صلحه وکړي چه د هغوي په ضرر وي یا د هغوی د تأمیناتو څخه تنازل وکړي او یا په کښی کموالي راوړي.

۲۸۱ ماده:

ولي مکلف دي چه د خپل ولایت لاندې اشخاصو د مالونو پوره فهرست د ولایت د پیل څخه د دوه میاشتو په اوږدو کښی یا د هغي نېټې څخه چه د ولایت لاندې شخص د شتمني مالک شوی ترتیب کړي او د صلاحیت لرونکی محکمي مربوطی اداري ته يي وړاندی کي.

۲۸۲ ماده:

ولی کولي شی چه د خپل ولایت لاندې مالونو څخه د خپل ځان یا دېل شخص نفقه تامین کړي، خو په دی شرط چه د هغوی نفقه د قانون له حیثه لارم

خود یا شخص دیگری انجام دهد. مگر اینکه قانون خلاف آن حکم کرده باشد.

ماده ۲۸۰:

پدر کلان نمی تواند بدون اجازه محکمه با صلاحیت در مورد اموال شخص تحت ولایت خود تصرف یا صلح مبنی بر ضرر نموده یا از تأمینات آن انصراف و یا در تأمینات تقلیل بعمل آرد.

ماده ۲۸۱:

ولی مکلف است فهرست مکمل اموال متعلق به شخص تحت ولایت خود را در ظرف دو ماه از آغاز ولایت یا از تاریخی که شخص تحت ولایت، مالک دارائی گردیده است، ترتیب نموده و به اداره مربوط محکمه با صلاحیت تسلیم نماید.

ماده ۲۸۲:

ولی می تواند از مال شخص تحت ولایتش نفقه خود و یا شخص دیگری را تأمین نماید. مشروط بر اینکه قانوناً نفقه شان در مال شخص

گڼل شوی وی.

مذکور لازم دانسته شود.

۲۸۳ ماده:

که د ولایت لاندی شخص عمر پوره اتلسو کلونو ته ورسیرې، د ولي ولایت پای ته رسیرې، مگر دا چه د حجر دسببونو څخه په یوه سبب صلاحیت لرونکي محکمي د ولایت په دوام باندي حکم کړی وی.

ماده ۲۸۳:

هرگاه سن شخص تحت ولایت به هجده سال تمام برسد، ولایت ولی به انجام میرسد، مگر اینکه به سببی از اسباب حجر محکمه با صلاحیت بدوام آن حکم نموده باشد.

۲۸۴ ماده:

که دولي دبد تصرف له امله د شخص مالونو ته چه د ده د ولایت لاندی دی ضرر متوجه شی، محکمه کولی شی چه د ولی ولایت سلب او یایی واک محدود کی.

ماده ۲۸۴:

هرگاه نسبت سوء تصرف ولی ضرری به اموال شخص تحت ولایت متوجه باشد، محکمه می تواند ولایت ولی را سلب و یا صلاحیت او را محدود سازد.

۲۸۵ ماده:

که ولي غایب وگڼل شی یا د یوه کال څخه په زیات حبس محکوم شی، محکمه به د هغه د ولایت په متوقف کولو حکم صادر وی.

ماده ۲۸۵:

هرگاه ولی غایب شناخته شده یا به مدت بیش از یکسال حبس محکوم گردد، محکمه به تعطیل ولایت وی حکم صادر مینماید.

۲۸۶ ماده:

که د دی قانون د (۲۸۴، ۲۸۵) مادو سره سم د ولي ولایت سلب، محدود یا متوقف شی، نو دموجه سببونو د لیري کیدو سره او د واک لرونکي محکمي په قرار د هغه د ولایت حق بیرته اعاده کیږی.

ماده ۲۸۶:

در صورتیکه ولایت ولی طبق مواد (۲۸۴، ۲۸۵) این قانون سلب، محدود و یا معطل قرار داده شده باشد، با رفع اسباب موجهه آن حق ولایت مجدداً به قرار محکمه با صلاحیت اعاده میگردد.

۲۸۷ ماده:

که دپلار د فاحشو خطا گانو له امله د شخص مالونو ته چه يي د ولايت لاندی دي خساره ورسپړی، مسئول دي، نيکه په دي مورد کښی د وصي په خير مسئوليت لری.

۲۸۷ ماده:

پدر از خسارات ناشی از خطای فاحش خود بر اموال شخص تحت ولايت مسئوليت دارد. مسئوليت پدر کلان درين مورد عين مسئوليت وصی میباشد.

۲۸۸ ماده:

ولي يا ورثه ئی مکلف دي چه د ولايت لاندی شخص مالونه چه د رشد عمر ته ورسپړی ورته يي تسليم کی، او که يي په کښی تصرف کړی وو، نو د تصرف د ورځی د نرخ سره سم د هغی قيمت ورکی.

۲۸۸ ماده:

ولی یا ورثه او مکلف اند اموال شخص تحت ولايت را حين رسيدن او به سن رشد، به وی تسليم نمايد. و در صورت تصرف، قيمت مال را طبق نرخ روز به وی پردازد.

دوه یم جزء - وصایت

اول - د وصي ټاکل

جزء دوم - وصایت

اول - تعیین وصی

۲۸۹ ماده:

وصي بايد چه عادل، کفایت لرونکي او دپوره اهلیت لرونکی وی او د هغه چا سره چه د ده د وصایت لاندی واقع کیږی شریک دین ولری.

۲۸۹ ماده:

وصی باید شخص عادل، با کفایت و واجد اهلیت کامل بوده با شخصیکه تحت وصایت او قرار می گیرد دین مشترک داشته باشد.

۲۹۰ ماده:

لاندینی اشخاص د وصی په حیث نه شی ټاکل کیدی:

۲۹۰ ماده:

اشخاص ذیل وصی تعیین شده نمی توانند:

۱- که خوک د عمومي آدابو یا د عفت منافي جرمونو کښی د محکمې په

۱- شخصیکه به حکم قطعی محکمه به جرم منافی آداب عامه یا عفت

قطعی حکم محکوم شوی وی.

محکوم بجزاء شده باشد.

۲ - که څوک بد شهرت ولری یا د خپل ژوند د تأمین دپاره مشروع سبب ونه لری.

۲- شخصیکه شهرت بد داشته یا مدرک مشروع برای تأمین معیشت نداشته باشد.

۳ - که څوک د محکمي په قطعی حکم په افلاس محکوم شوی وی او حیثیت یی نه وی اعاده شوی.

۳- شخصیکه به حکم قطعی محکمه محکوم به افلاس شده و حیثیت او اعاده نشده باشد.

۴ - که څوک تر مخه د محکمي په قطعی حکم د ولایت یا وصایت څخه عزل شوی وی.

۴ - شخصیکه قبلاً از ولایت یا وصایت شخص دیگری به حکم قطعی محکمه عزل شده باشد.

۵ - که څوک د پلار یا نیکه د مرگ څخه تر مخه په لیکلي توگه د وصایت له حقه محروم کړی شوی وی.

۵ - شخصیکه از طرف پدر یا جد قبل از وفات از حق وصایت کتباً محروم ساخته شده باشد.

۶ - که څوک پخپله یا دهغه یو اصل یا فرع یا بنځه د اهلیت د نقصان لرونکي سره قضائی جکړه او یا کورنی اختلاف ولری چه د هغی په اثر د اهلیت د نقصان لرونکی ښیگڼو ته د ضرر ویره موجوده وی.

۶ - شخصیکه خودش یا یکی از اصول، فروع یا زوجه اش با شخص ناقص اهلیت منازعه قضائی داشته یا چنان اختلاف فامیلی موجود باشد که به اساس آن مصلحت شخص ناقص اهلیت مختل گردد.

دوه یم - اختیاری وصی

دوم - وصی اختیاری

۲۹۱ ماده:

ماده ۲۹۱:

(۱) پلار کولی شی چه د خپل اهلیت نقصان لرونکی اولاد یا په گډه کښی ثابت حمل د پاره اختیاری وصی

(۱) پدر می تواند برای اولاد ناقص اهلیت یا حمل ثابت در بطن، وصی تعیین نماید. همچنان

شخص متبرع می تواند در حالت مندرج ماده (۲۷۱) این قانون وصی اختیار نماید.

و ټاکي، همدارنگه تبرع کوونکي کولي شی چه ددی قانون د (۲۷۱) مادي په حالت کښی اختیاری وصي وټاکي.

(۲) اختیار وصی در چنین موارد توسط وصایت خط رسمی یا عرفی صورت می گیرد که به خط و امضای پدر یا متبرع باشد و یا از امضا و یا شصت شان در چنین اسناد تصدیق بعمل آمده باشد.

(۲) په داسي مواردو کښی د وصی اختیار د رسمی یا عرفی وصایت خط په وسیله کیږي چه د پلار یا تبرع کوونکي په لیک یا امضاء شوی وی یا په ذکر شوو سندونو کښی د هغوی د امضاء یا د گوتی تصدیق شوی وی.

ماده ۲۹۲:

پدر و متبرع می توانند در مورد اختیار وصی از تصمیم شان رجوع نمایند.

۲۹۲ ماده: پلار او وصی کولي شی چه د اختیاری وصی په باره کښی دخپل تصمیم څخه رجوع وکي.

ماده ۲۹۳:

شخصیکه وصایت را در حین حیات موصی قبول کرده باشد، نمی تواند از آن منصرف گردد. مگر اینکه انصراف از وصایت را قبلاً به اراده خود منوط ساخته باشد.

۲۹۳ ماده: که چا د وصیت کوونکي په ژوند کښی وصیت قبول کړي وی، نه شی کولي چه ورڅخه وگرځي مگر داچه ترمخه يي د وصایت څخه گرځیدل د خپلی ارادی پوري مربوط کړي وی.

ماده ۲۹۴:

رد وصایت باید حین حیات موصی صورت گرفته و به اطلاع وی رسانیده شود.

۲۹۴ ماده: د وصایت ردول باید چه د وصایت کوونکي په ژوند کښی صورت ونیسی او هغه پري خبرشی.

ماده ۲۹۵:

شخصیکه وصایت را طبق احکام مندرج ماده (۲۹۴) این

۲۹۵ ماده: که چا د دی قانون د (۲۹۴) مادي ددرج شوو حکمونو سره سم وصیت رد

قانون رد نموده است،
قبولی وی بعد از وفات موصی
اعتبار ندارد.

ماده ۲۹۶:

اختیار وصی وقتی نافذ شمرده
میشود که از طرف محکمه با
صلاحیت تأیید شده باشد.

سوم - وصی قضائی

ماده ۲۹۷:

هر گاه برای شخص ناقص اهلیت یا
حمل ثابت در بطن وصی اختیاری
موجود نباشد، محکمه وصی تعیین
مینماید. وصایت برای حمل ثابت در
بطن بعد از وضع حمل برای مولود
نیز نافذ است. مگر اینکه
محکمه وصی جدیدی را عوض وی
تعیین کرده باشد.

ماده ۲۹۸:

(۱) محکمه می تواند حین ضرورت
برای شخص ناقص اهلیت بیش از یک
وصی تعیین نماید. در صورت تعدد
وصی، اوصیا نمیتوانند در اموال
شخص تحت وصایت شان منفرداً
تصرف نمایند، مگر اینکه همچو
تصرف کاملاً به مصلحت ناقص
اهلیت باشد.

کپی وی، نه شی کولی چه د وصیت
کوونکی د مرگ وروسته هغه
قبول کی.

ماده ۲۹۶:

د وصی اختیار هغه وخت نافذ گڼل
کیري چه دواک لرونکی محکمي له
خوا تائید شوی وی.

درېم - قضائی وصی

ماده ۲۹۷:

که د اهلیت د نقصان لرونکی شخص
یا په گیده کښی د ثابت حمل د پاره
اختیاری وصی پیدا نه شی، محکمه
به وصی ټاکي، وصایت په گیده کښی
د ثابت حمل دپاره د حمل د زیږیدو
وروسته د زیږیدلي دپاره هم نافذ دی،
مگر دا چه محکمي د هغه په عوض
نوی وصی ټاکلی وی.

ماده ۲۹۸:

(۱) محکمه کولی شی د ضرورت په
وخت کښی د اهلیت د نقصان لرونکی
د پاره دیوه څخه زیات وصیان وټاکي،
وصیان نه شی کولی دخپل وصیت
لاندی شخص په مالونو کښی په
ځانگړي توگه تصرف وکي مگر داچه
تصرف بیخي د اهلیت د نقصان
لرونکی په گټه وی.

(۲) که د وصيانو ترمنځ اختلاف پيدا شى نو کوم تصميم چه محکمه نيسي د عمل کولو وړ دى.

ماده ۲۹۹:

په لاندنيو حالونو کښى به محکمه خاص او مؤقت وصى ټاکى:

۱- که د اهليت د نقصان لرونکى ښيگڼى او د وصى، يا د هغه دښځى يا دوصى د يوه اصل يا فرعى يا د هغه چا دښيگڼو سره چه وصى يي قانوني نماينده وى ټکر وکى.

۲- په هغه حالت کښى چه د اهليت نقصان د پاره مال تبرع شوى وى او داسى شرط ايښودل شوى وى چه ذکر شوى مال دى د ولى د ولايت لاندى نه ايښودل کيږى.

۳- په هغه صورت کښى چه د وصايت اجرا چه دايمي وصي د هغه د خاصو صفتونو فاقد دي ايجاب کړى.

ماده ۳۰۰:

محکمه به په لاندنيو حالونو کښى مؤقت وصي ټاکى:

۱- په هغه حالت کښى چه محکمه دولى ولايت متوقف کى او د اهليت نقصان لرونکى بل ولى ونه لرى.

(۲) حين اختلاف نظر بين اوصيا تجويزيکه از طرف محکمه اتخاذ ميگردد، قابل تعميل مى باشد.

ماده ۲۹۹:

محکمه در حالات ذيل وصى خاص و مؤقت تعيين مى نمايد:

۱- در صورتیکه مصلحت شخص ناقص اهليت با مصلحت وصى، زوج وى يا يکى از اصول و فروع وصى و يا با مصلحت اشخاصيکه وصى نماينده قانونى شان مى باشد، متصادم واقع گردد.

۲- در صورتیکه به شخص ناقص اهليت مالى تبرع گرديده و چنان شرط گذاشته شده باشد که مال مذکور تحت ولايت ولى قرار داده نشود.

۳- در صورتیکه اجراى وصايت اوصاف خاصى را که وصى دايمي فاقد آنست ايجاب نمايد.

ماده ۳۰۰:

محکمه در حالات ذيل وصى مؤقت تعيين مى نمايد:

۱- در صورتیکه محکمه ولايت ولى را متوقف نموده و شخص ناقص اهليت ولى ديگرى نداشته باشد.

۲ - در صورتیکه وصایت به تقاضای خود وصی متوقف شده باشد.

۳ - در صورتیکه عوامل مؤقت مانع اجرای وصایت گردیده باشد.

ماده ۳۰۱:

محکمه می تواند برای حل و فصل دعاوی مربوط به شخص ناقص اهلیت وصی خصومت تعیین نماید، گرچه شخص ناقص اهلیت مالک دارائی نباشد.

ماده ۳۰۲:

وصی می تواند در تمام مواردیکه صلاحیت اجرای وصایت را دارد. شخص دیگری را بحیث وکیل تعیین نماید. وکیل با وفات وصی یا شخص تحت وصایت معزول شناخته می شود.

ماده ۳۰۳:

وظایف اشخاص مندرج مواد (۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱) این قانون که بحیث وصی تعیین گردیده اند وقتی خاتمه پیدا میکند، که موضوع وصایت انجام یافته و یا مدت معینه وصایت منقضی گردیده باشد.

۲ - په هغه حالت کښی چه وصایت پخپله دووی په غوښتنه متوقف شوی وی.

۳ - په هغه حالت کښی چه مؤقتي عوامل د وصیت د اجراء کولو مانع گرځیدلی وی.

ماده ۳۰۱:

محکمه کولی شی د اهلیت د نقصان لرونکی د دعوو د حل او فیصلي دپاره د جکړې وصي وټاکي، که څه هم د اهلیت نقصان لرونکی د شتمني مالک نه وی.

ماده ۳۰۲:

وصي کولي شی په ټولو هغو مواردو کښی چه د وصیت د اجراء کولو واک لری بل څوک د وکیل په حیث وټاکي، وکیل د وصی د مرگ یا د وصایت لاندی شخص د مرگ سره یو ځای معزول کیږی.

ماده ۳۰۳:

د دی قانون د (۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱) ما دو د درج شوو اشخاصو وظیفی چه د وصی په حیث ټاکل شوی، هغه وخت پای ته رسیږی چه د وصایت موضوع ترسره شوی وی یا د وصایت ټاکل شوی موده تیره شوی وی.

څلورم - د وصی مکلفیتونه

چهارم - مکلفیت های وصی

۳۰۴ ماده:

ماده ۳۰۴:

وصی نه شی کولی د واک لرونکی محکمی د اجازي په غیر د وصایت لاندی شخص په مالونو کښی راتلونکی تصرفونه وکی:

وصی نمی تواند بدون اجازه محکمه با صلاحیت در اموال شخص تحت وصایت تصرفات ذیل را بعمل آرد:

۱ - اخیستل، خرڅول، مقایضه، شراکت، گروې، پور ورکول او بل هر نوع تصرف چه د ملکیت د انتقال د عینی حق د اثبات موجب وگرځی.

۱ - خرید و فروش، مقایضه، شراکت، رهن، قرض دادن و هر نوع تصرف دیگری که موجب انتقال ملکیت یا اثبات حق عینی گردد.

۲ - د هغه پور حواله ورکول چه د اهلیت نقصان لرونکی یې دبل چا په ذمه لری یا په هغه دپور د حوالی قبولول.

۲ - حواله دادن دینیکه شخص ناقص اهلیت بدمه شخص دیگری دارد و یا قبول حواله دین علیه او.

۳ - د مالونو ایښودل د بهره برداری په منظور او د هغی تصفیه یا د ناقص اهلیت لرونکی په حساب د پور اخیستل.

۳ - گذاشتن اموال بمنظور بهره برداری و تصفیه حسابات مربوط به آن یا قرض گرفتن بحساب شخص ناقص اهلیت.

۴ - د دری کلونو څخه د زیاتی مودی د پاره د زراعتی ځمکو په اجاری ورکول، او د یوه کال څخه د زیاتی مودی د پاره د عمارت په اجاری ورکول.

۴ - اجاره دادن اموال غیر منقول شخص ناقص اهلیت برای مدت بیش از سه سال، در صورتیکه اموال غیر منقول زمین زراعتی و مدت بیش از یکسال در صورتیکه اموال غیر منقول عمارت باشد.

۵ - د اهلیت د نقصان لرونکی د عقار

۵ - اجاره دادن اموال غیر منقول

شخص ناقص اہلیت برای مدتیکه بعد از رسیدن به سن رشد تا یکسال دوام نماید.

تر دومره مودی پوری په اجاره ورکول چه د هغه د رشد د عمر د رسیدو وروسته یوکال دوام وکی.

۶ - قبول یا رد تبرعاتیکه مشروط بشرط باشد.

۶ - د داسی تبرعاتو قبولول یا ردول چه د شرط پوری مربوط وی.

۷ - پرداخت نفقه اشخاصیکه نفقه آنها بر ذمه شخص ناقص اہلیت لازم است، مگر اینکه نفقه لازم به حکم قطعی محکمه ثابت گردیده باشد.

۷ - د اہلیت د نقصان لرونکی د شتمنی څخه د هغه چا نفقه ورکول چه په ذمه یی لازمه ده، مگر دا چه لازمی نفقه د محکمی په قطعی حکم ثابتہ شوی وی.

۸ - صلح و حکمیت.

۸ - صلحه او حکمیت.

۹ - ایفای تعهدات که بر متروکه و یا بر ذمه شخص ناقص اہلیت ثابت باشد، مگر اینکه حکم قطعی محکمه در مورد صادر گردیده باشد.

۹ - د هغه التزاماتو ترسره کول چه په ترکه یا د اہلیت د نقصان لرونکی په ذمه ثابت وی، مگر داچه په دی باره کښی د محکمی قطعی حکم صادر شوی وی.

۱۰ - اقامه دعاوی، مگر اینکه در تاخیر آن ضرر و یا ضیاع حقوق شخص ناقص اہلیت متصور باشد.

۱۰ - د دعوو اقامه کول، مگر داچه د هغی په تاخیر کښی د اہلیت د نقصان لرونکی ضرر یا د هغه د حقوقو د ضایع کیدو ویره وی.

۱۱ - انصراف از حقوق دعاوی و یا قناعت بچنان احکام محکمه که قابل اعتراضات عادی باشد، یا انصراف از چنین اعتراضات بعد اقامه

۱۱ - د حقوقو او دعوو څخه تیریدل، یا د محکمی په داسی حکمونو قناعت چه د عادی اعتراض قابلیت ولری یا د دعوی د اقامه کیدو وروسته د داسی اعتراضونو څخه تیریدل، او د محکمی

د حکمونو په مقابل کېنې د غیر عادی اعتراضونو اقامه کول.
آن و اقامه اعتراضات غیر عادی در برابر احکام محکمه.

۱۲ - د تأمیناتو څخه تیریدل یا د هغی کموالي په دی شرط چه د اهلیت د نقصان لرونکی په ضرر وی.
۱۲ - انصراف از تأمینات یا تقلیل آن که به ضرر ناقص اهلیت تمام شود.

۱۳ - د اهلیت د نقصان لرونکی مالونو د خپل ځان یا بنځی یا د څلورمی درجی پوری د خپلوانو دپاره یا دهغه چا دپاره چه وصي د هغه نائب وی، په اجاره ورکول.
۱۳ - اجاره اموال شخص ناقص اهلیت برای خود، زوج یا یکی از اقارب شان تا درجه چهارم و یا برای کسی که وصی نائب وی باشد.

۱۴ - د اهلیت د نقصان لرونکی په واده مصرف کول.
۱۴ - پرداخت مصارف ازدواج شخص ناقص اهلیت.

۱۵ - د تعلیمی مصرفونو یا د داسی مصرفونو ورکول چه د اهلیت نقصان لرونکی د یو ټاکلی کسب د اجراء کولو دپاره هغی ته ضرورت لری.
۱۵ - پرداخت مصارف تعلیمی و یا پرداخت چنان مصارفیکه شخص ناقص اهلیت در اجرای شغل معین به آن ضرورت دارد.

۳۰۵ ماده:

(۱) وصی مکلف دی چه د وصایت لاندی شخص ټول عایدات د نفقی او نورو مصرفونو چه د محکمی له خوا ټاکل شوی، د وضع کیدو وروسته، د محکمی د امانت په حساب یا په هغه بانک کېنې چه د محکمی له خوا معرفی کیږی د هغه په نامه په ودیعت کېنېږدی.

۳۰۵ ماده:

(۱) وصی مکلف است تماماً عایدات نقدی شخص تحت وصایت خود را بعد از وضع مصارف نفقه و مصارف متفرقه ایکه از طرف محکمه تعیین گردیده است، به حساب امانت محکمه یا بانکی که از طرف محکمه معرفی شده، بنام وی به ودیعت بگذارد.

۳۰۶ ماده:

وصی مکلف دی چه کومی دعوی د اهلیت په نقصان لرونکی اقامه کیږي دهغی پوری د مربوطو اجراآتو سره یو ځای، محکمی ته اطلاع ورکي او په دی باره کښی د محکمی د امرونو پیروی وکي.

۳۰۶ ماده:

وصی مکلف است دعاوی را که علیه شخص ناقص اهلیت اقامه می گردد، توام با اجراآت مربوط به آن، به اطلاع محکمه رسانیده و اوامر محکمه را در مورد پیروی نماید.

۳۰۷ ماده:

وصی مکلف دی دکلنی حساب صورت او دهغی پوری مربوط سندونه د نوی کال دپیل کیدو تر مخه مربوطی محکمی ته وړاندی کي.

۳۰۷ ماده:

وصی مکلف است صورت حساب سالانه را با اسناد متعلق به آن، قبل از آغاز سال جدید به محکمه مربوط تقدیم نماید.

۳۰۸ ماده:

که د وصایت لاندی شخص شتمنی دلس زرو افغانیو څخه زیاته نه وی، محکمه کولی شی چه وصی د لازمی حساب د صورت د ترتیب او وړاندی کولو څخه معاف کي.

۳۰۸ ماده:

هرگاه دارائی شخص تحت وصایت بیش از ده هزار افغانی نباشد، محکمه می تواند وصی را از ترتیب و تقدیم صورت حساب لازمه معاف نماید.

۳۰۹ ماده:

که د وصی پر ځای بل څوک وټاکل شی، وصی مکلف دی دوصایت د پای ته رسیدو د نېټی څخه د دیرش ورځو په اوږدو کښی د خپل وصایت لاندی شخص د مالونو دحساب صورت ترتیب او محکمی ته وړاندی کي.

۳۰۹ ماده:

هرگاه شخص دیگری بعوض وصی تعیین گردد، وصی مکلف است در ظرف سی روز از ختم وصایت صورت حساب متعلق به اموال شخص تحت وصایت خود را ترتیب و به محکمه تقدیم نماید.

۳۱۰ ماده:

د وصایت اجراء کول اصلاً بی له اجوری دی، محکمه په استثنائی ډول کولی شی د وصی د غوښتنی په اساس دیوه ټاکلی کار په مقابل کښی د اجوری یا مکافات د ورکولو امر وکی، مگر د اجوری ورکول چه د غوښتنی د مودی تر مخه وی په هیڅ صورت جواز نه لری.

۳۱۰ ماده:

اجرای وصایت بدون اجرت می باشد. محکمه استثنائاً می تواند پرداخت اجرت یا مکافات را در برابر عمل معین بنابر مطالبه وصی امر نماید. مگر پرداخت اجرت برای مدت قبل از مطالبه به هیچ صورت جواز ندارد.

پنځم - د وصایت پای

۳۱۱ ماده:

په لاندنیو حالونو کښی د وصی وظیفه پای ته رسیږی:

۳۱۱ ماده:

وظیفه وصی در حالات ذیل ختم میگردد:

۱ - د اهلیت د نقصان لرونکی مرګ.

۱ - وفات شخص ناقص اهلیت.

۲ - د اهلیت د نقصان لرونکی عمر اتلسو کلونو ته رسیدل مگر دا چه د محکمی په قرار د اتلس کلنی د عمر څخه تر مخه د وصایت په دوام امر شوی وی یا دا چه د اهلیت نقصان لرونکی ذکر شوی عمر ته درسیدو په وخت کښی معتوه یا لیونی وی.

۲ - رسیدن شخص ناقص اهلیت به سن هجده سالگی، مگر در صورتیکه دوام وصایت قبل از رسیدن به سن مذکور معتوه یا مجنون باشد. اینکه شخص ناقص اهلیت حین رسیدن به سن مذکور معتوه یا مجنون باشد.

۳ - د ولی د ولایت بیرته اعاده کیدل.

۳ - اعاده مجدد ولایت ولی.

۴ - د هغه کار پای ته رسیدل چه خاص وصی د هغی د اجراء کولو دپاره ټاکل شوی دی.

۴ - ختم عملیکه وصی خاص غرض اجرای آن تعیین گردیده است.

۵ - د وصی عزل یا د هغه د استعفی قبلول.
۵ - عزل وصی یا قبول استعفی وی.

۶ - د وصی د قانونی اهلیت نشتوالي یا د هغه غیاب یا مرگ.
۶ - فقدان اهلیت قانونی وصی یا غیاب و یا وفات وی.

ماده ۳۱۲:

وصی در حالات ذیل عزل میگرد:

۱- هرگاه سببی از اسباب حرمان وصایت مندرج مواد (۲۸۹، ۲۹۰) این قانون موجود گردد.

۲ - اگر در اداره اموال شخص ناقص اهلیت اهماال یا سوء تصرف نماید، یا اینکه در عدم عزل وصی مصلحت وی بخطر مواجه باشد.

ماده ۳۱۳:

وصی مکلف است در خلال سی روز از ختم وصایت اموال تحت اداره خود را با صورت حساب و اسناد متعلق به آن به قایم مقام یا خود شخص ناقص اهلیت که به سن رشد رسیده باشد و یا در صورت وفات وی بورثه شخص ناقص اهلیت تسلیم نماید و پس از تسلیمی، صورت حساب و تسلیمی اموال

۳۱۲ ماده:

وصی په لاندنيو حالونو کښی عزل کیږی:

۱ - که د دی قانون د (۲۸۹، ۲۹۰) ما دو د وصیت څخه د محرومیدو د درج شوو سببونو څخه یو سبب پیداشی.

۲ - که د اهلیت نقصان لرونکی شخص د مالونو په اداری کښی اهماال یا بد تصرف وکی یا د هغه د وصایت په دوام کښی د اهلیت نقصان لرونکی گټو ته تاوان وی.

۳۱۳ ماده:

وصی مکلف دی د وصایت د پای ته رسیدو د نېټې څخه د دیرش ورځو په موده کښی د خپلی اداری لاندی مالونه سره د حساب د صورت او د هغی پوری مربوط سندونه قایم مقام یا پخپله د اهلیت نقصان لرونکی ته که د رشد عمر ته رسیدلی وو او یا که مړ شوی وو نو د هغه ورثي ته تسلیم کی د تسلیمیدو وروسته دی د حساب صورت او د مالونو

را به اداره محكمه مربوط
تقديم نمايد.

ماده ۳۱۴:

هرگاه وصي وفات نمايد يا محجور
عليه واقع گردد و يا غايب شناخته
شود، ورثه يا شخص قايم مقام او به
تسليمي اموال و تقديم صورت
حساب آن مكلف مي گردد.

ماده ۳۱۵:

محكمه مي تواند به اثر مطالبه
وصي تسليمي تمام و يا قسمتي
از اموال تحت وصايت را غرض
اداره بخود شخص ناقص اهليت كه
به سن (۱۶) سالگي رسيده باشد
اجازه دهد، در صورت رد مطالبه،
وصي نمي تواند قبل از گذشتن
يكسال از قرار نهائي محكمه
مطالبه خود را مجدداً به محكمه
تقديم نمايد.

ماده ۳۱۶:

تعهد يا ابراء شخص ناقص اهليت كه
به سن رشد رسيده باشد، به
منفعت وصي وقتي اعتبار دارد كه
وصي صورت حساب نهائي مربوط
به اموال وي را قبلاً ترتيب و تقديم
نموده باشد.

تسليميدل د محكمي مربوطي اداري
ته وړاندي كي.

ماده ۳۱۴:

كه وصي مړ شي يا حجر كړي شوي يا
غايب و پيژندل شي، د هغه ورثه يا
هغه څوك چه يي قايم مقام دي د
مالونو په تسليمولو او د حساب د
صورت په وړاندي كولو مكلف كيږي.

ماده ۳۱۵:

محكمه كولي شي چه د وصي د
غوښتنې له امله د وصايت لاندې ټول
يا يوه حصه مالونه د اداري كولو دپاره
پخپله د اهليت نقصان لرونكي ته چه
(۱۶) كلني عمر ته رسيدلي وي اجازه
وركي، كه د وصي غوښتنه رد شوه، نو
د محكمي د آخري قرار د نېټې څخه
د يوه كال د تيريډو تر مخه نه شي كولي
چه خپله غوښتنه بيا محكمي ته
وړاندي كي.

ماده ۳۱۶:

د اهليت د نقصان لرونكي شخص
تعهد يا ابراء چه د رشد عمر ته
رسيدلي وي د وصي په گټه هغه وخت
اعتبار لري چه وصي د هغه د مال پوري
مربوط آخري د حساب صورت ترتيب
او وړاندي كړي وي.

۳۱۷ ماده:

(۱) د اهلیت نقصان لرونکی شخص چه د مالونو د اداري کولو اجازه ورکړي شوی وی، مکلف دی د مالونو د کلني حساب صورت مربوطي محکمي ته وړاندی کی، کله چه محکمه په حساب غور کوی د وصی نظریه به اخلی.

۳۱۷ ماده:

(۱) شخص ناقص اهلیت که ماذون به اداره اموال باشد، مکلف است صورت حساب سالانه اموال را به محکمه مربوط تقدیم نماید. محکمه نظر وصی را حین رسیدگی حساب اخذ مینماید.

۳۱۸ ماده:

که اجازه ورکول شوی شخص د مالونو په اداره کبني د دی قانون د (۳۱۷) مادی د درج شوو حکمونو په خلاف اجراءات وکی یا پخپله اداره کبني بد تصرف وکی یا داسی سببونه پیدا شی چه د اجازي ورکړي شوی شخص د تصرف د دوام له امله د هغه د اداري لاندی مالونه د ضرر سره مخامخ وی. محکمه کولی شی چه پخپل ابتکار یا د څارنوال د غوښتنی یا دیوه علاقه

۳۱۸ ماده:

هرگاه شخص ماذون به اداره اموال مخالف احکام مندرج ماده (۳۱۷) این قانون اجراءات نموده یا در اداره خود سوء تصرف نماید و یا اسبابی موجود گردد که از رهگذر دوام تصرف شخص ماذون اموال تحت اداره وی مواجه به ضرری باشد، محکمه می تواند بر حسب صوابدید خود یا باثر مطالبه څارنوال یا

يکي از اشخاص ذيعلاقه پس از استماع دلايل شخص ماذون، اجازه داده شده را محدود و يا سلب نمايد.

لرونکي شخص د غوښتنې په سبب، د اجازي ورکې شوي شخص د دليلونو د اوريدلو وروسته، ورکې شوي اجازه محدوده يا سلب کړي.

جزء سوم - حجر

درېيم جزء - حجر

ماده ۳۱۹:

(۱) شخص بالغ به سبب جنون، معتوهيت، سفاهت يا غفلت وي در اداره اموال محکوم به حجر گرديده و تا وقتي دوام ميکند که محکمه برفع آن حکم نه نموده باشد.

(۲) محکمه براي اداره اموال شخص محجور عليه، مطابق به احکام مندرج اين قانون قيم تعيين مي نمايد.

ماده ۳۲۰:

مصارف مربوط به سرپرستي محجور عليه، بر ساير مصارف مقدم مي باشد.

ماده ۳۲۱:

(۱) هرگاه محکمه به سبب سفاهت يا غفلت شخصي را در اداره اموال به حجر محکوم نموده باشد. مي تواند اداره قسمتي از اموال را توسط محجور عليه مجاز قرار دهد.

۳۱۹ ماده:

(۱) بالغ شخص دليونتبوب، معتوهيت، سفاهت يا غفلت په سبب په حجر محکومېږي او ترهغه وخته دوام کوي چه محکمي د هغې په ليري کولو حکم نه وي کړي.

(۲) محکمه به د دي قانون د درج شوو حکمونو سره سم د هغه شخص د مالونو د اداري دپاره چه حجرکړي شوي دي، قيم ټاکي.

۳۲۰ ماده:

د حجر کړي شوي د پالني مصرفونه د ټولو مصرفونو څخه وړاندي گڼل کيږي.

۳۲۱ ماده:

(۱) که محکمي يو شخص د سفاهت يا غفلت په سبب د مالونو په اداره کښي په حجر محکوم کړي وي، محکمه کولي شي چه ديوې حصي مالونو اداره د حجر کړي شوي په وسيله مجازکي.

(۲) در صورت فوق احکام مربوط به ناکص اهليت که ماذون به اداره اموال باشد، تطبيق ميگردد.

ماده ۳۲۲:

شرایط مندرج مواد (۲۸۹، ۲۹۰) این قانون در مورد قيم اعتبار داشته و سایر احکام مربوط به وصی نیز در مورد وی قابل تطبيق می باشد.

جزء چهارم - غایب و مفقود

ماده ۳۲۳:

هرگاه شخص واجد اهليت قانونی مدت یکسال و یا بیشتر از آن غایب بوده و در اثر آن مصالح وی متاثر گردد. محکمه در حالات ذیل از طرف او وکیل تعیین مینماید:

۱ - در صورتیکه مفقودالامر بوده حیات و وفات وی معلوم نباشد.

۲ - در صورتیکه محل سکونت یا اقامتگاه وی در خارج از افغانستان معلوم نبوده و اداره امور مربوط یا نظارت بر اجراات قایم مقام از جانب شخص غایب

(۲) په پورتنی صورت کښی د هغه اهليت نقصان لرونکی پوری مربوط حکمونه چه د مالونو په اداره کولو کښی ورته اجازه کړه شوی وی تطبيقی.

ماده ۳۲۲:

د دی قانون د (۲۸۹، ۲۹۰) مادو درج شوی شرطونه د قيم په باره کښی اعتبار لری او همدارنگه د وصی پوری مربوط ټول حکمونه د هغه په باره کی د تطبيق وړ دی.

څلورم جزء - غایب او ورک شوی

ماده ۳۲۳:

هغه څوک چه د قانونی اهليت لرونکی وی، که دیوه کال یا د هغی څخه د زیاتی مودی دپاره غایب شی او د دی غیابت په اثر د هغه گټی د خطر سره مخامخ شی په راتلونکی حالونو کښی به محکمه د هغه له خوا وکیل ټاکی:

۱ - په هغه حالت کښی چه ورک وی او مړی او ژوندی ئی معلوم نه وی.

۲ - په هغه حالت کښی چه د افغانستان څخه د باندی د هغه د اوسیدلو او اقامت ځای معلوم نه وی او د غایب له خوا د مربوطو کارونو اداره یا د قایم مقام په اجرااتو نظارت

ناممکن وی.

ناممکن باشد.

ماده ۳۲۴:

ماده ۳۲۴:

که غایب شخص ترمخه د ځان دپاره عام او تام وکیل ټاکلي وي او ذکر شوی وکیل د وصی پوری دټولو مربوطو شرطونو لرونکی وی، محکمه به د هغه وکالت تائیدوي او د هغی په غیر به بل څوک د وکیل په حیث ټاکي.

هرگاه شخص غایب قبلاً وکیل عام و تام برای خود گماشته باشد و وکیل مذکور واجد تمام شرایط مربوط به وصی باشد، محکمه وکالت او را تأیید و در غیر آن شخص دیگری را بحیث وکیل تعیین می نماید.

ماده ۳۲۵:

ماده ۳۲۵:

د وصی پوری ټول مربوط حکمونه د غایب شخص د وکیل په باره کښی هم د تطبیق وړدی.

تمام احکام مربوط به وصی در مورد وکیل شخص غایب نیز قابل تطبیق است.

ماده ۳۲۶:

ماده ۳۲۶:

(۱) که څوک د څلورو کلونو څخه زیات ورک شوی وی او په غالب گمان د هغه د مرگ تصور کیدلي شی، دارنگه شخص دواک لرونکی محکمی په حکم مړ پیژندل کیږي او په نورو مواردو کښی د هغی مودی تشخیص چه ترهغی وروسته، ورک شوی شخص، مړ شوی پیژندل کیږي، د محکمی رای پوری مربوط دی.

(۱) هرگاه شخصی که بیش از چهار سال مفقود گردیده و غالباً هلاک وی متصور باشد. چنین شخص به حکم محکمه با صلاحیت متوفی شناخته میشود و در سایر موارد تشخیص مدتی که بعد از آن شخص مفقود متوفی شناخته میشود، مفوض برای محکمه می باشد.

(۲) محکمه به د ورک شوی شخص د ژوند یا مرگ د معلومولو د پاره د ممکنو وسیلو څخه استفاده کوي.

(۲) محکمه در معلوم نمودن حیات و وفات شخص مفقود از وسایل ممکنه استفاده می نماید.

۳۲۷ ماده:

که د دی قانون د (۳۲۶) مادی د درج شوی حکمونو سره سم د ورک شوی شخص په مرگ حکم شوی وی، بنځه يي د مرگ د عدت په تیرولو مکلفه ده، او ټوله متروکه يي د هغه وارثینو ترمنځ تقسیمېږي چه د مرگ د حکم د صادريدو په وخت کښی د میراث حق لرونکی وپیژندل شی.

۳۲۷ ماده:

هرگاه به وفات شخص مفقود طبق احکام مندرج ماده (۳۲۶) این قانون حکم شده باشد، زوجه وی بگذشتاندن عدت وفات مکلف بوده و تمام متروکه وی بین ورثه ایکه حین اصدار حکم به وفات مستحق میراث شناخته شوند، تقسیم می گردد.

۳۲۸ ماده:

د غیابت حالت هغه وخت پای ته رسیږي چه د هغی موجهه سببونه د مینځه ولاړ شی یا غایب شخص مړ شی، او یا دا چه غایب شخص د واک لرونکی محکمی په حکم مړ شوی وپیژندل شی.

۳۲۸ ماده:

حالت غیاب وقتی ختم می گردد که اسباب موجبۀ آن از بین رفته و یا شخص غایب وفات نماید یا اینکه شخص غایب، به حکم محکمه با صلاحیت متوفی شناخته شده باشد.

پنځم جزء - قضائی مرستی

۳۲۹ ماده:

که څوک کونې او گنگ یا ږوند او کونې، یا ږوند او گنگ وی او ونه شی کړي چه خپله اراده په صریح ډول ښکاره کی، محکمه کولی شی د داسی شخص دپاره ددی قانون د (۳۰۴) مادی د درج شوو تصرفونو د مرستی دپاره، قضائی مرستیال و ټاکي.

۳۲۹ ماده:

هرگاه شخص کړ و گنگ یا کور و کړ یا کور و گنگ بوده و نه تواند اراده خود را طور صحیح ابراز نماید، محکمه می تواند به چنین شخص جهت معاونت در تصرفات مندرج ماده (۳۰۴) این قانون مساعد قضائی تعیین نماید.

۳۳۰ ماده:

د دی قانون د (۳۰۳) مادې درج شوی حکمونه په قضائې مرستیال تطبیقېږي.

۳۳۰ ماده:

احکام مندرج ماده (۳۰۳) این قانون بر مساعد قضائې تطبیق می گردد.

شپږم جزء - نظارت

جزء ششم - نظارت

۳۳۱ ماده:

(۱) محکمه کولی شي د وصی، قیم او د غایب د وکیل د اجراءاتو د مراقبت په منظور، یو څوک د ناظر په توګه وټاکي.

۳۳۱ ماده:

(۱) محکمه می تواند غرض مراقبت اجراءات وصی، قیم و وکیل از غایب، شخصی را بحیث ناظر تعیین نماید.

په هغه صورت کېنې چه مصلحت ایجاب کړي، د کار د جریان څخه مربوطه محکمه او یا څارنوال خبر کړي.

ناظر مکلف است در صورت ایجاب مصلحت، محکمه و یا څارنوال مربوط را از جریان امور مطلع گرداند.

(۲) نائب یا وکیل مکلف دی چه د ناظر استیضاح ته د مالونو د ادارې، د سندونو د تحقق او د هغې پورې مربوطه پانوپه باره کېنې ځواب ووايي.

(۲) نایب و یا وکیل مکلف است تا به استیضاح ناظر در مورد اداره اموال و تحقق اسناد و اوراق مربوط آن جواب دهد.

(۳) که نائب یا وکیل موجود نه وي، ناظر به د مربوطې محکمې څخه د نوی نائب یا وکیل د ټاکلو غوښتنه کوي.

(۳) در صورتیکه نایب یا وکیل موجود نباشد، ناظر از محکمه مربوط تعیین نایب یا وکیل جدیدی را تقاضا می نماید.

(۴) د نائب یا وکیل د ټاکلو د نېټې پورې به ناظر د داسې کارونو اجراء

(۴) تا زمان تعیین نایب و یا وکیل، ناظر به اجرای اموری

اقدام مينمايد که در تأخير آن
ضرر متصور باشد.

ماده ۳۳۲:

در مورد تعيين، عزل و استعفاء
اجرت و مسؤوليت ناظر، احکام
متعلق به نايب و يا وکیل تطبيق
می گردد.

ماده ۳۳۳:

هرگاه اسباب موجبہ نظارت از بين
برود، محکمه به وظيفۀ ناظر
خاتمه ميدهد.

جزء هفتم - مؤيدات

ماده ۳۳۴:

(۱) هرگاه وصی در وظيفيکه
طبق احکام اين قانون به اجرای آن
مکلف باشد، مرتکب قصوری
گردیده يا در اجرای قرار صادره
محکمه اهمال ورزد، محکمه
میتواند با در نظر گرفتن جزأهای
پیش بینی شده قانون جزاء، وصی
را به جريمۀ نقدي که از ده هزار
افغانی متجاوز نباشد يا
محرومیت از کل اجرت يا
قسمتی از آن و عزل يا بيکی
از آنها محکوم نماید.

کولو ته اقدام کوی چه په تأخير کښی
یې ضرر تصور کیدای شی.

ماده ۳۳۲:

د ناظر د ټاکلو، عزل، استعفی
اجوری او مسؤولیت په باره کښی، د
نائب یا وکیل پوری مربوط حکمونه
تطبيقیږی.

ماده ۳۳۳:

که د نظارت موجبہ سببونه د مینځه
ولاړ شی، محکمه به د ناظر وظيفي ته
خاتمه ورکوی.

اووم جزء - جزاگانې

ماده ۳۳۴:

(۱) که وصی په هغه وظيفو کښی چه د
دی قانون د حکمونو سره سم د هغی په
اجرا کولو مکلف وی، د قصور
ارتکاب کوونکی شی یا د محکمی په
صادر شوی قرار کښی اهمال
وکی، محکمه کولی شی، د قانون د
ټاکل شوو جزاگانو په نظر کښی نیولو
سره، وصی په نقدي جريمی چه دلس
زرو افغانیو څخه زیاته نه وی سره
دټولی اجوری یا د هغی د یوی برخی
په محرومیت او په عزل یا د ذکر شوو
جزاگانو څخه په یوی محکوم کی.

(۲) په هغه صورت کېنې چه وصی د جزاء ورکولو لارمی چاری بی له دی چه د اهلیت نقصان لرونکی ته ضرر ورسپړی جبیره کی یا محکمی ته قانع کوونکی عذرونه ښکاره کی، محکمه کولی شی چه د هغه په براءت یا د دی مادی د درج شوو جزاگانو په تخفیف حکم وکی.

(۲) در صورتیکه وصی امور مستلزم مجازات فوق را بدون اینکه شخص ناقص اهلیت متضرر گردد، جبران یا اعذار مقنعه نزد محکمه ارائه نماید. محکمه می تواند به براءت وی یا تخفیف مجازات مندرج این ماده حکم نماید.

۳۳۵ ماده:

ماده ۳۳۵:

که نائب هغه وظیفی چه د دی قانون د درج شوو حکمونو سره سم د هغی په اجراء کولو مکلف دی اخلال کی او د هغی په سبب د اهلیت نقصان لرونکی شخص ته خساره ورسپړی، د هغه مسؤولیت د خساری په جبیره کولو کېنې، په اجوره باندی د نیول شوی وکیل د مسؤولیت د حدودو تابع دی.

هرگاه نایب وظایفی را که طبق احکام مندرج این قانون به اجرای آن مکلف می باشد اخلال نموده و به سبب آن خساره به شخص ناقص اهلیت وارد گردد. م مسؤولیت وی در جبران خساره تابع حدود مسؤولیت وکیل به اجرت می باشد.

۳۳۶ ماده:

ماده ۳۳۶:

ددی قانون د (۳۳۵، ۳۳۴) مادو درج شوی حکمونه په قیم، په قضائی مرستیال، د غایب په وکیل، په خاص وصی، او مؤقتی وصی تطبیقپړی.

احکام مندرج مواد (۳۳۵، ۳۳۴) این قانون بر قیم، مساعد قضائی، وکیل از غایب و وصی خاص و وصی مؤقت تطبیق می گردد.

دوه یم قسمت

حکمي اشخاص

لومړۍ مبحث - عمومي حکمونه

۳۳۷ ماده:

حکمي شخص هغه معنوي شخص دی چه د حقوقي اهليت لرونکی وی او د ټاکلو هدفونو په اساس د جمعيت يا مؤسسي، يا شرکت په شکل تشکيلېږي.

۳۳۸ ماده:

حکمي شخصيت په دوه نوعه دی:
۱ - عمومي عام شخصيت چه د دولت رکنونو، فرعي ادارو د هغی د مربوطو شعبو سره او عمومي تأسيساتو ته شامل دی.

۲ - خاص حکمي شخصيت، چه د خصوصي افرادو د ارادي څخه پيدا کېږي لکه وقف، جمعيتونه، مؤسسي، مدني يا تجارتي شرکتونه مگر دا چه قانون دارنگه شخصيتونه عام کړي وی.

۳۳۹ ماده:

د هغه اشخاصو مجموعه چه ديو حکمي شخصيت د شرطونو او

قسمت دوم

اشخاص حکمي

مبحث اول - احکام عمومي

۳۳۷ ماده:

شخص حکمي، شخصيت معنويست که واجد اهليت حقوقي بوده و بنابر اهداف معين بشکل مؤسسه، شرکت يا جمعيت تشکيل ميگردد.

۳۳۸ ماده:

شخصيت حکمي دو نوع است:
۱ - شخصيت حکمي عام که شامل دولت، ارکان، ادارات فرعي يا شعبات مربوط به آن و تأسيسات عامه می باشد.

۲ - شخصيت حکمي خاص که ناشی از اراده افراد خصوصي بوده به شکل جمعيت ها، وقف، مؤسسات، شرکتهای مدني يا تجارتي و امثال آن بوجود آمده باشد، مگر اينکه قانون چنين شخصيت ها را عام قرار داده باشد.

۳۳۹ ماده:

مجموع اشخاصيکه واجد شرايط و عناصر لازمه یک شخصيت

حکمی هستند، توسط قانون
بحیث شخص حکمی شناخته شده
می توانند.

ماده ۳۴۰:

هر شخص حکمی دارای مثل می
باشد که از اراده آن نمایندگی
می نماید.

ماده ۳۴۱:

شخص حکمی دارای جمیع
حقوقیست که توسط قانون تعیین
گردیده، مگر حقوقی که منحصربه
شخصیت حقیقی باشد.

ماده ۳۴۲:

(۱) شخصیت حکمی دارای
خصوصیات آتی می باشد:
۱ - حقوق و وجایب مالی مستقل.

۲ - اهلیتی که در اساسنامه آن
تحدید گردیده و قانون آنرا مجاز
دانسته باشد.

۳ - حق اقامه و دفع دعوی.

۴ - داشتن اقامتگاه مستقل و آن
عبارت از محلی است که در آنجا
اداره مرکزی آن واقع است.

(۲) شرکتهای که مرکز اصلی آن در

عناصرو لرونکی دی، د قانون په
وسيله د حکمی شخص په حیث پیژندل
کیدای شی.

ماده ۳۴۰:

هر حکمی شخص دیو مثل
لرونکی وی چه د هغه د ارادی
نماینده کوی.

ماده ۳۴۱:

حقیقی شخصیت د ټولو هغو حقوقو
لرونکي دی چه د قانون په وسیله ټاکل
شوی دی. مگر هغه حقوق چه د حقیقی
شخصیت پوری منحصر وی.

ماده ۳۴۲:

(۱) حکمی شخصیت د راتلونکو
خصوصیاتو لرونکی دی:
۱ - ځانگړی مالي حقوق او وجایب.

۲ - د هغه اهلیت چه په اساسنامی
کښی تحدید شوی او قانون هغه مجاز
گڼلې وی.

۳ - د اقامه حق او د دعوي دفع.

۴ - داوسیدلو د ځانگړی ځای لرل او
هغه د هغه ځای څخه عبارت دی چه په
کښی یې مرکزی اداره واقع وی.

(۲) دکومو شرکتونو چه اصلي مرکز د

باندی وی او ځانګې یې په افغانستان کښی د قانون سره سم اجازه ورکول شوی وی، د هغی مرکزې اداره د افغانستان د قانون له نظره دهغه ځای څخه عبارت ده چه په افغانستان کښی یې فعالیتونو اداره موجوده ده.

دوه یم مبحث - وقف

۳۴۳ ماده:

وقف عبارت دی د مالکانه تصرف څخه د مال بندول او دګټی ورکول یې دی د خیر کارونو ته.

۳۴۴ ماده:

وقف، حکمی شخصیت دی او د اساسنامی په وسیله تثبیتېږی.

۳۴۵ ماده:

د وقف پوری د مربوطو چارو د پاملرنی د پاره د او قافو په نامه یوه دولتی اداره موجوده ده، چه د هغی عایدات او مصرفونه د وقف د لارمې شرطونو سره سم د هغی د اساسنامی په حدودو کښی اداره او مراقبت کوی. مگر دا چه خاصو قوانینو بل ډول حکم کړی وی.

۳۴۶ ماده:

وقف د ځانګړی حقوقو او وجایبو لرونکی دی د هغه قرضونو په ورکولو مکلف دی چه د اساسنامی د شرطونو

خارج بوده و شعبات آن در افغانستان مطابق به قانون اجازه داده شده باشد، مرکز اداره آن نظر به قانون افغانستان عبارت است از محلیکه در افغانستان اداره فعالیت های آن قرار دارد.

مبحث دوم - وقف

ماده ۳۴۳:

وقف عبارت است از حبس مال از تصرف مالکانه و بذل منفعت آن به امور خیریه.

ماده ۳۴۴:

وقف، دارای شخصیت حکمی است که توسط اساسنامه تثبیت می گردد.

ماده ۳۴۵:

برای واریسی امور مربوط به وقف اداره دولت بنام اوقاف وجود دارد که عواید و مصارف آنرا مطابق به شرایط لارمه وقف بر وفق اساسنامه آن، اداره و مراقبت مینماید. مگر اینکه قوانین خاص طور دیگری حکم کرده باشد.

ماده ۳۴۶:

وقف دارای حقوق و وجایب مالی مستقل بوده و به پرداخت دیونیکه طبق شرایط اساسنامه به مصرف

سره سم مصرف شوی وی.

رسیده، مکلف می باشد.

ماده ۳۴۷:

د وقف صحت، د هغی څخه رجوع په مصرفونو او لازمي شرطونو کښی تغییر یا د وقف کړه شوی مال بدلول، د وقف کوونکی له خوا هغه وخت اعتبار لری، چه په مربوطو دفترونو کښی ثبت شوی وی.

ماده ۳۴۷:

صحت وقف، رجوع از آن و هرگونه تغییر در مصارف و شرایط لازمه و یا معاوضه مال موقوفه، وقتی از طرف وقف کننده اعتبار دارد که در دفاتر مربوط ثبت گردیده باشد.

ماده ۳۴۸:

د دی قانون د (۳۴۷) مادی درج شوی اجراءات په خاصو دفترونو کښی چه د اسنادو د ثبت په اداره کښی د دی منظور د پاره ټاکل شوی، ثبتیږی.

ماده ۳۴۸:

اجراءات متذکره ماده (۳۴۷) این قانون در دفاتر خاصیکه در اداره ثبت اسناد به این منظور تعیین گردیده به ثبت میرسد.

ماده ۳۴۹:

که د ثبت کوونکی سره د وقف د سند په باره کښی کومه مانع ظاهره شی موضوع د پریکړی او تصمیم د پاره مربوطی محکمی ته استول کیږی.

ماده ۳۴۹:

هرگاه نزد ثبت کننده راجع به اعتبار سند وقف مانعی ظاهر گردد، موضوع غرض انفصال و اخذ تصمیم به محکمه مربوط رجعت داده میشود.

ماده ۳۵۰:

که وقف د دی قانون د درج شوو حکمونو سره سم صورت نه وی موندلی، د اعتبار وړ نه گڼل کیږی.

ماده ۳۵۰:

هرگاه وقف طبق احکام مندرج این قانون صورت نگرفته باشد، مدار اعتبار شناخته نمی شود.

ماده ۳۵۱:

د وقف د استحقاق څخه محرومیدل یا د وقف څخه رجوع کول په مربوطی

ماده ۳۵۱:

حرمان از استحقاق و یا رجوع از وقف در محکمه مربوط صورت

محکمی کینی صورت مومی. هغه اشخاصو ته چه د محرومیدو یا د استحقاق څخه یې د رجوع کولو اراده شوی، د موضوع څخه خبر ورکول کیږي، چه خپل دلیلونه محکمی ته ښکاره کي.

۳۵۲ ماده:

که د وقف سند په داسی تصرف چه قانوناً منع یا باطل وی مشتمل وی یا وقف کوونکی قانونی اهلیت ونه لری، داسنادو د ثبت اداره به په داسی مواردو کینی د هغی ثبت کولو ته اقدام نه کوی.

۳۵۳ ماده:

که وقف د غیر صحیح شرط پوری مشروط شوی وی، وقف صحیح او شرط باطل دی.

۳۵۴ ماده:

(۱) وقف په دایمي یا مؤقتي توگه جواز لری.

(۲) وقف د جومات او عامه مؤسسو د پاره په مؤقتي توگه صورت نه شی موندلی.

(۳) خاص وقف مؤقتی دی او د وقف کوونکی دوو طبقو اولادی څخه زیات جواز نه لری.

میگیرد. موضوع به اشخاصیکه حرمان یا رجوع از استحقاق شان داده شده ابلاغ می گردد، تا دلایل خود را به محکمه ارائه نمایند.

۳۵۲ ماده:

هرگاه سند وقف مشتمل بر تصرفیکه قانوناً ممنوع و یا باطل بوده و یا وقف کننده فاقد اهلیت قانونی باشد، اداره ثبت اسناد در همچو موارد به ثبت آن اقدام نمی نماید.

۳۵۳ ماده:

هرگاه وقف به شرط غیر صحیح مشروط گردیده، وقف صحیح و شرط باطل شناخته می شود.

۳۵۴ ماده:

(۱) وقف بطور دائمی یا مؤقت جواز دارد.

(۲) وقف برای مسجد و مؤسسات عامه طور مؤقت صورت گرفته نمی تواند.

(۳) وقف خاص مؤقت بوده و به زیاده از دو طبقه اولاد وقف کننده جواز ندارد.

۳۵۵ ماده:

د خيريه امورو وقف هغه وخت جواز لری چه د اسلام د سپيڅلي دين او ملي منافعو له نظره د خير کار وگڼل شي.

ماده ۳۵۵:

وقف به امور خيريه وقتي جواز دارد که از نظر احکام دين مقدس اسلام و منافع ملي، امر خيريه شناخته شود.

۳۵۶ ماده:

(۱) د منقولو او نا منقولو مالونو وقف جواز لری.

ماده ۳۵۶:

(۱) وقف اموال منقول و غير منقول جواز دارد.

۳۵۷ ماده:

(۲) پسه نامنقولو مالونو کښي ديو شريک جزء وقف جواز نه لری، مگر دا چه جلا او ټاکل شوی وی.

۲) وقف جزء مشاع در اموال غير

منقول جواز ندارد، مگر در صورتیکه مفزر و معين گردیده باشد.

۳۵۷ ماده:

د هغو شرکتونو سهمونه چه مجاز فعالیت لری، وقف کيدای شي.

ماده ۳۵۷:

اسهام شرکتهاي که فعالیت مجاز دارند وقف شده می تواند.

۳۵۸ ماده:

د وقف کوونکی اظهارات د وقف کره شوی مال په باره کښي د لفظونو او معني گانو په اساس اعتبار لری.

ماده ۳۵۸:

اظهارات وقف کننده در مورد مال موقوفه حسب الفاظ و معانی آن اعتبار دارد.

۳۵۹ ماده:

(۱) وقف کوونکی نه شی کولي چه دټول یا دیوی حصی عام وقف څخه رجوع وکی مگر د هغی د مصرفونو د لارو دپاره کولی شی چه د دی قانون د حکمونو په حدودو کښي د ثبت په وخت کښي، شرطونه ټاکلی شي.

ماده ۳۵۹:

(۱) وقف کننده نمی تواند از تمام و یا قسمتی از وقف عام رجوع نماید. اما برای جهات مصرف آن شروطی را در حدود احکام این قانون هنگام ثبت وقف تعیین نموده می تواند.

۲) وقف کوونکی نه شی کولی چه د

۲) وقف کننده نمی تواند در وقف

جومات او عمومي تأسيساتو په وقف
کښی یا کوم شی چه ورته وقف شوی
تغییر راوړی.

۳۶۰ ماده:

د وقف په عمومي شرطونو کښی تغیر
په صریحه توگه او د دی قانون د درج
شوو حکمونو سره سم صورت نیسی.

۳۶۱ ماده:

وقف کوونکی کولی شی چه د دی
قانون د حکمونو په حدود وکښی د
وقف د ثبت په وخت کښی د
راتلونکو حقوقو څخه استفاده شرط
کی:

۱ - ورکول او محرومول.

۲ - زیاتوالي او نقصان.

۳ - تغیر.

۴ - بدلول.

۳۶۲ ماده:

د وقف کړه شوی مال بدلول د اوقافو د
اداری د منظوریډو وروسته په مربوط
دفتر کښی ثبتیږی.

۳۶۳ ماده:

د وقف کوونکی اقرار یا دبل چا د
شخص د نسب په باره کښی چه قرائن

مسجد و تأسيسات عامه و
چیزیکه به آنها وقف گردیده تغییر
وارد نماید.

۳۶۰ ماده:

تغیر در شروط مصارف وقف
عام طور صریح و مطابق به احکام
مندرج این قانون صورت میگیرد.

۳۶۱ ماده:

وقف کننده می تواند در
حدود احکام این قانون
استفاده از حقوق آتی را هنگام
ثبت وقف خاص شرط
گذارد:

۱ - اعطاء و حرمان.

۲ - زیادت و نقصان.

۳ - تغیر.

۴ - مبادلہ.

۳۶۲ ماده:

مبادلہ مال موقوفه پس از منظوری
اداره اوقاف در دفتر مربوط ثبت
می گردد.

۳۶۳ ماده:

اقرار وقف کننده یا غیر راجع به نسب
شخص، در حالیکه قرائن به عدم

صدق اقرار موجود باشد، بر موقوف
عليهم تاثیر ندارد.

د اقرار په دروغو موجود وی، په وقف
کړه شوو تاثیر نه لری.

فرع اول - استحقاق در وقف

لومړی فرعه - په وقف کښی حق لرل

ماده ۳۶۴:

۳۶۴ ماده:

هرگاه در وقف به اقارب منظور وقف
غير معين يا محل مصرف آن موجود
نبوده و يا اصلاً به آن مصرف ضرورت
احساس نگردیده و يا اینکه حاصلات
وقف بیش از اندازه مصرف مورد
ضرورت باشد، حاصلات وقف
تماماً و يا قسمت باقیمانده آن
به اجازه محکمه به اولاد والدین و
اقارب محتاج وقف کننده به
اندازه ضرورت هر کدام بمصرف
میرسد.

که وقف خپلوانو ته شوی وی او د وقف
کوونکی مقصد معلوم نه وی، یا د
مصرف خای معلوم نه وی یا ورته
بیخی د مصرف کولو د ضرورت
احساس نه وی یا دا چه د وقف
حاصلات د ضرورت وړ مصرف څخه
زیات وی، د وقف ټول حاصلات یا د
هغی پاتی برخه د محکمی په اجازه د
والدینو په اولاد او د وقف کوونکی په
نږدی محتاجو خپلوانو د هریو د
ضرورت په اندازی په مصرف رسیږی.

ماده ۳۶۵:

۳۶۵ ماده:

(۱) وقف کننده نمی تواند بیش از
ثلث مال خود را به اشخاص غیر
وارث یا به بعضی از ورثه و یا
امور خیریه وقف نماید.

(۱) وقف کوونکی نه شی کولی چه د
خپل مال د درېیمي حصی څخه زیات
غیر وارث خلکو ته یا ځینی وارثینو ته
یا د خیرکارونو ته وقف کی.

(۲) ثلث مال به تناسب دارائی
شخص هنگام وفات او سنجش
می گردد.

(۲) د مال درېمه حصه دشخص
د شتمنی په تناسب د هغه د مرگ په
وخت کښی سنجول کیږی.

ماده ۳۶۶:

۳۶۶ ماده:

(۱) وقف کننده می تواند جمیع مال
خود را به تمام ورثه اش وقف نماید.

(۱) وقف کوونکی کولی شی چه خپل
ټول مال گردو وارثینو ته وقف کی.

(۲) که وقف کوونکی د مرگ په وخت کښی وارث ونه لری، کولی شی چه خپل ټول مال هرچاته چه يي غواړی وقف کی.

۳۶۷ ماده:

(۱) د وقف کوونکی اولاد، میره یا ښځه او د هغه والدین هغه وخت د وقف څخه ددریمی حصي مال څخه زیات د حق خاوندان کیږی چه د هغوی د میراث وړلو حق په کوم سبب نه وی ساقط شوی، د استحقاق ویشل د میراث د حکمونو سره سم عملی کیږی او د هغوی د مرگ په صورت کښی اولادونو ته يي نقلیږی.

(۲) که د حق لرونکو څخه کوم یو ترمرخه یوه اندازه مال بی له عوض څخه د وقف کوونکی څخه اخیستی وی، د هغه استحقاق د وقف د مال څخه ساقطیږی. که يي د خپل استحقاق څخه کم مال اخیستی وی د هغی د تفاوت د دی قانون د (۳۶۸) مادی د حکمونو په نظر کښی نیولو سره، مستحق کیږی.

۳۶۸ ماده:

وقف کوونکی کولی شی دخپل اولاد وقف کړی شوی مال استحقاق چه د هغه په ژوند کښی مړه شوی وی، د

(۲) اگر وقف کننده حین وفات وارث نداشته باشد، می تواند جمیع مال خود را به هر جهت خیریه که بخواهد وقف نماید.

ماده ۳۶۷:

(۱) اولاد، زوج یا زوجه و والدین شخص وقف کننده که حین وفات موجود باشند، وقتی از وقف بیش از ثلث مال مستحق می گردند که حق ارث شان به سببی از اسباب، ساقط نگردیده باشد. توزیع استحقاق مطابق به احکام میراث عملی گردیده و در صورت وفات آنها به اولاد شان منتقل می گردد.

(۲) اگر یکی از مستحقین قبلاً به اندازه حصه خود مالی را بدون عوض از وقف کننده دریافت نموده باشد، استحقاق وی از مال موقوفه ساقط می گردد. در صورتیکه کمتر از استحقاق خود دریافت نموده باشد تفاوت آنرا با در نظر داشت احکام ماده (۳۶۸) این قانون مستحق می گردد.

ماده ۳۶۸:

وقف کننده می تواند استحقاق مال موقوفه اولاد خود را که در حال حیاتش وفات نموده است، برای

مړې فرعي ته د دې قانون د (۳۶۷) مادې د حکمونو سره سم تسليم کي، په دې شرط چه ذکر شوي فرعه د وقف کوونکي د مړيني تر مخه ژوندي وي.

۳۶۹ ماده:

که څوک د دې قانون د (۳۶۷) مادې د حکمونو سره سم د وقف کړي شوي مال مستحق گرځيدلي وي، هيڅوک نه شي کولي چه هغه د ټول يا د يوي برخي څخه محروم کي، او يا داسي شرط کښيښودل شي چه د استحقاق څخه د محروميدو موجب وگرځي، مگر د دې قانون د درج شوو حکمونو سره سم.

۳۷۰ ماده:

کوم قتل چه ميراث وړونکي د ميراث څخه محرومه وي، د وقف کړي شوي مال څخه د هغه د استحقاق مانع کيدونکي هم گرځي.

۳۷۱ ماده:

(۱) که وقف کوونکي داسي شخص چه د دې قانون د حکمونو سره سم ثابته حصه ولري، د وقف څخه محروم کي، د هغه ثابته شوي حصه ورکول کيږي او پاتي په نورو اشخاصو چه د وقف څخه محروم شوي نه دي په

فرع متوفي نموده مطابق به احکام ماده (۳۶۷) اين قانون تسليم نمايد. مشروط بر اينکه فرع مذکور قبل از وفات وقف کننده حیات داشته باشد.

۳۶۹ ماده:

شخصي را که مطابق به احکام ماده (۳۶۷) اين قانون مستحق مال موقوفه گريده، نمی توان تماماً و يا قسماً از آن محروم نمود و يا چنان شرطی گذاشت که موجب حرمان استحقاق وي گردد، مگر مطابق به احکام مواد مندرج اين قانون.

۳۷۰ ماده:

قتلي که وارث را از ميراث محروم می سازد، مانع استحقاق وي از مال موقوفه نیز ميگردد.

۳۷۱ ماده:

(۱) هرگاه وقف کننده، شخصي را که مطابق احکام اين قانون د وقف حق ثابت داشته باشد، از وقف محروم سازد، سهم ثابته وي برايش داده شده و متباقي آن بر اشخاص ديگريکه از وقف محروم نگريده

اند، به تناسب اسهام وقف شان
توزيع کيږي.

وقف کښی د هغوی د حصو په تناسب
توزيع کيږي.

(۲) ادعای سهم ثابته تا
یکسال از وفات وقف کننده قابل
اعتبار است.

(۲) د ثابتی حصی دعوی د وقف
کوونکی د مړینی وروسته تر یوه کال
پوری د اعتبار وږده.

ماده ۳۷۲:

تنازل موقوف علیه از
استحقاق خود یا اقرار وی به
تمام یا قسمتی از آن برای غیر
جواز ندارد.

۳۷۲ ماده:
که وقف کړی شوی دخپل استحقاق
څخه تیرشی یابل چاته د ټول یا یوی
برخی اقرار وکی، د هغه دا کار جواز
نه لری.

ماده ۳۷۳:

هرگاه وقف کننده شرطی گذارد که
مخالف منافع ملی، مصلحت وقف یا
مستحقین باشد، وقف صحیح اما
شرط از اعتبار ساقط میگردد.

۳۷۳ ماده:
که وقف کوونکی داسی شرط کښيږدی
چه د وقف د ښيگڼو یا د حق لرونکو د
ښيگڼو مخالف وی، وقف صحیح
دي مگر شرط د اعتبار وږ نه دی.

ماده ۳۷۴:

منزلیکه به مقصد سکونت وقف
گردیده انتفاع از آن بغیر از سکونت
یا منزلیکه برای انتفاع غیر از
سکونت وقف گردیده، سکونت در
آن مجاز میباشد. مشروط بر اینکه
محمکه به خلاف آن قرار صادر
نکرده باشد.

۳۷۴ ماده:
کوم کور چه د اوسیدلو دپاره وقف
شوی وی د هغی څخه بی د اوسیدلو
بله گټه اخیستل یا کوم کور چه بی د
اوسیدلو بل شی ته وقف شوی وی،
اوسیدل په هغی کښی مجاز دی، خو
په دی شرط چه محکمې د هغی په
خلاف قرار نه وی صادر کړي.

ماده ۳۷۵:

(۱) هرگاه وقف بر طبقات مرتب
گردیده باشد. اصل فرع غیر خود را

۳۷۵ ماده:
(۱) که وقف په طبقو مرتب شوی
وی، اصل د بل چا فرعه نه

محبوب نمی سازد. در صورت وفات اصل، استحقاق وی به فرع وی انتقال می نماید.

محبوبی، که اصل می شی نو د هغه استحقاق د هغه فرعی ته انتقالیږي.

(۲) تقسیم حاصلات وقف به اثر از بین رفتن یک طبقه تغییر نمی نماید. در این صورت اسهام از یک فرع بفرع دیگر مطابق به احکام مندرج فقره اول این ماده انتقال می نماید. مگر در صورتیکه عدم تغییر در آن موجب حرمان یکی از مستحقین وقف گردد.

(۲) د وقف د حاصلاتو تقسیم د یوی طبقې د مینځه تللو په سبب تغییر نه کوي، په دی صورت کښی حصی د یوی فرعی څخه بلی فرعی ته د دی مادی د لومړی فقری د درج شوو حکمونو سره سم نقلیږي، مگر په هغه صورت کښی چه که په کښی تغییر رانشی نو دیوه حق لرونکی د محرومیدو موجب گرځي.

ماده ۳۷۶:

۳۷۶ ماده:

(۱) هرگاه وقف بر طبقات مرتب گردیده و در یکی از طبقات مستحق موجود نباشد. استحقاق وقف مطابق به احکام این قانون به طبقه بعدی انتقال می نماید.

(۱) که وقف په طبقو مرتب شوی وی او په یوی طبقه کښی حق لرونکی پیدانه شی، د وقف استحقاق د دی قانون د حکمونو سره سم د هغی څخه وروسته طبقی ته نقلیږي.

(۲) اگر در طبقه اولی بعداً مستحق موجود شود استحقاق شان مجدداً اعاده می گردد.

(۲) که په لمړنی طبقه کښی وروسته حق لرونکی پیدا شی د هغوی حق بیرته اعاده کیږي.

فرع دوم - تقسیم وقف

دوه یمه فرعه - د وقف تقسیم

ماده ۳۷۷:

۳۷۷ ماده:

(۱) وقف کننده باید در سند وقف سهم مستحقین را مفرز و معین نماید. اگر سهم مطابق به شروط

(۱) وقف کوونکی باید چه د وقف په سند کښی د حق لرونکو حصه جلا او وټاکي. که د وقف کوونکی د شرطونو

وقف کننده به عده از مستحقین متعلق گردد، آنها می توانند تفریز اسهام شان را مطالبه نمایند.

سره سم، حصه د یو خو حق لرونکی پوری تعلق ونیسي، هغوی کولي شی چه د خپلو حصو د جلا والی غوښتنه وکی.

(۲) اگر مال موقوفه قابل تقسیم نبوده و یا در تقسیم آن ضرر کلی متصور باشد، مطالبه فروش و تقسیم قیمت آن به تناسب سهم هر یک از مستحقین صورت گرفته می تواند.

(۲) که وقف کره شوی مال نه شو تقسیمیدلی او یا یی په تقسیم کښی کلي ضرر متصور وو، د خرڅولو غوښتنه او د هغی د قیمت تقسیم د هر یو حق لرونکی د حصي په تناسب صورت موندلی شی.

ماده ۳۷۸:

ناظر وقف عامه می تواند تقسیم وقف و تفریز سهم مربوط بوقف عامه را مطالبه نماید.

د عمومی وقف ناظر کولی شی چه د وقف د تقسیم او د عمومی وقف پوری د مربوطی حصي جلا والي و غواړی.

ماده ۳۷۹:

تقسیم وقف به اثر در خواستی که به محکمه تقدیم می شود صورت می گیرد. تقسیم انجام شده قابل فسخ نمی باشد.

د وقف تقسیم د هغی غوښتنی په اثر چه محکمی ته وړاندی کیږی صورت نیسي، ترسره شوی تقسیم نه فسخه کیږی.

فرع سوم - اداره وقف

درېمه فرع - د وقف اداره

ماده ۳۸۰:

وقف کننده در سند وقف، شخصی را برای نظارت در امور اداره، دوران انداختن مال موقوفه و توزیع حاصلات آن بر مستحقین به تناسب

وقف کوونکی به د وقف په سند کښی یو شخص د وقف شوو مالونو د اداری چارو د نظارت د پاره او د هغی په دوران کي اچولو او په مستحقینو د

دوي د حصو په تناسب د حاصلاتو د توزيع کولو د پاره چه د وقف سند په کښی تصریح شوی وی، ټاکي. د هغه د وظیفو او صلاحیتونو حدود به دهغه چا چه وروسته نظارت کوی، ټاکي.

۳۸۱ ماده:

ناظر نه شي کولي بي د محکمې د اجازي د وقف په حساب دپور غوښتنه وکي، د عادي التزاماتو قبلول د دی مقصد د پاره چه د وقف اداره پري وشي او په دوران کښی واچول شي دپورتنی حکم څخه مستثنی دی.

۳۸۲ ماده:

که محکمه وقف کړه شوی مال تقسیم کي یا د حق لرونکو حصه په کښی ترمخه ټاکل شوی وی، نو هریو حق لرونکی چه د قانونی اهلیت لرونکی وی د محکمې له خوا د خپلی مربوطی حصي د ناظر په حیث ټاکل کيږي.

۳۸۳ ماده:

د عمومی وقف نظارت د اوقافو د اداری وظیفه ده. دا اداره به د وقف کړه شوو مالونو پوری مربوطی چاری د اساسنامی سره سم تنظیم، تصرف او اداره کوی.

اسهام شان که در سند وقف تصریح شده باشد، تعیین نموده، حدود وظایف و صلاحیت وی را با شخصی که بعداً نظارت میکند تعیین مینماید.

ماده ۳۸۱:

ناظر نمی تواند بدون اجازه محکمه به حساب وقف، مطالبه قرض نماید. قبول تعهدات عادی بمنظور اداره وقف و به دوران انداختن آن از ین حکم مستثنی می باشد.

ماده ۳۸۲:

هر گاه محکمه مال موقوفه را تقسیم و یا سهم مستحقین در آن قبلاً تعیین گردیده باشد، از طرف محکمه هر یک از مستحقین در صورتیکه واجد اهلیت قانونی باشد. بحیث ناظر سهم مربوط به خود تعیین می گردد.

ماده ۳۸۳:

نظارت وقف عام از وظیفه اداره اوقاف می باشد. این اداره امور مربوط به اموال موقوفه را مطابق اساسنامه خود تنظیم، تصرف و اداره می نماید.

۳۸۴ ماده:

محکمه نه شی کولی د وقف شوو مالونو د ادارې دپاره دیوه څخه زیات ناظر وټاکي، مگر په هغه صورت کښی چه دیوه څخه په زیاتو کښی گټه متصوره وی. په دی حالت کښی محکمه واک لری چه زیات ناظران وټاکي او کولی شی چه د هریو د پاره د وقف یوه برخه تخصیص کی، هر ناظر د خپلی ادارې په ټاکلي ساحه کښی مستقل دی.

۳۸۴ ماده:

محکمه نمی تواند برای اداره مال موقوفه بیش از یک ناظر تعیین نماید. مگر اینکه در تعدد شان مصلحت متصور باشد. درین صورت محکمه صلاحیت هر یک از ناظرین را تعیین نموده و می تواند بهر یک شان قسمتی از وقف را تخصیص بدهد. هر ناظر در اداره ساحه معینه خود مستقل می باشد.

۳۸۵ ماده:

که یوه حق لرونکی د وقف د نظارت حق ولری، نوبل شخص د وقف د ناظر په حیث نه شی ټاکل کېدای، په هغه صورت کښی چه د حق لرونکو په مینځ کې داسی څوک پیدا شی چه د نظارت اهلیت ولری محکمه به د هغه ناظر د ولایت پای چه ترمخه ټاکل شوی اعلاموی.

۳۸۵ ماده:

هرگاه از مستحقین اهلیت نظارت وقف را داشته باشد، شخصی دیگری بحیث ناظر وقف تعیین شده نمیتواند. در صورتیکه در بین مستحقین شخص واجد اهلیت نظارت موجود گردد، محکمه ختم ولایت ناظر دیگر را که قبلاً تعیین گردیده اعلام می دارد.

۳۸۶ ماده:

ناظر په وقف شوو مالونو کښی امین او د حق لرونکو له خوا وکیل گڼل کیږی.

۳۸۶ ماده:

ناظر در برابر مال موقوفه امین واز طرف مستحقین وقف وکیل شناخته می شود.

۳۸۷ ماده:

ناظر مکلف دي چه ټول مصروفونه د هغه طرز العمل سره سم چه محکمی

۳۸۷ ماده:

ناظر مکلف است تمام مصارف را مطابق به طرزالعملیکه محکمه

ټاکلي تر سره کي مگر دا چه روان
عرف دهغي مخالف وي.

تعيين نموده بعمل آرد، مگر اينکه
عرف جاريه مخالف آن باشد.

۳۸۸ ماده:

(۱) که وقف شوو مالونو ته يا د هغي
حاصلاتو ته د ناظر د کلي قصور څخه
ضرر ورسپړي د رسيدلي خساري
دجيري مسؤل دی.

۳۸۸ ماده:

(۱) هرگاه ضرری از تقصیر کلی ناظر
بر اموال موقوفه و یا حاصلات آن
عايد گردد، مسؤل جبران خساره
وارده می باشد.

(۲) که رسيدلي ضرر د ناظر د جزئي
قصور څخه پيدا شوی وي نو هغه وخت
درسيدلي ضرر ضامن گڼل کيږي چه د
نظارت وظيفه د اجوري په مقابل کښي
اجراء کی.

(۲) اگر ضرر عايد ناشی از تقصیر
جزئی ناظر باشد، وقتی مسؤليت
جبران خساره به وی عايد می گردد که
وظیفه نظارت را در مقابل اجرت
اجرا نماید.

۳۸۹ ماده:

(۱) که د وقف د حسابونو پوري
مربوطه دعوی په محکمه کښي دایره
وی او ناظر د سندونو په ښکاره کولو
مکلف شی نو په هغه صورت کښي چه
ناظر ونه شی کولي چه خپل حسابونه
په ټاکلي موده کښي په مستنده توگه
ښکاره کی یا د حسابونو د تصفيي په
باره کښي د محکمي دامرونو اطاعت
ونکري محکمه کولي شی چه هغه په
نقدي جزاء چه د پنځو زرو افغانیو
څخه زیاته نه وی محکوم کی. د
تکراریدو په صورت کښي ترلس زرو
افغانیو پوري محکومیدای شی.

۳۸۹ ماده:

(۱) هرگاه دعوی مربوط به
حسابات وقف در محکمه دایره
ناظر به ارائه اسناد مکلف گردد.
در صورتیکه ناظر نتواند حسابات
خود را در میعاد معین طور مستند
ارائه نماید یا اوامر محکمه را در
مورد تصفیه حساب اطاعت نه
نماید، محکمه می تواند وی را به
جزای نقدی که متجاوز از پنج
هزار افغانی نباشد محکوم
نماید. در صورت تکرار به جزای
نقدی الی ده هزار افغانی محکوم
شده می تواند.

(۲) حرمان ناظر از تمام يا قسمتی از اجرت نظارت نیز جواز دارد.

ماده ۳۹۰:

هرگاه ناظر در مورد تأخیر حسابات عذر معقولی ارائه نماید. محکمه می تواند به برائت وی یا تخفیف مجازات مندرج ماده (۳۸۹) این قانون حکم نماید.

ماده ۳۹۱:

هرگاه حین رسیدگی به دعوی مربوط به وقف اسباب موجب عزل ناظر موجود گردد، محکمه میتواند بعزل وی از نظارت حکم نماید.

ماده ۳۹۲:

محکمه تا وقتی که حکم دعوای مربوط به وقف کسب قطعیت نماید، شخص دیگری را موقتاً بحیث ناظر تعیین می نماید.

ماده ۳۹۳:

اقرار ناظر مبنی بر نظارت شخص دیگر اعتبار ندارد.

ماده ۳۹۴:

ناظر به استیذان محکمه می تواند همه ساله دو فیصد حاصلات وقف را بمنظور مصارف ترمیم و تعمیر

(۲) د ناظر محرومیدل د ټولې یا یوې برخې اجورۍ څخه هم جواز لری.

ماده ۳۹۰:

که ناظر د حسابونو د تأخیر په باره کښې معقول عذر وړاندې کی، محکمه کولی شی د هغه په برائت یا د دی قانون د (۳۸۹) مادې د درج شوی مجازات په کموالي حکم وکی.

ماده ۳۹۱:

که د وقف پورې د مربوطې دعوی باندې د غور په وخت کښې د ناظر د عزل موجب سببونه پیدا شی، محکمه کولی شی د نظارت څخه د هغه په عزل کیدو حکم وکی.

ماده ۳۹۲:

ترڅو پورې چه د وقف پورې د مربوطې دعوی حکم قطعیت نه دی پیدا کړی، محکمه به په موقتي توگه بل څوک د ناظر په حیث ټاکي.

ماده ۳۹۳:

د ناظر اقرار د بل چا په نظارت اعتبار نه لری.

ماده ۳۹۴:

ناظر د محکمې په اجازه کولی شی هر کال د وقف د حاصلاتو څخه دوه په سلو کښې د وقف شوی مال د

مال موقوفه به حساب امانت تحويل نموده و يا آنرا مطابق به تجاویزیکه از طرف محکمه اتخاذ می گردد، بمصرف رسانیده و بدوران اندازد.

ماده ۳۹۵:

هرگاه ناظر و یا مستحقین تحويل دو فیصد حاصلات وقف را که مطابق بحکم ماده (۳۹۴) این قانون صورت گرفته باشد، مفید ندانند، میتوانند تعدیل یا الغای آنرا از محکمه مطالبه نماید.

ماده ۳۹۶:

هرگاه برای تعمیر و ترمیم اموال موقوفه به بیشتر از مبلغ مندرج ماده (۳۹۴) این قانون ضرورت باشد، ناظر تزئید مبلغ متذکره را از محکمه مطالبه می نماید.

ماده ۳۹۷:

محکمه می تواند بمنظور تعمیر و ترمیم مال موقوفه، عندالضرورت یک قسمت از مال موقوفه را بفروش برساند.

مصرفونو، ترمیم او تعمیر د پاره د امانت په حساب تحويل کی یا هغه د هغه تصمیمونو سره سم چه د محکمی له خوا نیول کیږي مصرف کی او په دوران کښی یې واچوی.

ماده ۳۹۵:

که ناظر یا حق لرونکی په سلو کی دوه د وقف د حاصلاتو څخه تحويلول چه د دی قانون د (۳۹۴) مادی سره سم یې صورت موندلی وی، گټور ونه گڼي، کولی شی چه د هغه تعدیلول یا لغو کول د محکمی څخه و غواړي.

ماده ۳۹۶:

که د وقف شوو مالونو د تعمیر او ترمیم د پاره د هغه پیسو څخه زیات ضرورت پیداشی چه د دی قانون په (۳۹۴) مادی کښی درج شوی، ناظر به د ذکر شوو پیسو د زیاتوالي غوښتنه د محکمی څخه کوی.

ماده ۳۹۷:

محکمه کولی شی د ضرورت په وخت کښی د وقف شوو مالونو د تعمیر او ترمیم د پاره د وقف شوی مال یوه برخه خرڅه کی.

څلورمه فرعه - د وقف پاي ته رسيدل

۳۹۸ ماده:

مؤقتی وقف د ټاکلي مودې په پوره کیدو یا د ټولو هغه خلکو د منځه تللو په نسبت چه مال ورته وقف شوی، پاي ته رسيږي.

۳۹۹ ماده:

وقف په هره حصه کېنې دهغه د حق لرونکی په دمنځه تللو سره پاي ته رسيږي، که څه هم د ټاکلي مودې د پوره کیدو ترمخه یا د پاتي حق لرونکو د هغې طبقې په دمنځه تللو سره چه د هغه دمنځه تللو سره وقف آخر ته رسيږي، صورت موندلي وی، په دی شرط چه وقف کوونکی د حصي نقولول پاتي حق لرونکو ته نه وي تصريح کړی.

په دی صورت کېنې وقف د ذکر شوی طبقې د ټولو حق لرونکو د منځه تللو او د ټاکلي مودې په پوره کیدو سره پاي ته رسيږي.

۴۰۰ ماده:

که وقف په ټولو ثابتو حصو کېنې پاي ته ورسيږي، نو د وقف کړه شوی مال ملکيت، که وقف کوونکی ژوندی وو پخپله هغه ته او که مړ شوی وو حق لرونکو ته انتقالیږي. که حق لرونکی

فرع چهارم - انتهای وقف

۳۹۸ ماده:

وقف مؤقت با تکمیل مدت معینه یا از بین رفتن تمام موقوف علیهم، خاتمه می یابد.

۳۹۹ ماده:

وقف در مورد هر سهم با از بین رفتن مستحق آن خاتمه می یابد. گرچه قبل از تکمیل مدت معینه با از بین رفتن باقی مستحقین طبقه ای که با از بین رفتن شان وقف منتهی می گردد، صورت گرفته باشد. مشروط بر اینکه وقف کننده انتقال، سهم را به باقی مستحقین تصریح نکرده باشد.

درین صورت وقف با از بین رفتن تمام مستحقین طبقه مذکور و یا تکمیل مدت معینه خاتمه می یابد.

۴۰۰ ماده:

هرگاه وقف در تمام اسهام ثابته خاتمه یابد، ملکیت مال موقوفه در صورت حیات وقف کننده بخود وی و در غیر آن به مستحقین انتقال می یابد. در

نه وو نو د وقف کړه شوی مال ملکیت هغه اشخاصو ته انتقالیږي چه د وقف کوونکي په ژوند کښی د وارثانو د جملې څخه پیژندل شوی وی او که هغوی هم نه وو نو د دولت مال گڼل کیږي.

۴۰۱ ماده:

که وقف په ټولو نا ثابتو حصو کښی پای ته ورسېږي، نو د وقف کړه شوی مال ملکیت که وقف کوونکي ژوندی وو پخپله هغه ته او که هغه ژوندی نه وو هغه چاته انتقالیږي چه د وقف کوونکي په ژوند کښی د وارثانو د جملې څخه پیژندل شوی وی، که وارث نه وو د وقف کړه شوی مال ملکیت د دولت دی.

۴۰۲ ماده:

(۱) که وقف کړه شوی مال داسی خراب شی چه د هغی بیا آبادول یا بدلول ممکن یا گټور نه وی، وقف پای ته رسیږي. همدارنگه که د هر حق لرونکی حصه چه د هغه د حاصلاتو حصه ناخیزه اندازی ته کمه شی، وقف پای ته رسیږي.

(۲) د وقف پای د علاقې لرونکو اشخاصو په غوښتنه او د محکمې په قرار صورت مومی، د هغه وقف کړه

صورتیکه مستحق موجود نباشد ملکیت مال موقوفه باشخاصیکه حین وفات وقف کننده از جمله ورثه شناخته شده باشند و در غیر آن بدولت تعلق میگیرد.

ماده ۴۰۱:

هرگاه وقف در تمام اسهام غیر ثابتة خاتمه یابد، ملکیت مال موقوفه در صورت حیات وقف کننده بخود وی و در غیر آن به اشخاصیکه حین وفات وقف کننده از جمله ورثه شناخته شده باشند انتقال می یابد. در صورتیکه وارثی موجود نباشد ملکیت مال موقوفه به دولت تعلق می گیرد.

ماده ۴۰۲:

(۱) هرگاه مال موقوفه به نحوی تخریب شود که اعمار مجدد و یا استبدال آن ممکن و یا مفید نباشد، وقف خاتمه می یابد. همچنان وقف در مورد سهم هر مستحقیکه سهمیه حاصلات وی بمقدار ناچیزی تقلیل یابد، خاتمه پیدا میکند.

(۲) انتهای وقف به درخواست اشخاص ذیعلاقه و قرار محکمه صورت میگیرد. ملکیت مال

شوی مال ملکیت چه وقف یی پای ته رسیدلی وی، که وقف کوونکی ژوندی وو پخپله هغه ته او که مړ وو هغه چاته انتقال مومی چه د وقف د پای ته رسیدو په وخت کښی حق لرونکی پیژندل شوی وی.

موقوفه که وقف آن خاتمه یافته باشد، در صورت حیات وقف کننده بخود وی و در غیر آن به شخصی انتقال می یابد، که درحین انتهای وقف مستحق شناخته شده باشد.

درېم مبحث - جمعیتونه

مبحث سوم - جمعیت ها

لومړی فرعه - عمومي حکمونه

فرع اول - احکام عمومي

۴۰۳ ماده:

ماده ۴۰۳:

(۱) جمعیت د داسی حقیقي یا حکمی اشخاصو د مجموعی څخه عبارت دی چه د یوی ټاکلي یا نا ټاکلي مودی دپاره د خیریه عامو ښیځنو، د اجتماعي، علمي، ادبي، فني او د هنري هدفونو د تأمین په منظور په غیر انتفاعي توگه د دی قانون د حکمونو سره سم تشکیل شوی وی.

(۱) جمعیت عبارت است از مجموع اشخاص حقیقی یا حکمی که برای مدت معین یا غیر معین به منظور تأمین اهداف خیریه عام المنفعه اجتماعی، علمی، ادبی، فنی و هنری طور غیر انتفاعی مطابق به احکام این قانون تشکیل شده باشد.

(۲) د دی مادی د (۱) فقره د درج شوو جمعیتونو تأسیس د دولتي واک لرونکو مراجعو د لاری صورت مومی. دا مراجع به د جمعیتونو اجراءات د قوانینو، مقرراتو او اساسنامی، دپاره مراقبت کوی.

(۲) اعطای اجازه تأسیس جمعیت های مندرج فقره یکم این ماده، از طریق مراجع صلاحیتدار دولتی صورت میگیرد. این مراجع اجراءات جمعیت ها را از رهگذر تطابق آن با قوانین، مقررات و اساسنامه مراقبت می نمایند.

۴۰۴ ماده:

ماده ۴۰۴:

کوم جمعیتونه چه د قانون د حکمونو

جمعیت های که خلاف احکام قانون یا

يا عمومي آدابو په خلاف فعاليت کوي يا د داسي اعمالو پسي شي چه د ملي گټو او دهغي د تاسيس د هدفونو په خلاف وي باطل گڼل کيږي او هيڅ قسم اثر پري نه مرتبيري.

۴۰۵ ماده:

(۱) جمعيت د داسي اساسنامي لرونکي وي چه فعاليت ئي تنظيموي او د هغي د تاسيسوونکو غړو له خوا منظوريري.

(۲) د جمعيت اساسنامه د لاندنيو مطلبونو لرونکي دي:

۱- د جمعيت عنوان، د هغي د تاسيس هدف او مرام، او د جمعيت د اداري مرکز. د جمعيت د اداري مرکز د افغانستان څخه د باندې جواز نه لري.

۲- د تاسيسوونکو غړو پوره شهرت.

۳- د جمعيت عايدات، د هغي په دوران کښې اچول او په هغي کښې تصرف.

۴- هغه هيئتونه چه جمعيت تمثيلوي سره د غړو او د وظيفو د ټاکلو او د هغوي د عزلولو لازي.

آداب عامه فعاليت نموده يا به اعمالی تشبث نمايند که بر خلاف منافع ملی و اهداف تأسيسی آن باشد، باطل پنداشته شده هيچگونه اثری بر آن مرتب شده نمیتواند.

۴۰۵ ماده:

(۱) جمعيت داراي اساسنامه ايست که فعاليت آنرا تنظيم و از طرف اعضاي مؤسس آن منظور ميشود.

(۲) اساسنامه جمعيت حاوي مطالب ذيل است:

۱- عنوان جمعيت، هدف و مرام تأسيس آن و مرکز اداره جمعيت. مرکز اداره جمعيت در خارج از افغانستان بوده نمی تواند.

۲- شهرت مکمله اعضاي مؤسس.

۳- عوايد جمعيت، بدوران انداختن و تصرف در آن.

۴- هيئت هائیکه جمعيت را تمثيل میکنند با تعيين اعضا، وظائف و طرق عزل آنها.

- ۵ - د تأسيسوونکو غړو حقوق او وځايې.
۵ - حقوق ووجايې اعضاى مؤسس.
- ۶ - د جمعيت د مالونو د نظارت طرز العمل.
۶ - طرز نظارت اموال جمعيت.
- ۷ - د جمعيت د اساسنامې د تعديل، زياتيدو، تقسيم او د ځانگو طرز العمل.
۷ - طرز تعديل اساسنامه جمعيت، الحاق، تقسيم و تأسيس نمايند گي.
- ۸ - د جمعيت د مالي چارو منحلېدل او تصفيه او هغه مرجع چه مالونه ورته انتقالېږي.
۸ - انحلال و تصفيه امور مالي جمعيت و مرجع كه اموال به آن انتقال مي يابد.

ماده ۴۰۶:

(۱) تأسيسوونكي غړي نه شي كولي چه د جمعيت په اساسنامه كښى داسى مطلبونه ځاي كي چه د جمعيت د منحلېدو وروسته د مالونو نقلول خپل ځان، كورني يا خپلو وارثانوته مجاز كي.

ماده ۴۰۶:

(۱) اعضاى مؤسس نمى توانند چنان مطالبى را در اساسنامه جمعيت بگنجانند كه انتقال اموال را بعد از انحلال جمعيت بخود، فاميل و يا ورثه شان مجاز قرار دهد.

(۲) د تعاونى جمعيتونو سهمونه، د مرستو د مبادلي صندوق او د تقاعد صندوق له دي حكم څخه مستثنى دى.

ماده ۴۰۷:

د جمعيت د غړيتوب څخه و تل عام له دى چه د شخص په اراده وي يا د جمعيت، د جمعيت د مالونو څخه د محرومېدو موجب گرځي، مگر، دا چه

(۲) اسهام جمعيت هاى تعاونى، صندوق اعانات مبادله وصندوق تقاعد ازين حكم مستثنى مى باشد.

ماده ۴۰۷:

خارج شدن از عضویت جمعیت خواه به اراده شخص یا جمعیت باشد. موجب حرمان از اموال جمعیت می گردد. مگر اینکه

در قانون مخالف آن تصریح شده باشد.

ماده ۴۰۸:

جمعیت نمیتواند مالک اموال غیر منقول گردد، مگر اینکه همچو مکلفیت برای اجرای وظایف اساسی جمعیت ضروری پنداشته شود. جمعیت های تعلیم و امور خیریه ازین حکم مستثنی می باشند.

ماده ۴۰۹:

شخصیت حکمی جمعیت و قتی تثبیت می گردد که اساسنامه آن مطابق به احکام این قانون ترتیب و نشر گردیده باشد.

ماده ۴۱۰:

اعلان اساسنامه جمعیت بعد از پرداخت محصول معینه و ثبت جمعیت در دفاتر مربوط و نشر آن در جریده رسمی تکمیل می گردد.

ماده ۴۱۱:

مرجع صلاحیتدار، اساسنامه جمعیت را در خلال مدت شصت روز از تاریخ مطالبه آن اعلان می نماید. در غیر آن با تکمیل شصت روز جمعیت حکماً اعلام شده شناخته

به قانون کبنی د هغی په خلاف تصریح شوی وی.

ماده ۴۰۸:

جمعیت نه شی کولي چه د نامنقول مال مالک شی، مگر دا چه دارنگه ملکیت د جمعیت د اساسی وظیفو د اجرا کولو د پاره ضروری وگنل شی. تعاونی او خیریه جمعیتونه د دی حکم څخه مستثنی دی.

ماده ۴۰۹:

د جمعیت حکمی شخصیت هغه وخت تثبیتیری چه اساسنامه ئی د دی قانون د حکمونو سره سم ترتیب او خپره شوی وی.

ماده ۴۱۰:

د جمعیت د اساسنامی اعلامیدل د ټاکلي محصول د ورکولو، په مربوطو دفترونو کبنی د جمعیت د ثبتولو اوپه رسمي جريدې کبنی د خپريدو وروسته پوره کېږی.

ماده ۴۱۱:

واک لرونکی مرجع به د جمعیت اساسنامه د هغه د غوښتنی د نېټی څخه د شپیتو ورځو په اوږدو کبنی اعلاموی، د هغی په غیر د شپیتو ورځو په پوره کیدو سره جمعیت حکماً

اعلام شوی پيژندل کيږي، ذکر شوی مرجع مکلفه ده چه د علاقې لرونکو اشخاصو په غوښتنه د جمعيت اساسنامه د دی قانون د حکمونو سره سم اعلام کي او يايي رد کي.

۴۱۲ ماده:

د جمعيت د اساسنامې تعديل د دی قانون د (۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱) مادو د حکمونو د په نظر کېښی نیولو سره د اعلامیدو څخه وروسته نافذ ګڼل کېږي.

۴۱۳ ماده:

جمعيت د لاندنيو مرا تېو مراعات کوي:

۱ - د جمعيت پوري د مربوطو دفترونو او سندونو ساتنه د هغی د اداري په مرکز کي.

۲ - د هر غړي دنوم، د پلارنوم، د کورنی نوم، عمر، د تذکری لمبر، کسب، پته او دهر غړي د جمعيت د غړيتوب د شاملیدلو د نېټي سره په مخصوصو دفترونو کېښی سره د هغه تغییرونو چه په پورتنيو مواردو کېښی کيږي، ثبتول.

۳ - په مخصوصو دفترونو کېښی د عمومي ټولنی او د اداري مجلسونو د

می شود. مرجع مذکور باثر مطالبه اشخاص ذيعلاقه مکلف است اساسنامه جمعيت را مطابق به احکام این قانون اعلان و یا آنرا رد نماید.

ماده ۴۱۲:

تعديل اساسنامه جمعيت به رعايت احکام مواد (۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱) این قانون بعد از اعلان نافذ شمرده می شود.

ماده ۴۱۳:

جميعت مراتب آتی را رعایت می نماید:

۱- نگهداری دفاتر و اسناد مربوط جمعيت در مرکز اداره آن.

۲ - ثبت اسم، ولد، اسم فامیلی، سن، نمبر تذکره، پیشه و آدرس هر عضو با تاریخ شمول وی به عضویت جمعيت، در دفاتر مخصوص یا تغییراتی که در موارد فوق بعمل می آید.

۳ - ثبت رویدادها و تصاویر مجمع عمومی و مجالس اداری در

دفاتر مخصوص. هر عضو جمعيت می تواند از محتويات محاضر اطلاع حاصل نماید.

جریانونو او تصویبونو ثبتول، هرغری کولي شی چه د لکچرونو د محتویاتو څخه اطلاع حاصله کی.

۴ - ثبت مصارف، عواید، تبرعات و مدارک آن بالتفصیل در دفاتر مخصوص صورت می گیرد.

۴ - په مخصوصو دفترونو کښی د مصرفونو، عایداتو، تبرعاتو او د هغی د مدرکونو په تفصیل سره ثبتول.

مرجع صلاحیتدار می تواند از محتویات این اسناد و محاضرات اطلاع حاصل نماید.

واک لرونکی مراجع کولي شی د دی سندونو او لکچرونو د محتویاتو څخه اطلاع حاصله کی.

۵ - اشخاص خارجی می توانند در حالات خاص به اجازه مراجع ذیصلاح در جمعیت های فرهنگی کسب عضویت نمایند.

۵ - باندنی اشخاص کولي شی په خاصو حالونو کښی د واک لرونکو مراجعو په اجازه په فرهنگی جمعیتونو کښی غړیتوب حاصل کی.

ماده ۴۱۴:

۴۱۴ ماده:

(۱) جمعیت مکلف است به اجازه مرجع صلاحیتدار اموال نقدی مربوط به جمعیت را به عنوان جمعیت در بانک و یا محل دیگری به ودیعت گذارد.

(۱) جمعیت مکلف دی د واک لرونکی مرجع په اجازه د جمعیت پوري مربوط نقد مالونه د جمعیت په عنوان په بانک یا بل ځای کښی په ودیعت کښیږدی.

(۲) جمعیت باید از تغییر محل ودیعت در خلال یک هفته از تاریخ تغییر، به مرجع صلاحیتدار اطلاع دهد.

(۲) جمعیت باید د ودیعت د ځای د بدلون څخه بدلون د نېټې څخه د یوې اوونۍ په اوږدو کښی واک لرونکی مرجع ته خبر ورکی.

ماده ۴۱۵:

۴۱۵ ماده:

اموال مربوط به جمعیت برای تأمین

د جمعیت پوری مربوط مالونه د هغی

د ټاکلو هدفونو د تأمين دپاره مصرفيږي، پاتې برخه يې په اطمیناني ساحو کښي په دوران اچول کيداي شي خو په دې شرط چه د هغی اصلي فعالیتونه متاثر نه کی.

۴۱۶ ماده:

جمعیت باید د کلني بودجی چه د عمومي ټولني له خوا تصویبېږي، لرونکي وي. د جمعیت د بودجي څخه واک لرونکي مرجع ته خبر ورکول کيږي.

۴۱۷ ماده:

جمعیت نه شي کولي د هغه حدودو څخه د باندی چه په اساسنامه کښي توضیح شوي، فعالیت وکی.

۴۱۸ ماده:

جمعیتونه نه شي کولي چه په مالي مضاربتونو پسي هڅه وکي.

۴۱۹ ماده:

(۱) د جمعیت نوم، د اعلانیدو گڼه او د هغی د فعالیتونو حدود په ټولو دفترونو، پاڼو او د هغی په خپرونو کښي درجيږي.

(۲) هیڅ جمعیت نه شي کولي داسي نوم انتخاب کي چه دبل جمعیت پوري مربوط وي که څه هم د هغوی د

اهداف معینه آن بمصرف میرسد. مقدار باقیمانده در ساحات مطمئن بدوران انداخته شده می تواند، مشروط بر اینکه فعالیتهای اصلی آنرا متاثر نسازد.

۴۱۶ ماده:

جمعیت دارای بودجهٔ سالانه که از طرف مجمع عمومی تصویب گردیده، می باشد. بودجه جمعیت به اطلاع مرجع صلاحیتدار رسانیده میشود.

۴۱۷ ماده:

جمعیت نمی تواند خارج از حدودی که در اساسنامه آن توضیح شده فعالیت نماید.

۴۱۸ ماده:

جمعیت ها نمی توانند به مضاربت مالی تشبث نمایند.

۴۱۹ ماده:

(۱) اسم جمعیت، شماره اعلان و حدود فعالیت آن در تمام دفاتر، اوراق و نشرات آن درج می گردد.

(۲) هیچ جمعیت نمی تواند چنان اسمی را انتخاب نماید که به جمعیت دیگری متعلق باشد، گرچه ساحه

فعاليت ساحه شريکه وي.

فعاليت آنها مشترک باشد.

۴۲۰ ماده:

۴۲۰ ماده:

(۱) هيڅ جمعيت نه شي کولي بي د واک لرونکي مرجع د اجازي څخه د افغانستان څخه د باندي د کوم جمعيت، هيات يا کلب ته منسوب، ورسره شريک او يا ورسره يو ځای شي.

(۱) هيچ جمعيتی بدون اجازه مرجع صلاحيتدار نمی تواند به جمعيت، هيات و يا کلب در خارج از افغانستان منسوب، مشترک و يا منضم گردد.

(۲) هيڅ جمعيت نه شي کولي بي د صلاحيت لرونکي مرجع د اجازي څخه د افغانستان څخه د باندي شخص، د کوم جمعيت، هيات يا کلب څخه مالونه ترلاسه کي.

(۲) هيچ جمعيت نمی تواند اموالی را از شخص، جمعيت، هيات يا کلبی که در خارج افغانستان باشد، بدست آرد مگر به اجازه مرجع صلاحيتدار.

(۳) هيڅ جمعيت نه شي کولي بی دواک لرونکي مرجع د اجازی څخه د باندنيو اشخاصو يا مؤسسوته څه شي واستوی.

(۳) هيچ جمعيت نمی تواند چیزی را به اشخاص و يا مؤسسات خارجی بدون اجازه مرجع صلاحيتدار بفرستد.

۴۲۱ ماده:

۴۲۱ ماده:

تبرعات يواځی د جمعيت په نامه او حساب دهغی مقرراتو سره سم چه د حکومت له خوا وضع شوي جمع کيداي شی.

تبرعات تنها به اسم و حساب جمعيت مطابق به مقرراتيکه از طرف حکومت وضع گردیده، جمع آوری شده می تواند.

واک لرونکي مراجع کولی شی د حالونو سره سم د هر جمعيت د تبرعاتو په باره کښی خاص شرطونه علاوه کی.

مرجع صلاحيتدار می تواند نماينده ايرا غرض اشتراك در مجمع عمومی صلاحيتدار برساند.

۴۲۲ ماده:

(۱) جمعیت باید کم تر کمه (۱۵) ورځي تر مخه د عمومي ټولني منعقد کیدل او اجندائی واک لرونکي مرجع ته خبر ورکي. واک لرونکی مرجع کولي شي د جمعیت په عمومي ټولنه کښي د ګډون دپاره یو نماینده واستوي.

(۲) جمعیت به د عمومي ټولني کره وړه د هغه د منعقد کیدو د نېټې څخه د (۱۵) ورځو په اوږدو کښی واک لرونکی مرجع ته خبر ورکوی.

۴۲۲ ماده:

(۱) جمعیت باید انعقاد واجندای مجمع عمومی را اقلأ (۱۵) روز قبل به اطلاع مرجع صلاحیتدار برساند. مرجع صلاحیتدار میتواند نماینده را غرض اشتراك در مجمع عمومی جمعیت بفرستد.

(۲) جمعیت گزارشات مجمع عمومی را در خلال (۱۵) روز از تاریخ انعقاد آن، به اطلاع مرجع صلاحیتدار میرساند.

۴۲۳ ماده:

(۱) جمعیت کولي شی نمایندګی تأسيس کی.

(۲) نمایندګی د اعلانیدو وروسته د حکمی شخصیت حیثیت پیدا کوی.

۴۲۳ ماده:

(۱) جمعیت می تواند نمایندګی تأسيس نماید.

(۲) نمایندګی بعد از اعلان، حیثیت شخصیت حکمی مستقل را کسب می نماید.

نمایندګی نه شي کولي خپله داخلي اساسنامه په هغه موضوعاتو کښی چه د اصلي جمعیت طرز العمل او د جمعیت د عمومي سیاست په مقابل کښی د هغی د التزاماتو پوري مربوطی دی، پی د اصلي جمعیت د موافقی څخه تعدیل کی.

نمایندګی نمیتواند اساسنامه داخلی خود را در موضوعات مربوط به وجایب آن در برابر جمعیت اصلی، طرز العمل و سیاست عمومی جمعیت، بدون موافقه جمعیت اصلی تعدیل نماید.

دوه یمه فرعه - مدیره هیأت

۴۲۴ ماده:

(۱) جمعیت به د مدیره هیئت لرونکی وی، د مدیره هیأت غړی، صلاحیت، وظیفی او د غړو د غړیتوب پای د جمعیت په اساسنامه کښی توضیح کیږی.

(۲) مدیره هیأت د دری یا دهغی څخه زیات غړی لری او د خدمت موده یی د دری کلونو څخه نه شي زیاتیدای.

(۳) د غړیتوب نوی والي د جمعیت د اساسنامی سره سم صورت مومی.

۴۲۵ ماده:

هغه څوک چه د مدیره هیأت د غړیتوب په صفت ټاکل کیږی باید چه د واک لرونکی محکمی په قطعی حکم د سیاسي او مدنی حقوقو څخه په محرومیت نه وی محکوم شوی.

۴۲۶ ماده:

(۱) مدیره هیأت به دهغه واک په حدودو کښی چه په اساسنامی کښی پري تصریح شوی د جمعیت پوری مربوطی چاري اداره کوی.

(۲) مدیره هیأت به کم تر کمه په میاشت کښی دوه ځله غونډه کوی.

فرع دوم - هیأت مدیره

۴۲۴ ماده:

(۱) جمعیت دارای هیأت مدیره می باشد. تعیین اعضاء هیأت مدیره، صلاحیت، وظایف و ختم عضویت اعضای در اساسنامه جمعیت توضیح می گردد.

(۲) هیأت مدیره مرکب از سه عضو و یا بیشتر بوده و مدت خدمت شان بیش از سه سال بوده نمیتواند.

(۳) تجدید عضویت مطابق به اساسنامه جمعیت صورت میگیرد.

۴۲۵ ماده:

شخصیکه به صفت عضو هیأت مدیره تعیین میگردد، باید به حکم قطعی محکمه باصلاحیت بحرمان از حقوق سیاسی و مدنی محکوم نشده باشد.

۴۲۶ ماده:

(۱) هیأت مدیره در حدود صلاحیتی که در اساسنامه به آن تصریح گردیده، امور مربوط به جمعیت را اداره می نماید.

(۲) هیأت مدیره اقلاً دو مرتبه در یک ماه تشکیل جلسه میدهد.

۴۲۷ ماده:

مدیره هیأت به یو شخص د خپلو غړو د مینځه یا د جمعیت د نورو غړو څخه د رئیس په حیث ټاکي.

۴۲۷ ماده:

هیأت مدیره شخصی را از جمله اعضای خود یا دیگر اعضای جمعیت بحیث رئیس تعیین مینماید.

۴۲۸ ماده:

څوک چه د مدیره هیأت له خوا د رئیس په حیث ټاکل کیږي نو هغه کارونه چه د پیشنهاد، د مؤظفینو د مقرری، د تأدیبی جزاگانو تطبیق، د سندونو کتنه، مصرف او د عمومی ټولني او د مدیره هیأت د تصویبو د تنفیذ مراقبت، پوري مربوط دي ترسره کوي به یي. په دی شرط چه د جمعیت په اساسنامه کښی د هغی په خلاف تصریح نه وی شوی.

۴۲۸ ماده:

شخصیکه از طرف هیأت مدیره بحیث رئیس تعیین میشود امور مربوط به پیشنهاد، تقریر مؤظفین، تطبیق مجازات تأدیبی، ملاحظه اسناد مصرف و مراقبت تنفیذ تصاویب مجمع عمومی و هیأت مدیره را انجام میدهد. مشروط بر اینکه در اساسنامه جمعیت خلاف آن تصریح نشده باشد.

د رېيمه فرعه - عمومي ټولنه

۴۲۹ ماده:

(۱) عمومي ټولنه د ټولو هغو غړو څخه مرکبه ده چه خپل التزامات يي د جمعیت د اساسنامي سره سم ترسره کړی وی.

۴۲۹ ماده:

(۱) مجمع عمومی مرکب از تمام اعضائست که وجایب خود را مطابق به اساسنامه جمعیت ایفاء نموده باشند.

(۲) د عمومي ټولني هغه تصویبونه چه

د آجندي په موضوعاتو کښی شامل نه وي، اعتبار نه لری.

(۲) تصاویب مجمع عمومی

خارج از موضوعات شامل آجندهاء اعتبار ندارد.

۴۳۰ ماده:

د عمومی ټولنی تصویبونه د حاضرو

۴۳۰ ماده:

تصاویب مجمع عمومی به

غړو د اکثريت په رايو د هغی د دوه ثلثو اصلي غړو د پوره کيدو وروسته صورت مومي. د عمومي ټولنی تصویبونه د جمعیت د اساسنامی د تعدیل په باره کښی په مطلق اکثريت او د جمعیت د منحلیدو، د مدیره هیأت د غړو د عزل کیدو، د بل جمعیت سره د هغی د اتحاد یا یو ځای کیدو، په باره کښی د دوه ثلثو غړو په اکثريت صورت مومي مگر دا چه د جمعیت په اساسنامی کښی د هغی په خلاف تصریح شوی وی.

۴۳۱ ماده:

د عمومي ټولنی په غونډو کښی به هر غړی پخپله گډون کوی او یا به په لیکلی توگه بل غړی دخپل نمایندې په حیث ټاکی.

۴۳۲ ماده:

عمومي ټولنه به دهر مالي کال دپای ته رسیدو وروسته د دری میاشتو په اوږدو کښی په عادی صورت غونډه کوی، دټول کال د بودجی د حساب، د مدیره هیئت د کلني راپور او د مالي چارو پوري په مربوطو کارونو به غور کوي. د عمومي ټولني د فوق العاده غونډو تشکیل د لزوم په صورت کښی هم کیدی شی. د عمومي ټولني د غونډو منعقد کیدل د مدیره هیأت په

اکثريت آرای اعضای حاضر بعد از تکمیل نصاب دو ثلث اعضای اصلی آن صورت می گیرد. تصاویب مجمع عمومی در مورد تعدیل اساسنامه جمعیت به اکثریت مطلق و در مورد انحلال جمعیت، عزل اعضای هیأت مدیره، اتحاد و یا الحاق آن با جمعیت دیگر به اکثریت دو ثلث اعضاء صورت میگی رد. مگر اینککه در اساسنامه جمعیت خلاف آن تصریح شده باشد.

ماده ۴۳۱:

در جلسات مجمع عمومی اعضاء شخصاً اشتراک نموده و یا عضو دیگری را کتباً بحیث نمایندې خود تعیین مینمایند.

ماده ۴۳۲:

مجمع عمومی در خلال سه ماه بعد از ختم هر سال مالی بصورت عادی تشکیل جلسه داده و امور مربوط به بودجه، حساب سال تمام راپور سالانه هیئت مدیره و راپور مربوط به امور مالی را بررسی می نماید. تشکیل جلسات فوق العاده مجمع عمومی در صورت لزوم نیز صورت گرفته می تواند. انعقاد جلسات مجمع عمومی به دعوت هیأت مدیره

غونبته صورت مومي.

صورت می گیرد.

۴۳۳ ماده:

ماده ۴۳۳:

که مدیره هیأت د عمومي ټولني فوق العاده غونډه د لیکل شوي غونډني د تسلیمیدو د نيتي څخه د پنځلس ورځو په اوږدو کښي، کم تر کمه د عمومي ټولني لس غړي جلسه دایره نه کی او د جلسی ورځ تر مخه توضیح شوی وی، غونډتونکی کولی شی چی د عمومي ټولنی غړی په مستقیم صورت د جلسي تشکیل ته راوبولي.

هرگاه هیأت مدیره جلسه فوق العاده مجمع عمومی را در خلال (۱۵) روز از تاریخ تسلیمی درخواست تحریری اقلاده نفر از اعضای مجمع عمومی که در آن هدف انعقاد جلسه نیز توضیح یافته است دایر نماید، درخواست کنندگان می توانند مستقیماً اعضای مجمع عمومی را به تشکیل جلسه دعوت نمایند.

۴۳۴ ماده:

ماده ۴۳۴:

په کومه موضوع کښی چه د ټولني د یوه غړی گټه داخله وی، د رأي ورکولو حق نه لری. د جمعیت د هیأت د غړو د ټاکل کیدو په مورد کښی رای ورکول له دي حکمه مستثنی دی.

عضو جمعیت در موضوعیکه منفعت وی در آن دخیل باشد، حق رای دادن را ندارد. رای دادن در مورد انتخاب اعضای هیأت جمعیت ازین حکم مستثنی می باشد.

۴۳۵ ماده:

ماده ۴۳۵:

(۱) که عمومي ټولنه یا مدیره هیأت یا رئیس د قانون یا د جمعیت د اساسنامي په خلاف تصمیمونه ونیسي، د داسي تصویبونو په مقابل کښی د باطلیدلو غونډته کیدای شی.

(۱) هرگاه مجمع عمومی یا هیأت مدیره و یا رئیس جمعیت تصاویری را خلاف احکام قانون یا اساسنامه جمعیت اتخاذ نماید، در برابر همچو تصاویر مطالبه ابطال صورت می گیرد.

د باطلیدلو غونډته د تصویب د صادریدلو د نېټی څخه د دری میاشتو

مطالبه ابطال از طرف خانونوالی یا یکی از اعضای

جمعیت به محکمه ای که اداره مرکزی جمعیت در حوزه صلاحیت آن واقع است در خلال سه ماه از تاریخ صدور تصویب تقدیم می‌گردد.

(۲) ابطال اینگونه تصاویر بر حقوق مکتسبه اشخاصی که بر اساس حسن نیت ذی‌حق گردیده اند، تاثیر ندارد.

ماده ۴۳۶:

(۱) مرجع صلاحیتدار تعمیل تصاویری را که از طرف مجمع عمومی یا هیأت مدیره یا رئیس جمعیت مخالف قانون، نظام و آداب عامه اتخاذ شده باشد، متوقف می‌سازد.

(۲) مرجع صلاحیتدار باید در خلال (۳۰) روز از تاریخ توقف آن دعوی ابطال را در برابر تصویب مذکور به محکمه با صلاحیت، اقامه نماید.

فرع چهارم - انحلال و تصفیه جمعیت.

ماده ۴۳۷:

(۱) جمعیت در حالات آتی منحل می‌گردد:

په اوږدو کښی د څارنوال له خوا یا د جمعیت دیوه غړی له خوا هغې محکمې ته کیږی چه د جمعیت مرکزی اداره د هغی د واک په حوزه کښی واقع ده.

(۲) د دی قسم تصویبونو باطلیدل د هغه اشخاصو په کسب شوو حقوقو تاثیرنه لری چه د ښه نیت په اساس د حق خاوندان گرځیدلی دی.

ماده ۴۳۶:

(۱) واک لرونکی مرجع کولی شی د هغه تصویبونو تصمیم چه د عمومي ټولني یا مدیره هیأت یا رئیس له خوا نیول شوي او د قانون، نظام او عمومي آدابو په خلاف نیول شوي وي، متوقف کي.

(۲) واک لرونکي مرجع باید د توقف د نیتي څخه د دیرش ورځو په اوږدو کښي د ذکر شوي تصویب په مقابل کښی خپله دعوي په واک لرونکی محکمه کښی اقامه کي.

څلورمه فرعه - د جمعیت منحلیدل او تصفیه کول.

ماده ۴۳۷:

(۱) جمعیت په راتلونکو حالونو کښی منحل کیږی:

۱ - په هغه حالت کېنې چې خپل التزامات ترسره کولې نه شي. ايفا کړده نټواند.

۲ - په هغه حالت کېنې چې خپلو مالونو يا گټو ته د هغه هدفونو څخه د باندې تخصيص ورکي چې په اساسنامې کېنې توضيح شوی.

۳ - په هغه حالت کېنې چې جمعيت د اساسنامې د درج شوو موادو په تخلف يا بل هر نوع اجراآتو ته چې د قانون، د تأسيس د هدفونو، نظام او عمومي آدابو مخالف وي اقدام وکي.

(۲) د منحلیدلو غوښتنه د جمعيت د هر غړي له خوا يا د علاقې لرونکي شخص له خوا يا د څارنوال له خوا هغې محکمې ته وړاندې کيدای شي چې د جمعيت مرکزي اداره د هغې د واک په حوزه کېنې واقع شوي ده.

ماده ۴۳۸:

هرگاه محکمه به انحلال جمعيت حکم نمايد، يک و يا چند شخص را برای تصفيه امور حسابی و توزيع دارائی جمعيت با رعايت احکام مندرج اساسنامه مربوط تعيين می نمايد. در صورتیکه در مورد توزيع دارائی جمعيت منحل شده، حکمی در اساسنامه آن موجود نباشد، محکمه

ماده ۴۳۸:

که محکمه د جمعيت په منحلیدلو حکم وکي، يو يا څو کسان به د جمعيت د حسابي چارو د تصفيي او د شتمني د توزيع د پاره د مربوطې اساسنامې د درج شوو حکمونو د په نظر کېنې نيولو سره ټاکي، که د منحل شوي جمعيت په اساسنامه کېنې د شتمني د توزيع په باره کېنې کوم حکم موجود نه

می تواند این دارائی را به جمعیت و یا مؤسسه دیگری که با جمعیت منحل شده اهداف مشترک داشته باشد، انتقال دهد.

ماده ۴۳۹:

هرگاه محکمه بر رد مطالبه انحلال جمعیت حکم نماید، می تواند به ابطال تصرفی که مورد اعتراض قرار گرفته است، حکم نماید.

مبحث چهارم - جمعیت های عام المنفعه

ماده ۴۴۰:

(۱) جمعیت عام المنفعه، عبارت از جمعیتی است که بمنظور تأمین منافع عامه تأسیس می گردد.

(۲) اعطای عنوان جمعیت به صفت عام المنفعه توسط فرمان دولت صورت می گیرد. سلب عنوان اعطاء شده توسط چنین فرمان نیز جواز دارد.

ماده ۴۴۱:

جمعیت عام المنفعه برعایت شرایط اهلیت مربوط به تملک اموال منقول و غیر منقول مقید نمی باشد.

وی، محکمه کولی شی داشتني بل داسي جمعیت یا مؤسسی ته انتقال کي چه د منحل شوي جمعیت سره گډ هدفونه ولري.

ماده ۴۳۹:

که محکمه د جمعیت دمنحیلدلو، غوښتنه رد کي، په دي صورت کښي کولي شي د هغه تصرف په باطلیدو حکم وکي چه پري اعتراض شوی دی.

خلورم مبحث - دعامو ښيگڼو جمعیتونه

ماده ۴۴۰:

(۱) دعامو ښيگڼو جمعیت د هغه جمعیت څخه عبارت دي چه دعمومي ښيگڼو د تأمین په منظور تاسیسیري.

(۲) جمعیت ته د عمومي ښيگڼو په صفت د عنوان ور کول د دولت درسمي فرمان په وسیله صورت مومي. د ورکړ شوي عنوان سلبول هم د داسي فرمان په وسیله جواز لری.

ماده ۴۴۱:

د عمومي ښيگڼو جمعیت د منقولو اونا منقولو مالونو د تملک پوري د مربوط اهلیت د شرطونو په مراعات کولو مقید نه دی.

ماده ۴۴۲:

د عمومي سلطې د صلاحيت څخه د عمومي بنسټګنو د جمعيت د استفادي حدود، د جمعيت په ټولو يا يوه برخه مالونو د حېز ناروا والي، د دې مالونو د ملکيت په باره کښي د زماني د تيريدو بي تاثيري او د استملاک جواز د جمعيت د هدفونو د تامين دپاره د مقرراتو په وسيله توضيح کيږي.

ماده ۴۴۲:

حدود استفاده جمعيت عام المنفعه از صلاحيت سلطه عامه، مانند عدم جواز حېز بر تمام و يا قسمتي از اموال جمعيت، عدم تاثير مرور زمان در مورد ملکيت اين اموال و جواز استملاک براي تامين اهداف جمعيت توسط مقررات توضيح ميشود.

ماده ۴۴۳:

د عمومي بنسټګنو جمعيت به د مربوط واک لرونکي مرجع د مراقبت لاندې فعاليت کوي. د جمعيت اجراءات به د قوانينو د تطبيق، اساسنامي او د عمومي ټولني د تصويبونو د تطبيق له نظره د ذکر شوي مرجع په وسيله پتلل کيږي او د تحقيق لاندې به نيول کيږي.

ماده ۴۴۳:

جمعيت عام المنفعه تحت مراقبت مرجع صلاحيتدار مربوط فعاليت مي نمايد. اجراءات جمعيت از نظر تطابق با قوانين، اساسنامه و تصاويب مجمع عمومي توسط مرجع مذکور مورد تفتيش و تحقيق قرار مي گيرد.

ماده ۴۴۴:

(۱) واک لرونکي مرجع کولي شي چه د څو عامو بنسټګنو جمعيتونو اتحاد چه ګډ هدف ولري تصويب کي، همدارنگه کولي شي د فعاليتونو د

ماده ۴۴۴:

(۱) مرجع صلاحيتدار ميتواند اتحاد چند جمعيت عام المنفعه را که هدف مشترک داشته باشند تصويب نمايد. همچنان مي تواند در مورد توحيد

فعالیت ها یا تعدیل اهداف جمعیت های مختلف بر وفق احتیاجات محیطی یا به منظور ایجاد هم آهنگی بین خدماتیکه از طرف آنها انجام می گردد و یا اسباب دیگریکجه برای تأمین اهداف جمعیت ها مفید پنداشته شود، تصمیم اتخاذ نماید.

(۲) مرجع مذکور در تصویب خود اسباب و طرز العمل اتحاد و چگونگی تسلیمی اموال، اوراق و اسناد را به هیأت جدید توضیح مینماید.

ماده ۴۴۵:

(۱) مرجع صلاحیتدار می تواند اشخاصی را که داوطلب عضویت هیأت عامل میشوند، اجازه شمول ندهد.

(۲) مرجع صلاحیتدار می تواند یکی از داوطلبان را برای مراقبت جریان انتخابات اعضاء تعیین نماید.

(۳) اگر انتخابات مخالف احکام قانون یا اساسنامه جمعیت صورت گرفته باشد، مرجع صلاحیتدار قرار مدلی مبنی بر الغای انتخاب را در خلال (۱۵) روز از اجرائی

یووالی یا د مختلفو جمعیتونو د هدفونو د تعدیل په باره کښی د محیط د احتیاجاتو په اساس یا د هغه خدمتونو ترمنځ د یووالی په منظور چه د هغوي له خوا ترسره کیږی یا د نورو سببونو په منظور چه د جمعیتونو د هدفونو د تأمین د پاره گټور وي، تصمیم ونیسي.

(۲) ذکر شوی مرجع به پخپل تصویب کښی د اتحاد سببونه او طرز العمل او دمالونو دتسلیمیدو، پانړ او سندونو څرنگوالی نوي هیأت ته توضیح کوی.

ماده ۴۴۵:

(۱) واک لرونکي مرجع کولي شي هغه اشخاص چه د عامل هیأت د غړیتوب داوطلب کیږی، د شاملیدو اجازه ورنه کی.

(۲) واک لرونکی مرجع کولي شي د غړو د انتخاباتو د جریان د مراقبت د پاره د داوطلبانو څخه یو وټاکي.

(۳) که انتخاباتو د قانون یا د جمعیت د اساسنامي د حکمونو په خلاف صورت موندلي وو، واک لرونکي مرجع کولي شي د انتخاباتو د لغو کولو په باره کښي په دلیل متکي تصویب د انتخاباتو د اجراء کولو د نېټي څخه

تر پنځلسو ورځو پوري صادر کي.

انتخابات صادر می نماید.

ماده: ۴۴۶:

ماده ۴۴۶:

(۱) صلاحیت لرونکي مرجع کولي شي چه په دلیل باندي د متکي قرار په وسیله رئیس یا مدیره هیأت د هغه وظیفو د اجراء کولو د پاره چه د جمعیت په اساسنامه کي توضیح شوي په مؤقتي توگه و ټاکي.

(۱) مرجع صلاحیتدار می تواند بنابر قرار مدلل، رئیس هیأت مدیره ای را برای اجرای وظایف که در اساسنامه جمعیت توضیح گردیده مؤقتاً تعیین نماید.

(۲) مؤقتي رئیس یا مدیره هیأت هغه وخت ټاکل کېږي چه د جمعیت درئیس یا مدیره هیأت په اجرا آتو کښي داسي تخلف تبارز وکي چه په وظیفه باندي د هغوي دوام د جمعیت په گټه نه وي او سره د دي چه د جمعیت له خوا اخطار ورکول شوي وي او د اخطار ورکولو د نېټې څخه پنځلس ورځی تیري شوي وي بیا هم د تخلفاتو د لیري والي دپاره يي اقدام نه وي کړی.

(۲) رئیس یا هیأت مدیره مؤقت وختی تعیین میگردد که در اجراآت رئیس یا هیأت مدیره جمعیت چنان تخلفی بروز نماید که دوام آنها به وظیفه به مصلحت جمعیت نبوده با وجود اخطار جمعیت و مرور (۱۵) روز از تاریخ اخطار برفع تخلفات نپرداخته باشد.

ماده: ۴۴۷:

ماده ۴۴۷:

(۱) د جمعیت د مدیره هیأت غړي او د هغي کار کوونکي مکلف دي د جمعیت پوري ټول مربوط سندونه او دفترونه د مؤقتي عامل هیأت په اختیار کښي کښېږدي.

(۱) اعضای هیأت مدیره جمعیت و کارکنان آن مکلف اند تمام اموال جمعیت، اسناد و دفاتر مربوط را باختیار هیأت مدیره مؤقت بگذارد.

(۲) د مدیره هیأت د غړو او د جمعیت د کار کوونکو قانوني مسؤولیت په دي

(۲) مسؤولیت قانونی اعضای هیأت مدیره و کارکنان جمعیت با

پاي ته نه رسيږي چه د جمعيت مالونه،
سندونه او دفترونه مؤقتي مديره
هيأت ته وسپاري.

۴۴۸ ماده:

رئيس يا مؤقتي مديره هيأت مكلف
دي د هغي مودي په اوږدو كښي چه د
هغوي د ټاكلو په تصويب كښي پري
تصريح شوي، عمومي ټولنه دايره كي
او دخپلو اجراءاتو راپور ورته وړاندي
كي، عمومي ټولنه به د راپور د
اوريدلو وروسته، نوي مديره هيأت د
اساسنامي او د قانون د حكمونو
سره سم انتخابوي.

۴۴۹ ماده:

جمعيت د مؤقتي رئيس يا مديره
هيأت په تصويبونو چه د هغوي د ټاكلو
درج شوي قرار د ټاكلي مودي په دننه
كښي صورت موندلي او په هغه
حدودو كښي دننه چه په ذكر شوي قرار
يا د جمعيت په اساسنامي كښي
توضيح شوي، مكلف دي.

۴۵۰ ماده:

صلاحيت لرونكي مرجع كولي شي چه
د پخواني مديره هيأت غړي چه د
تخلف په اثر يي مسؤليت ثابت شوي
ديوي مودي د پاره چه د دري كلونو څه
زياته نه وي، د مديره هيأت د غړيتوب

سپردن اموال، اسناد و دفاتر
مربوط به هيأت مديره مؤقت خاتمه
پيدا نومي كند.

۴۴۸ ماده:

رئيس يا هيأت مديره مؤقت
مكلف است در خلال مدتیکه در قرار
تعيين شان تصريح یافته، مجمع
عمومی را دایر و راپور اجراءات خود
را تقديم نماید. مجمع عمومی
بعد از استماع راپور، هیأت
مدیره جدید را مطابق به
اساسنامه و احکام قانون انتخاب
می نماید.

۴۴۹ ماده:

جمعيت به تطبيق تصاويب رئيس
و يا هيأت مديره مؤقت كه در داخل
مدت معينه مندرج قرار، تعيين
شان صورت گرفته، در داخل
حدوديكه در قرار مذكور و يا
اساسنامه جمعيت توضيح شده،
مكلف می باشد.

۴۵۰ ماده:

مرجع صلاحیتدار، اعضای هیأت
مدیره سابق را که به اثر تخلف
مسؤولیت شان ثابت گردیده،
برای مدتیکه متجاوز از سه سال
نباشد، از داوطلب شدن مجدد

بحیث عضو هیأت مدیره محروم
میسازد.

په حیث دیبا داوطلب کیدو څخه
محروم کی.

مبحث پنجم - جمعیت خیریه

پنځم مبحث - خیریه جمعیت

ماده ۴۵۱:

ماده ۴۵۱:

(۱) جمعیت خیریه عبارت از
جمعیتیست که برای تأمین
اهداف خیریه و یا رفاه
اجتماعی جهت استفاده
اعضای جمعیت یا سایر اشخاص
تأسیس شده باشد.

(۱) خیریه جمعیت د هغه جمعیت څخه
عبارت دي چه د خیریه هدفونو د
تأمین د پاره یا دعا مو دهوسایي د
پاره د جمعیت دغړو یا نورو
اشخاصو د استفادي په منظور
تأسیس شوي وي.

(۲) اعضای هیأت مدیره نمی توانند
در داخل جمعیت به شغل دیگری در
مقابل اجرت اشتغال ورزند.

(۲) د مدیره هیأت غړی نه شي کولي
په جمعیت کښي دننه د اجوري په
مقابل کښي په بل شغل مشغول شي.

ماده ۴۵۲:

ماده ۴۵۲:

(۱) هیأت مدیره جمعیت خیریه
مكلف به تهیه راپور اجراآت سالانه
می باشد.

(۱) د خیریه جمعیت مدیره هیأت د
کلني راپور د اجراآتو په برابرولو
مكلف دي.

(۲) هیأت مدیره بودجه سالانه جمعیت
را با اسناد و مدارک آن به مرجع
صلاحیتدار تقدیم نموده و معلومات
مورد ضرورت مرجع مذکور را
تهیه میکند.

(۲) مدیره هیأت به د جمعیت کلني
بودجه د هغي د سندونو او مدرکونو
سره واک لرونکي مرجع ته وړاندي
کوي او د ذکر شوي مرجع د ضرورت
وړ معلومات به برابروی.

شپږم مبحث - فرهنگي جمعيتونه

مبحث ششم - جمعيت فرهنگي

۴۵۳ ماده:

ماده ۴۵۳:

فرهنگي جمعيت دهغه جمعيت څخه عبارت دي چه د هغي د تأسيس هدف د علمي، فني، ادبي او هنري چارو انكشاف وي.

جمعيت فرهنگي، عبارت از جمعيتيست كه هدف تأسيس آنرا انكشاف امور علمي، فني، ادبي و هنري تشكيل ميدهد.

۴۵۴ ماده:

ماده ۴۵۴:

د فرهنگي جمعيت مديره هيات مكلف دي چه دخپلو كلنيو اجرااتو څخه واک لرونكي مرجع ته خبر ورکي.

هيأت مديره جمعيت فرهنگي مکلف است راپور اجراآت سالاۀ خود را به اطلاع مرجع صلاحيتدار برساند.

دا جمعيت د سندونو او لازمي معلوماتو د وړاندي کولو په هکله د دي قانون د نورو جمعيتونو د حکمونو تابع دی.

اين جمعيت راجع به تقديم اسناد و معلومات لازمه تابع احکام ساير جمعيت های مندرج اين قانون می باشد.

اووم مبحث - مؤسسي

مبحث هفتم - مؤسسات

۴۵۵ ماده:

ماده ۴۵۵:

مؤسسه د يوه حکمي شخصيت څخه عبارت دي چه دبشري، ديني، علمي، فني يا دبدني روزني د خدمتونو د ترسره کولو د پاره د مالونو د تخصيص د لاري د نامعلومي مودي دپاره تأسيس شوي وي او د غير انتفاعي هدفونو له مخي فعاليت کوي.

مؤسسۀ، عبارت از شخصيت حکميست که برای انجام خدمات بشري، دينی، علمی، فنی و يا سپورتي از طريق تخصيص اموال برای مدت غير معين تأسيس يافته و برای اهداف غير انتفاعی فعالیت می نمايد.

ماده ۴۵۶:

(۱) د مؤسسې تأسيس د رسمي سند په وسيله صورت مومي.

(۲) رسمي سند د مؤسسې د اساسنامې حيثيت لري او د لاندنيو مطلبونو لرونکي وي:

۱ - د مؤسسې عنوان او د هغې د اداري مرکز، مؤسسه نه شي کولي چه د افغانستان څخه د باندي د اداري مرکز ولري.

۲ - د هغې د تأسيس هدف او مرام.

۳ - د تأسيسوونکي يا د تأسيسوونکو غړو نومونه او د هغوي پوره شهرت.

۴ - د هغې شتمني تفصيلات چه مؤسسې ته تخصيص شوي.

۵ - د مؤسسې اداري تشکيل او د هغې د رئيس نوم.

۶ - د مؤسسې د مالي چارو د نظارت او تفتيش طرز العمل.

۷ - د اساسنامې د تعديل، يو ځای کيدو تجزيې او د مؤسسې د نمايندگيو د تأسيس طرز العمل د تصفيې د توضيح او د هغې مرجع د ټاکلو سره چه د مؤسسې مال ورپوري

ماده ۴۵۶:

(۱) تأسيس مؤسسه توسط سند رسمی صورت می گیرد.

(۲) سند رسمی حيثيت اساسنامه مؤسسه را داشته و حاوی مطالب آتی میباشد:

۱ - عنوان مؤسسه و مرکز اداره آن، مرکز اداره مؤسسه در خارج از افغانستان بوده نمی تواند.

۲ - هدف و مرام تأسيس آن.

۳ - اسم و شهرت مکمله مؤسس يا مؤسسين.

۴ - تفصيلات دارائی ايکه به مؤسسه تخصيص يافته است.

۵ - تشکيل اداري مؤسسه و اسم رئيس آن.

۶ - طرز نظارت و تفتيش امور مالی مؤسسه.

۷ - طرز تعديل اساسنامه، الحاق، تجزيه و تأسيس نمايندگی های مؤسسه با توضيح طرز تصفيه و تعيين مرجعیکه اموال مؤسسه به آن تعلق

مربوط دی.

می گيرد.

ماده ۴۵۷:

ماده ۴۵۷:

که تأسيسوونکي غړي پور ورکوونکي يا وارثان ولري. د هغوي د حقوقو په باره کښي د مؤسسي تأسيس د وصيت يا هبي حکم لري. په هغه صورت کښي چه د مؤسسي تأسيس د پور ورکوونکو يا وارثانو حقوقو ته ضرر ورسوي هغوي کولي شي چه د هغه قانون د احکامو سره سم چه د وصيت او هبي په باره کښي موجود دي دعوي وکي.

هرگاه عضو مؤسس، دائنين يا ورثه داشته باشد، تأسيس مؤسسه در مورد حقوق شان حکم وصيت يا هبه را دارد. در صورتیکه تأسيس مؤسسه حقوق دائنين يا ورثه را متضرر سازد، آنها می توانند مطابق به احکام قانونیکه در مورد وصيت و هبه موجود است، دعوی نمایند.

ماده ۴۵۸:

ماده ۴۵۸:

کومه مؤسسه چه د رسمي سندپه وسيله تأسيس شوي وی، د هغي مؤسس کولي شي د اعلانيدو ترمخه دبل رسمي سند په وسيله د هغي د تأسيس څخه انصراف وکي.

مؤسسه ايکه توسط سند رسمي تأسيس شده باشد، مؤسس آن ميتواند قبل از اعلان توسط سند رسمي ديگری از تأسيس آن انصراف نمايد.

ماده ۴۵۹:

ماده ۴۵۹:

د مؤسسي حکمي شخصيت هغه وخت تثبیتيری چه د دي قانون د حکمونو سره سم اعلان شوي وی.

شخصيت حکمی مؤسسه وقتی تثبیت میگردد که مطابق به احکام اين قانون اعلان گردیده باشد.

ماده ۴۶۰:

ماده ۴۶۰:

د مؤسسي اعلانيدل د هغي د تأسيسوونکي په غوښتنه يا د هغي دلمړنی رئيس يا د هغي واک لرونکي مرجع په غوښتنه چه مؤسسه يي د

اعلان مؤسسه به مطالبه مؤسس يا اولين رئيس آن و يا مرجع صلاحيتداريکه مؤسسه تحت نظارت آن قرار دارد، مطابق

باحکام مربوط به اعلان
جمعیت های مندرج این قانون
صورت می گیرد.

ماده ۴۶۱:

مرجع صلاحیتدار می تواند در
مرد تأسیس، طرز اداره و
اساسنامه مؤسسه، بمنظور
تأمین اهداف تأسیس
آن، تعدیل وارد نماید.

ماده ۴۶۲:

مؤسسه توسط رئیس اداره و تمثيل
میگردد.

ماده ۴۶۳:

رئیس مؤسسه، بودجه و صورت
حسابات سالانه مؤسسه را به مرجع
صلاحیتدار آن ارائه و معلومات مورد
ضرورت مرجع مذکور را تهیه می
نماید.

ماده ۴۶۴:

مؤسسه نمی تواند بدون اجازه مرجع
صلاحیتدار وصیت و یا هبه را
قبول نماید.

ماده ۴۶۵:

مرجع صلاحیتدار می تواند در
ضمن دعوی از محکمه مربوط
عزل مؤظفینی را که در

نظارت لاحدی واقع ده د دي قانون د
جمعیتونو د اعلان پوري د مربوطو
حکمونو سره سم صورت مومي.

ماده ۴۶۱:

واک لرونکي مرجع کولي شي چه د
موسسې د تأسيس د ادارې د
طرز العمل او د اساسنامې د تعديل په
باره کښې د موسسې د هدفونو د
تامين په منظور، تعديل وارد کي.

ماده ۴۶۲:

مؤسسه د رئیس په وسیله اداره او
تمثيلېږي.

ماده ۴۶۳:

د مؤسسي رئیس به د مؤسسي کلني
بودجه او د کلنيو حسابونو صورت واک
لرونکي مرجع ته ښکاره کوي او د ذکر
شوي مرجع د ضرورت وړ معلومات به
برابروي.

ماده ۴۶۴:

مؤسسه نه شي کولي بي دواک
لرونکي مرجع له اجازي وصيت يا هبه
قبوله کي.

ماده ۴۶۵:

واک لرونکي مرجع د دعوي په ضمن
کښي کولي شي چه د مربوطي
محکمې څخه د هغه مؤظفينو د عزل

غوښتنه وکي چه په ورسپارل شوو
وظیفو کښي يې اهمال کړی وي يا د
داسي کارونو، ارتکاب کوونکي
گرځيدلی وی چه د قانون يا د مؤسسي
د اساسنامي مخالف وي يايي د
مؤسسي مالونه د هغې د
تأسیسوونکي د ارادي په خلاف
مصرف کړی وي او يا دا چه د فاحش
قصور ارتکاب کوونکي شوي وی.

۴۶۶ ماده:

واک لرونکي مرجع کولي شي چه د
مؤسسي د هدفونو د تأمین يا د هغې
پوري د مربوطو مالونو د ساتني
دپاره يا د هغه ټولو يا ځينو التزاماتو
او شرطونو چه د مؤسسي په
اساسنامه کي قيد شوي د لغو کيدو
غوښتنه وکي.

۴۶۷ ماده:

که د مؤسسي رئيس د قانون يا
عمومي نظام خلاف يا دخپل واک د
حدودو څخه دباندي اجراءات وکي،
واک لرونکي مرجع کولي شي چه دا
اجراءات متوقف او د واک لرونکی
محکمي څخه د دي اجراءاتو د باطلیدو
غوښتنه وکي.

۴۶۸ ماده:

(۱) د دي قانون د (۴۶۷) مادي د درج

وظايف محوله اهمال ورزیده
يا اعمال مخالف قانون يا
اساسنامه مؤسسه را مرتکب
گردیده اند و يا اموال
مؤسسه را مخالف اهداف
تأسیس يا اراده مؤسس آن به
مصرف رسانیده يا اینکه
مرتکب قصور فاحش گردیده
اند مطالبه نماید.

۴۶۶ ماده:

مرجع صلاحیتدار می تواند برای
تأمین اهداف مؤسسه یا نگهداری
اموال متعلق به آن تخفیف یا
الغای تمام ویا قسمتی از وجایب و
شروطی را که در اساسنامه مؤسسه
قید گردیده است، از محکمه با
صلاحیت مطالبه نماید.

۴۶۷ ماده:

هرگاه رئیس مؤسسه مخالف
قانون، نظام عامه یا خارج از حدود
صلاحیت خویش اجراءات نماید،
مرجع صلاحیتدار می تواند این
اجراءات را متوقف و ابطال این
اجراءات را از محکمه با صلاحیت
مطالبه نماید.

۴۶۸ ماده:

(۱) مطالبه ابطال مندرج ماده

(۴۶۷) این قانون حداکثر در خلال یکسال از تاریخ اجراءات، به محکمه تقدیم میگردد.

(۲) ابطال اینگونه اجراءات بر حقوق مکتسبه اشخاصیکه بر اساس حسن نیت ذیحق گردیده اند، تاثیر ندارد.

ماده ۴۶۹:

احکام مربوط به جمعیت ها از قبیل تأسیس، الحاق، تجزیه، تأسیس نمایندگی، تعیین رئیس مؤقت، انحلال و تصفیه، تبدیل مؤسسه به عام المنفعه و همچنان حکم مندرج ماده (۴۱۸) این قانون بر عموم مؤسسات نیز قابل تطبیق می باشد.

ماده ۴۷۰:

احکام مربوط به مؤسسات مندرج این قانون در مورد مؤسسه که به شکل وقف تأسیس یافته باشد، استثنائاً تطبیق نمیگردد.

ماده ۴۷۱:

اتخاذ تدابیر در برابر تخلفات موظفین جمعیت ها و مؤسساتیکه در

شوی باطلیدلو غوینتنه زیاته اندازه دیوه کال په اوږدو کښی د اجراءاتو د نیټی څخه محکمی ته وړاندی کیږی.

(۲) د داسي اجراءاتو باطلیدل د هغه اشخاصو په کسب شوو حقوقو تاثیرنه لری چه د ښه نیت په اساس د حق خاوندان گرځیدلی دي.

ماده ۴۶۹:

د جمعیتونو پوری مربوط حکمونه لکه یو ځای کیدل، تجزیه کیدل، د نمایندگیو تأسیس، د مؤقتي رئیس ټاکل، منحلیدل او تصفیه کیدل، د موسسي تبدیل عامو ښیځنو ته همدارنگه د دي قانون د (۴۱۸) مادي درج شوي حکم په عمومو مؤسسو هم د تطبیق وړ دی.

ماده ۴۷۰:

په دی قانون کښی د موسسو پوری درج شوی مربوط حکمونه په استثنایي ډول د هغي موسسي په باره کښی چه د وقف په شکل تشکیل شوی وی نه تطبیقیری.

ماده ۴۷۱:

د جمعیتونو او موسسو د هغه موظفینو په مقابل کښی چه د دی

موارد مربوط این قانون تصریح یافته، مانع تطبیق قانون جزای عمومی نمی گردد.

قانون په موادو کېنې د تدبیرونو نیول تصریح شوی د جزاء د عمومي قانون د تطبیق مانع نه گرځي.

فصل سوم اموال

درېیم فصل مالونه

ماده ۴۷۲:

مال، عبارت است از عین و یا حقیقه نزد مردم قیمت مادی داشته باشد.

۴۷۲ ماده:

مال، عبارت د عین یا دهغه حق څخه دی چه د خلکو په نزد مادي قیمت ولری.

ماده ۴۷۳:

اشیائیکه به مقتضای طبیعت و یا به حکم قانون مورد داد و ستد قرار گیرد، حقوق مالی بر آن مرتب شده می تواند.

۴۷۳ ماده:

کوم شیان چه د طبیعت په اقتضاء د ور کړې راکړې مورد نه گرځي، د هغه شیانو څه عبارت دی چه هیڅوک یې حیازت ځان ته نه شي تخصیصولی.

ماده ۴۷۴:

اشیائیکه به مقتضای طبیعت مورد داد و ستد قرار گرفته نتواند عبارت از اشیاییست که هیچ شخصی نمی تواند حیازت آنرا به خود اختصاص دهد.

۴۷۴ ماده:

کوم شیان چه د طبیعت په اقتضاء یا د قانون په حکم د ورکړې راکړې مورد گرځي، مالي حقوق پری مرتب کیږي.

ماده ۴۷۵:

اشیائیکه بحکم قانون مورد داد و ستد قرار گرفته نمی تواند عبارت از اشیاییست که حقوق مالی بر آن قانوناً مرتب شده نمی تواند.

۴۷۵ ماده:

کوم شیان چه د قانون په حکم دور کړې راکړې موردو کېدي نه شي، عبارت د هغه شیانو څخه دي چه د قانون له لحاظه پري مالي حقوق نه مرتب کیږي.

۴۷۶ ماده:

(۱) مثلی شيان هغه دي چه افراد يا اجزاء ئی یو تر بله یو رنگه وي، بي دکوم کتني وړ توپیر څخه یو د بل په عوض استعمالیدای شی.

۴۷۶ ماده:

(۱) اشیای مثلی آنست که افراد و یا اجزای آن با هم یکسان بوده بدون فرق قابل ملاحظه، عوض یکدیگر استعمال شده بتواند.

۴۷۷ ماده:

(۱) استهلاکی شيان هغه دی چه گټه اخیستل وړ څخه بی د استهلاکه ممکن نه وی

۴۷۷ ماده:

(۱) اشیای استهلاکی آنست که انتفاع از آن بدون استهلاک ممکن نباشد.

۴۷۸ ماده:

عقار عبارت د هغه شيانو څخه دی چه ثابت اصل لری او وړه او را وړه ئی بی د تلفیدو ممکن نه وی. کوم شيان چه دا صفت ونه لری منقول شيان گنل کیږی.

۴۷۸ ماده:

عقار اشیایست که دارای اصل ثابت بوده و حمل و نقل آن بدون تلف شدن غیر ممکن باشد. اشیائی که واجد این وصف نباشد اشیای منقول شناخته میشود.

۴۷۹ ماده:

کوم منقول شيان چه مالک ئی د عقار د استفادی دپاره تخصیصوی، هغه هم عقار گنل کیږی.

۴۷۹ ماده:

اشیای منقولی را که مالک برای استفاده از عقار تخصیص میدهد، عقار پنداشته میشود.

ماده ۴۸۰:

د عقار پوری مربوط هر عیني حق او د هغی پوری هره مربوطه دعوي، عقار گڼل کیږی، د هغی په غیر نور مالي حقوق د منقولو مالونو د جملی څخه گڼل کیږی.

ماده ۴۸۰:

هر حق عینی مربوط به عقار و هر دعوی متعلق به آن عقار شناخته شده، حقوق مالی غیر آن از جمله اموال منقول محسوب می گردد.

ماده ۴۸۱:

د افرادو د ملکیت پوری مربوط مالونه، خصوصي مالونه او کوم مالونه چه د افرادو د ملکیت پوری مربوط نه وي او عمومی گټو او ښیگنو دپاره تخصیص شوی وی د عامو خلکو مالونه گڼل کیږی.

ماده ۴۸۱:

اموال متعلق به ملکیت افراد، اموال خصوصی و اموالیکه متعلق به ملکیت افراد نبوده و برای منافع و مصالح عامه تخصیص یافته باشد، اموال عامه پنداشته میشود.

ماده ۴۸۲:

(۱) عامه مالونه عبارت دي له:

۱ - د دولت منقول او نا منقول مالونه.

۲ - د حکمي اشخاصو منقول او نامنقول مالونه

۳ - هغه منقول او نا منقول مالونه چه د عامو خلکو د گټو او ښیگنو د پاره تخصیص شوي وی.

۴ - هغه منقول او نا منقول مالونه چه د قانون په حکم د عامو مالونونه پیژندل شوي وي.

ماده ۴۸۲:

(۱) اموال عامه عبارت است از:

۱ - اموال منقول و غیر منقول دولت.

۲ - اموال منقول و غیر منقول اشخاص حکمی.

۳ - اموال منقول و غیر منقول که برای منافع و مصالح عامه تخصیص داده شده باشد.

۴ - اموال منقول و غیر منقول که به حکم قانون اموال عامه شناخته شده باشد.

(۲) درین اموال، تصرف،
حجز و تملیک به اساس مرور
زمان جواز ندارد.

ماده ۴۸۳:

(۱) اموال عامه وقتی غیر عامه
شناخته میشود که میعاد
تخصیص آن برای منافع عامه، ختم
گردیده باشد.

(۲) ختم تخصیص به حکم
قانون یا بالفعل و یا به ختم
هدفیکه اموال به اساس آن برای
منافع عامه تخصیص داده شده
صورت می گیرد.

(۲) په دي مالونو کښی د زماني
د تيريدو په اساس تصرف، حجز او د
خپل ملکيت لاندی راوړل جواز نه لری.

ماده ۴۸۳:

(۱) عامه مالونه هغه وخت غیر عامه
پیژندل کیږی چه د عمومي گټو دپاره د
هغي د تخصیص موده پای ته رسیدلي
وی.

(۲) د تخصیص پای د قانون په حکم یا
بالفعل یا د هغه هدف په پای ته
رسیدو سره چه د هغي په اساس مالونه
د عمومي گټو د پاره تخصیص شوي
وی، صورت مومي.